

መጽሐፈ ዜና መዋዕል - ሁለተኛ

ሰሎሞን ጥበብ እንዲሰጠው ጠየቀ

1:2-13 ተጓምብ-3:4-15
1:14-17 ተጓ ምብ-10:26-29; 2ዜና9:25-28

1 አምላኩ እግዚአብሔር ከእርሱ ጋር ስለ ነበር፣ እጅግም ስላገኘው፣ የዳዊት ልጅ ሰሎሞን በመንግሥቱ ላይ ተደላድሎ ተቀመጠ ።

²ከዚያም ሰሎሞን ለመላው እስራኤል፣ ለሻለቆች፣ ለመቶ አለቆች፣ ለዳኞች፣ ለእስራኤል መሪዎች ሁሉ እንዲሁም ለየቤተ ሰቡ አለቆች ተናገረ። ³የእግዚአብሔር ባሪያ መሳሪ በምድረ በዳ የሠራው የክምላክ የመገናኛ ድንኳን በዚያ ስለ ነበር፣ ሰሎሞንና መላው ገብዓ በገባዎን ወዳለው ኩረብታ ሂዱ። ⁴በዚያ ጊዜ ዳዊት የክምላክን ታቦት ከቂሪ ያት ይዳሪም በአየሩሳሌም ድንኳን ተክሎ ወዳ ዘጋጀለት ስፍራ አምጥቶት ነበር። ⁵ይሁን እንጂ የሆር ልጅ፣ የኦሪ ልጅ ባስልኤል የሠራው መሠዊያ በገባዎን በእግዚአብሔር ማደሪያ ድንኳን ፊት ለፊት ይገኝ ነበር። ስለዚህ ሰሎሞንና ገብዓው ይህንኑ ፈለጉ። ⁶ሰሎሞንም በእግዚአብሔር ፊት በመገናኛው ድንኳን ውስጥ ወዳለው ወደ ናሱ መሠዊያ ወጥቶ በላይ ላይ አንድ ሺህ የሚቃጠል መሥዋዕት አቀረበ።

⁷በዚያ ሌሊት እግዚአብሔር ለሰሎሞን ተገልጦ፣ “እንድስጥህ የምትፈልገውን ሁሉ ጠይቀኝ” አለው።

⁸ሰሎሞን እግዚአብሔርን እንዲህ አለው፣ “ለአባቴ ለዳዊት ታላቅ በጎነት አድርገህለታል፤ እኔንም በእግሩ ተክተህ አንገሠኸኛል። ⁹አሁንም እግዚአብሔር ክምላክ ሆይ፣ ያነገሥኸኝ ብዛቴ እንደ ትቢያ በሆነ ሕዝብ ላይ ስለ ሆነ፣ ለአባቴ ለዳዊት የሰጠኸው ተስፋ ይጽና። ¹⁰ይህን ሕዝብ ለመምራት እንድችል፣ ጥበብና ዕውቀትን ስጠኝ፣ ይህ ካልሆነ ይህን ታላቅ ሕዝብህን ማን ሊገዛ ይችላል?”

¹¹እግዚአብሔርም ሰሎሞንን እንዲህ አለው፣ “የልብህ መሻት ይህ ስለ ሆነ፣ ብልጥገናና ሀብት ወይም የጠላቶችህን ነፍስ ወይም ረጅም ዕድሜ ስላልጠየቅህ፣ ነገር ግን ባነ ገሥህህ ሕዝቤ ላይ የምትገዛበትን ጥበብና ዕውቀት ስለ ጠየቅህ፣ ¹²ጥበብና ዕውቀት ይሰጥሃል፤ እንዲሁም ከአንተ በፊት የነበረ የማኛውም ንጉሥ ያላገኘውን፣ ከአንተ በኋላም የማንሣው የማያገኘውን ብልጽግና፣ ሀብትና

1:11 ዘፍ21:22;
39:2; ዘኁ14:43;
1ነገ2:12;1ዜና29:25
፣2ዜና12:1
1:2 1ዜና9:1
1:3 ዘወ40:18;
ዘሌ17:4;ኢሰ9:3
1:4 2ሳሙ6:17;
1ዜና15:25
1:5 ዘወ31:2;
38:2;1ዜና13:3
1:7 2ዜና7:12
1:8 1ዜና23:1
1:9 ዘፍ12:2;
2ሳሙ7:25;
1ነገ8:25
27:17; 2ሳሙ5:2;
ምላ8:15-16

ክብር እሰጥሃለሁ።”

¹³ሰሎሞንም የመገናኛው ድንኳን ካለበት ከገባዎን ኩረብታ ወደ አየሩሳሌም ተመለሰ፤ በእስራኤልም ላይ ነገሠ።

¹⁴ሰሎሞን ሠረገሎችንና ፈረሶችን ሰበሰበ፤ እርሱም አንድ ሺህ አራት መቶ ሠረገ ሎችና ዐሥራ ሁለት ሺህ ፈረሶች ነበሩት፤ እነርሱንም በሠረገላ ከተሞችና እርሱ ባለበት በአየሩሳሌም ከተማ አኖራቸው። ¹⁵ንጉሡም ወርቀና ብሩ በአየሩሳሌም እንደ ተራ ድንጋይ እንዲበዛ፣ ዝግባውም በየኩረብታው ግርጌ እንደሚገኝ የሾላ ዛፍ እንዲበዛ አደረገ። ¹⁶የሰሎሞንም ፈረሶች የመጡት ከግብፅና ከቀዳሽ ነበር፤ ከቀዳሽ የገዛቸውም የንጉሡ ነጋዴዎች ነበሩ። ¹⁷ከግብፅ ያሰገ ቧቸውም አንዱን ሠረገላ በስድስት መቶ ስቅል ጠር፣ አንዱን ፈረስ በአንድ መቶ አምሳ ስቅል ጠር ገዝተው ነው። እነዚህንም ደግሞ ለከጢ ያዊያንና ለሦርያውያን ነገሥታት ሁሉ ይሸጡላቸው ነበር።

ቤተ መቅደሱን ለመሥራት የተደረገ ዝግጅት

2:1-18 ተጓ ምብ-1ነገ5:1-16

2 ሰሎሞን ለእግዚአብሔር ስም ቤተ መቅደስ፣ ለራሱም ቤተ መንግሥት እንዲሠራ አዘዘ። እርሱም፣ የሚሸጡ ሰባ ሺህ፣ ከኩረብታ ላይ ድንጋይ የሚፈልጡ ሰማንያ ሺህ ሰዎችና ሦስት ሺህ ስድስት መቶ የሥራ ተቈጣጣሪዎች አሰማራ።

³ከዚህ በኋላ፣ ሰሎሞን ለጢሮስ ንጉሥ ለኪራም የሚከተለውን ይህን መልእክት ላከ፣ “አባቴ ዳዊት የሚኖርበትን ቤተ መንግሥት ሰሠራ እንደ ላከህለት ሁሉ፣ ለእኔም የዝግባ እንጨት ላክልኝ። ⁴ሽታው ደስ የሚያሰኝ ዕጣን በፊቴ የሚታጠንበትን፣ የተቀደሰ እንጀራ በየጊዜው የሚቀር ብበትን፣ በየጣቱና በየማታው፣ በየሰንበቱና በየመጣቻው እንዲሁም በተወሰኑት በአምላካችን በእግዚአብሔር በዓላት የሚቃጠል መሥዋዕት የሚቀርብበትን ቤተ መቅደስ ለአምላኬ ለእግዚአብሔር ስም ሠርጅ እቀድስ ዘንድ አስቤአለሁ። ይህም ለእስራኤል የዘላለም ሥርዓት ነው።

⁵“ክምላካችን ከሌሎች አማልክት ሁሉ ይበልጥ ታላቅ ስለ ሆነ፣ የምሠራውም ቤተ መቅደስ ታላቅ ይሆናል።

1:11 ዘፍ17:17
1:12 1ዜና29:12;
25; 2ዜና9:22;
ነወ13:26
1:14 1ሳሙ8:11;
1ነገ9:19
1:15 1ነገ9:28;
ኢሳ60:5
2:1 ዘፍ12:5;
መክ2:4
2:2 2ዜና10:4
2:3 2ሳሙ5:11;
1ዜና14:1
2:4 ዘወ25:30;
29:42;30:7;
ዘሌ23:38;ዘኁ28:14
ዘዳ12:5;2ዜና13:11
፣29:28
2:5 ዘወ12:12;
1ዜና16:25;22:5

¹⁴ ወይም ሠረገሎች ተብሎ መተርጎም ይቻላል።
¹⁶ በዚህና በዳኑር 17 ላይ የተጠቀሱትም በዘላቂያ አውራጃ የምትገኘው መዘር ልትሆን ትችላለች።
¹⁶ ምናልባት ኪሊቲያ ናት።
¹⁷ 7 ኪሊ ግራም ያህል ነው።
¹⁷ 1.7 ኪሊ ግራም ነው።

6ነገር ግን ሰማይና ከሰማይት በላይ ያለው ሰማይ እንኳን እርሱን ይይዘው ዘንድ አይችልምና፤ ቤተ መቅደስ ሊሠራለት የሚችል ማንኛውንም በፊቱ ስጣን የሚታጠጡ ጸሎትን እንጂ ቤተ መቅደስ እሠራለት ዘንድ እኔ ማን ነኝ?

7። ስለዚህ አንተ በወርቅና በብር፣ በናስና በብረት፣ በሐምራዊና በደማቅ ቀይ፣ በሰማያዊም ግምጃ ሥራ ዕውቀት ያለውን እንዲሁም አባቱ ዳዊት ካዘጋጃቸው ከእኔ የእጅ ባለሙያዎች ጋር በይሁዳና በኢየሩሳሌም የቅርጽ ቅርጽ ጥበብ ሥራ የሚሠራ ሰው ላክልኝ።

8። ስምቸህ ከሊባኖስ እንጨት በመቀረጥ ሥራ ዐዋቂዎች መሆናቸውን ስለማውቅ፣ ከሊባኖስ የዝግብ፣ የጥድና የሰንደል ዕንጨትም ላክልኝ፤ ስምቸህ ከሰምቸህ ጋር አብረው ይሠራሉ። 9። የምሠራው ቤተ መቅደስ ትልቅና እጅግ ውብ መሆን ስላለበት፣ በዙ ጠርብ ያዘጋጃልኛልና።

10። ዕንጨቱን ለሚቆርጡ አገልጋዮችህ ሃይ ሺህ የቆሮስ መስፈሪያ ስንዴ ዱቄት፣ ሃይ ሺህ የባዶሶ መስፈሪያ ወይን ጠጅና ሃይ ሺህ የባዶሶ መስፈሪያ ዘይት እሰጣለሁ።

11። የጠርብ ንጉሥ ኪራምም ለሰሎሞን እንዲህ ሲል በደብዳቤ መለሰለት፡

“እግዚአብሔር ሕዝቡን ስለሚወድድ አንተን በእነርሱ ላይ አነገሠህ፤”

12። ኪራምም በመቀጠል እንዲህ አለ፡

“ሰማይንና ምድርን የፈጠረ የእስራኤል ክምላክ እግዚአብሔር ይባረክ! ለእግዚአብሔር ቤተ መቅደስን፣ ለራሱም ቤተ መንግሥትን የሚሠራ፣ ብልጻካትንና ማስተዋልን የተሞላ ጥበበኛ ልጅ ለንጉሥ ዳዊት ሰጥቶአልና።

13። እጅግ ብልሃተኛ የሆነውን ኪራምክሊን ልኬልሃለሁ። 14። እርሱም እናቱ ከዳን ወገን፣ አባቱም የጠርብ አገር ሰው ነው። በወርቅና በብር፣ በናስና በብረት፣ በድንጋይና በዕንጨት፣ እንዲሁም በሐምራዊና በሰማያዊ፣ በቀይ ግምጃና በቀጭን በፍታ ሥራ የሠለጠነ ሲሆን፣ በልዩ ልዩ ቅርጽ ቅርጽ ሥራ ልምድ ያካበተና የተሰጠውን ማናቸውንም ንድፍ በሥራ መተርጎም የሚችል ባለሙያ ነው። እርሱም ከአንተ የእጅ ሥራ ባለሙያዎችና ከጌታዬ ከአባትህ የእጅ ሥራ ባለሙያዎች ጋር አብሮ ይሠራል።

15። አሁንም ጌታዬ በሰጠው ተስፋ መሠረት ስንዴውንና ገብሱን፣ የወይራ ዘይቱንና የወይን ጠጅን ለአገልጋዮቹ ይላክ። 16። እኛም የሚያስፈልገንን ግንድ

2፡6 ስዕ3፡11፤ 1ኃ78፡27፤ኤር23፡24
2፡7 ስዕ35፡31፤ 1ዜና22፡16
2፡10 ዕዝ3፡7
2፡11 1ኃ710፡9፤ 2ዜና9፡8
2፡12 ዐዎ9፡6፤ መዝ8፡3፤ 33፡6፤96፡5፤102፡25፤ 146፡6
2፡13 1ኃ71፡13
2፡14 ስዕ31፡6፤ 35፡31፤35
2፡15 ዕዝ3፡7
2፡16 ኢሉ19፡46፤ ዮና1፡3
2፡17 2ላሙ24፡2፤ 1ዜና22፡2
2፡18 1ዜና22፡2፤ 2ዜና8፡8

3፡1 ስዕ28፡7፤ 2ላሙ24፡18፤ ሐሥ7፡47
3፡2 ዕዝ5፡11
3፡3 ሕዝ41፡2
3፡5 ሕዝ40፡16
3፡7 ስዕ3፡24፤ ሕዝ41፡18
3፡8 ስዕ26፡33
3፡9 ስዕ26፡32

ሁሉ ከሊባኖስ ቁርጠንና አስረን እስከ ኢዮጴ ድረስ ቀላልቀል በማንሳፈፍ እን ሰድልሃለን፤ አንተም ወደ ኢየሩሳሌም ታስወስደሃለህ።”

17። ስሎሞን አባቱ ዳዊት ካደረገው ቁርጠራ በኋላ፣ በእስራኤል ምድር የነበሩትን መጻተኞች ሁሉ ቁጠረ፤ ቀጥራቸውም አንድ መቶ አምሳ ሦስት ሺህ ስድስት መቶ ሆነ። 18። ከእነዚህም ሰባ ሺውን ተሽኮሚዎች፣ ሰማንያ ሺውን በኩረብታው ላይ ድንጋይ ፈላጮች፣ ሦስት ሺህ ስድስት መቶውን ደግሞ የሥራው ተቁጣጣሪዎች ሆነው ሰሞቹን እንዲያሠሩ መደበ። ስሎሞን ቤተ መቅደስ ሠራ

3፡1-14 ተጻ ምብ —1ኃ76፡1-29

3 ስሎሞንም በኢየሩሳሌም እግዚአብሔር ለአባቱ ለዳዊት በተገለጠበት በሞሪያ ተራራ ላይ በኢየሱሳዊው በአርና ዐውድማ ዳዊት ባዘጋጀው ቦታ የእግዚአብሔርን ቤተ መቅደስ መሥራት ጀመረ። 2። በነገሠም በአራተኛው ዓመት፣ በሁለተኛው ወር፣ በሁለተኛው ቀን ቤተ መቅደሱን መሥራት ጀመረ።

3። ስሎሞን ለሕንጻው የጣለው መሠረት በቀድሞው ስፍር ልክ ርዝመቱ ስድሳ ክንድ፣ ወርዱም ሃይ ክንድ ነበር። 4። በቤተ መቅደሱ መግቢያ በር ላይ ያለው በረንዳት ርዝመቱ በቤተ መቅደሱ ወርድ ልክ ሃይ ክንድ ሲሆን፣ ከፍታውም ሃይ ክንድ ነበር።

ውስጡንም በንጹሕ ወርቅ ለበጠው። 5። የቤተ መቅደሱን ዋና ክፍል በጥድ እንጨት አልብሶ በተጣራ ወርቅ ለበጠው፣ የዘንባባና የሰንሰለት አምሳልም ቀረጸበት። 6። ቤተ መቅደሱን በከበረ ድንጋይ አስጌጠው፣ የተጠቀመበትም ወርቅ የፈርዋይም ወርቅ ነበር። 7። የጣራውን ተሽኮሚዎች፣ መቃኖችን፣ የቤተ መቅደሱን ግድግዳና መዝገያዎች በወርቅ ለበጠ፣ በግድግዳዎቹም ላይ የኪሩቤልን ምስል ቀረጸ።

8። እንደዚሁም ቅድስተ ቅዱሳኑን ሠራ፣ ርዝመቱ ከቤተ መቅደሱ ወርድ ጋር እኩል ሲሆን፣ ርዝመቱ ሃይ ክንድ፣ ስፋቱም ሃይ ክንድ ነበር። ውስጡንም በስድስት መቶተ መክሊት የተጣራ ወርቅ ለበጠው። 9። የወርቅ ምስማሮቹም አምሳ፣ ስቅል ይመዝኑ ነበር። የላይኛውንም ክፍሎች እንደዚሁ በወርቅ ለበጠ።

፳1 4,400,000 ኪሎ ሊትር ያህል ነው።
፳10 440,000 ኪሎ ሊትር ያህል ነው።
፳5 ርዝመቱ 27 ሜትር ወርዱ 9 ሜትር ያህል ነው።
፳4 በዚህና በቀጥታ 8፡11 እንዲሁም 13 ላይ 9 ሜትር ያህል ነው።
፳4 እንደገና የሰበሰቡ ሊቃናት ትርጉሞችና የሰርብ ቅጅ ከዚህ ጋር ይሰማሉ። ዕብራይስጡ ግን አንድ መቶ ሃይ ይላል።
፳8 21 ሜትር ነው ያህል ነው።
፳9 0.6 ኪሎ ግራም ያህል ነው።

¹⁰በቅድስተ ቅዱሳኑ ውስጥ የሁለት ኪሩቤል ምስል አስቀርጾ በወርቅ ለበጣቸው።

¹¹ከዳር እስከ ዳር ገጥሞ የተዘረጋው የኪሩ ቤል ክንፍ በጠቅላላው ሃያ ክንድ ነበር፤ የመጀመሪያው ኪሩብ አንዱ ክንፍ አምስት ክንድ፣ ሆኖ የቤተ መቅደሱን ግድግዳ ሲነካ፤ ሌላው አምስት ክንድ የሆነው ክንፍ ደግሞ የሁለተኛውን ኪሩብ ክንፍ ይነካ ነበር። ¹²እንደዚሁም የሁለተኛው ኪሩብ አንዱ ክንፍ አምስት ክንድ ሆኖ በአንጻሩ ያለውን የቤተ መቅደስ ግድግዳ ሲነካ፤ አምስት ክንድ የሆነው ሌላው ክንፍ ደግሞ የመጀመሪያውን ኪሩብ ክንፍ ይነካ ነበር። ¹³የተዘረጋው የእነዚህ ኪሩቤል ክንፍ ሃያ ክንድ ሲሆን፤ ፊታቸውን ወደ ቤተ መቅደሱ ዋና ክፍል አዙረው፣ በእግራቸው ቆመዋል።

¹⁴ደግሞም ከሰማያዊ፣ ከሐምራዊ፣ ከደ ማቅ ቀይ ፊትልና ከቀጭን በፍታ መጋ ረጃ ሠርቶ፣ የኪሩቤልን ምስል በጥልፍ ጠለፈበት።

¹⁵በቤተ መቅደሱም ፊት ለፊት በአን ድነት ቀመቱ ሠላሳ አምስት ክንድ፣ የሆነ፤ በእያንዳንዱም ላይ አምስት ክንድ ጉልላት ያለው ሁለት ዐምድ ሠራ። ¹⁶እርስ በርሳቸው የተጠላለፉ ሰንሰለቶች ሠርቶ ከዐ ምዶቹ ጫፍ ጋር አገናኛቸው፤ ከዚያም መቶ የሮማን ፍሬዎች ሠርቶ ከሰንሰለቶቹ ጋር አያያዛቸው።

¹⁷ዐምዶቹንም አንዱን በደቡብ፣ ሌላውን በሰሜን አድርጎ በቤተ መቅደሱ ፊት ለፊት አቆማቸው፤ በደቡብ በኩል ያለውን፣ “ያኪን”፣። በሰሜን በኩል ያለውንም “ቦዲን”፣። ብሎ ጠራቸው።

የቤተ መቅደሱ ዕቃዎች መግለጫ

4፡2-6፡10-5፡1ተጻ ምብ—1፡7 7፡23-26፡38-51

4 ርዝመቱ ሃያ ክንድ፣ ወርዱ ሃያ ክንድ፣ ቀመቱ ዐሥር ክንድ፣ የሆነ የናስ መሠዊያ ሠራ። ²እንዲሁም የጌጉ ስፋት ከጠርዝ እስከ ጠርዝ ዐሥር ክንድ፣ ቀመቱ አምስት። ክንድ የሆነ ክብ በርሜል ቀልጦ ከፈሰሰ ብረት ሠራ፤ ዙሪያውም ሲለካ ሠላሳ ክንድ፣። ሆነ። ³ከበርሜሉ ከንፈር በታችም በእያንዳንዱ ክንድ ርቀት ላይ ዙሪያውን ዐሥር የኮርማ ቅርጾች፣ ነበሩበት፤ ኮር ማዎቹም ከበርሜሉ ጋር አንድ ወጥ ሆነው በሁለት ረድፍ ቀልጠው ተሠርተው ነበር።

⁴በርሜሉ በዐሥራ ሁለት ኮርማዎች ላይ የቆመ ሲሆን፣ ኮርማዎቹም ሦስቱ ወደ ሰሜን፣ ሦስቱ ወደ ምዕራብ፣ ሦስቱ ወደ ደቡብ፣ ሦስቱ ወደ ምሥራቅ ይመለከቱ ነበር። በርሜሉ በእነዚህ ላይ ያረፈ ሲሆን፣

3፡10 ስዕ25፡18
3፡13 ስዕ25፡18
3፡14 ስፍ3፡24፣ ስዕ26፡31፡33
3፡15 1፡7፡15፣ 22፣ ራእ3፡12
3፡16 1፡7፡17፡29
4፡1 ስዕ20፡24፣ 40፡6፣1፡78፡64
4፡2 ራእ4፡6፣15፡2
4፡4 ስፍ2፡3፡5፣ ሕዝ48፡30-34፣ ራእ21፡13

4፡6 ስዕ30፡18፣ ነሀ13፡5፡9፣ ሕዝ40፡38
4፡7 ስዕ25፡31፡40
4፡8 ስዕ25፡23፣ ስፍ4፡14
4፡9 1፡7፡36፣ 2፡ዜ533፡5
4፡11 1፡7፡14
4፡14 1፡7፡27-30

የሁሉም ጀርባ ወደ መካከል የዞረ ነበር።

⁵የበርሜሉ ውፍረት አንድ ስንዝር፣። ከንፈሩ ደግሞ የጽዋ ከንፈር ወይም የሱፍ አበባ ይመስል ነበር፤ ይህም ሦስት ሺህ የባዶስ መስፈሪያ፣። የሚይዝ ነበር።

⁶እንዲሁም ዐሥር የመታጠቢያ ገንዳዎች አሠርቶ አምስቱን በደቡብ፣ አምስቱን ደግሞ በሰሜን በኩል አስቀመጠ፤ ገንዳዎች ለሚ ቃጠል መሥዋዕት የሚቀርቡት ነገሮች የሚ ታጠቡባቸው ሲሆኑ፣ በርሜሉ ግን ለካህ ናት መታጠቢያ የሚያገለግል ነበር።

⁷በተሰጠው የአሠራር መመሪያ መሠረት፣ ዐሥር የወርቅ መቅረዞች ሠርቶ ወደ ቤተ መቅደሱ በማስገባት፣ አምስቱን በስተደቡብ፣ አምስቱን በስተሰሜን አኖራ ቸው።

⁸ዐሥር ጠረጴዛ ሠርቶም ወደ ቤተ መቅደሱ በማስገባት አምስቱን በስተ ደቡብ፣ አምስ ቱን ደግሞ በስተ ሰሜን በኩል አኖራቸው፤ ደግሞም አንድ መቶ ጌድጓዳ የወርቅ ሳሕ ኖች ሠራ።

⁹የካህናቱንም አደባባይ ሠራ፣ እንዲሁም ታላቁን አደባባይና በሮቹን ከሠራ በኋላ በናስ ለበጣቸው። ¹⁰በርሜሉንም ከቤተ መቅ ደሱ በስተደቡብ ምሥራቅ ባለው ማዕዘን በቀኝ በኩል አኖረው።

¹¹እንዲሁም ምንቸቱን፣ መጫሪያዎችንና ጌድጓዳ ሳሕኖችን ሠራ። ኪራምም ለቤተ መቅደሱ አገልግሎት የሚውሉትን ዕቃዎች ለንጉሥ ሰሎሞን ሠርቶ ጨረሰ፤ እነዚህም

¹²ሁለቱ ዐምዶች፣ በአዕማዱ ጫፍ ላይ ያሉት ሁለት ባለ ሳሕን ቅርጽ ጉልላት በዐምዶቹ ላይ ያሉትን ሁለቱን፣ ባለ ሳሕን ቅርጽ ጉልላት የሚያስጌጡ ሁለት ዙር መርበቦች፣ ¹³በዐምዶቹ ላይ ያሉትን ሁለቱን፣ ባለሳሕን ቅርጽ ጉልላት እንዲያስጌጡ ለያንዳንዱ መርበብ ሁለት ዙር ሮማኖች ለሁለቱም ዙር መርበቦች በድምሩ አራት መቶ ሮማኖች፣ ¹⁴መቆሚያዎች ከነመታጠቢያ ሳሕኖቻቸው፤

¹¹ በዚህና በተጥር 15 ላይ 2.3 ሜትር ያህል ነው።
¹³ ወይም፣ ወደ ቤተ መቅደሱ አዋቂ ተብሎ መተርጎም ይቻላል።
¹⁵ 16 ሜትር ያህል ነው።
¹⁶ ወይም፣ በቤተ መቅደሱ ውስጥ በንባላት ሠርቶ ተብሎ መተርጎም ይቻላል፤ በዕብራይስጡ የዚህ ሐረግ ትርጉም በትክክል አይታወቅም።
¹⁷ ምናልባት ያኪን ማለት፣ እርሱ አንድ ማለት ሊሆን ይችላል።
¹⁸ ማለት ሊሆን ይችላል።
¹⁹ ጠርዝመቱና ወርዱ 9 ሜትር ፋጭ፣ 4.5 ሜትር ያህል ነው።
²² 2.3 ሜትር ያህል ነው።
²³ 13.5 ሜትር ያህል ነው።
²⁴ 0.5 ሜትር ያህል ነው።
²⁵ 8 ሳንቲ ሜትር ያህል ነው።
²⁶ 66 ኪሎ ሊትር ያህል ነው።

15 በርሚሉና እርሱን የተሸከሙት ዐሥራ ሁለት ኮርማዎች፤
 16 ምንቸኞችና መጫሪያዎች፤
 ሜንጦዎችና ከነዚህም ጋር የተያያዙ ዕቃዎች።

ከራምአቢ ለእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ መገልገያ እንዲሆን ለሰሎሞን የሠራቸው ዕቃዎች በሙሉ ከተወለወለ ናስ የተሠሩ ነበሩ።
 17 ንጉሠም እነዚህ ዕቃዎች በዮርዳኖስ ሸለቆ፣ በሱኮትና በጽሬዳ መካከል ባለው በሸክላ ዕፈር ቦታ ቀልጠው በሸክላ ቅርጽ ተሠርተው እንዲ ወጡ አደረገ።¹⁸ እነዚህ ሰሎሞን ያሠራቸው ነገሮች ሁሉ እጅግ ብዙዎች ስለ ሆኑ የናሱ ክብደት ምን ያህል እንደሆነ አልታወቀም ነበር።

¹⁹ እንደዚህም ሰሎሞን ለእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ መገልገያ የሚሆኑትን ዕቃዎች ሠራ ፤ እነዚህም፦

የወርቅ መሠዊያ፣
 የገጽ ኅብስቱ ጠረጴዛ፣

²⁰ በተሰጠው መመሪያ መሠረት፣ በቅድስተ ቅዱሳኑ ፊት ለፊት እንዲነድዱ፣ ከንጹሕ ወርቅ የተሠሩ መቅረቦች ከቀንዳሎቻቸው፣

²¹ የወርቅ አባባ ቅርጽ ሥራዎች፣
 ቀንዳሎችና መካከተሪያዎች ከንጹሕ ወርቅ የተሠሩ ነበሩ።

²² ከንጹሕ ወርቅ የተሠሩ የመብራት ማጥፊያዎች፣ ለመርጨት የሚያገለግሉ ጉድጓዳ ሳሕኖች፣ ጭልፋዎችና ጥናዎች፣ እንደ ዚህም የቤተ መቅደሱ የወርቅ መዝጊያዎች፣ ይኸውም የቅድስተ ቅዱሳኑ የውስጠኛው መዝጊያዎችና የቤተ መቅደሱ ዋናው አዳራሽ መዝጊያዎች ከንጹሕ ወርቅ የተሠሩ ነበሩ።

5 ሰሎሞን ለእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ የሠራው ሥራ ሁሉ ከተጠናቀቀ በኋላ፣ አባቱ ዳዊት የቀደሰውን ብሩንና ወርቁን፣ ዕቃዎቹንም ሁሉ አምጥቶ በእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ ግምጃ ቤት አኖራቸው።

ታቦቱ ወደ ቤተ መቅደስ ገባ

5፥2-6፥11 ተጓ ምብ— 1፡7 8፥1-21

² ከዚያ በኋላ ሰሎሞን የእግዚአብሔርን የኪዳን ታቦት ከዳዊት ከተማ ከጽዮን እንዲ ያመጡ፣ የእስራኤልን ሽማግሌዎች፣ የየነ ገዱን መሪዎች ሁሉና የእስራኤላውያንን የቤተሰብ አለቆች በኢየሩሳሌም ሰበሰበ።³ የእስራኤልም ሰዎች ሁሉ የሰባተኛው ወር በዓል በሚከበርበት ጊዜ፣ በንጉሡ ፊት ተሰበሰቡ።

⁴ የእስራኤል ሽማግሌዎች በተሰበሰቡም ጊዜ ለዋውያኑ ታቦቱን አካሄዱ፤⁵ ታቦቱን የመገናኛ ድንኳኑንና በውስጡ ያሉትን

4፥16 1፡77፥13
 4፥17 ዘ፡33፥17
 4፥18 1፡77፥23
 4፥19 ዘ፡25፥23
 4፥20 ዘ፡25፥31
 4፥22 ዘ፡10፥1፤ ዘ፡7፥14
 5፥1 2፡4፡8፥11፤ 1፡76፥14
 5፥2 ዘ፡3፥31፤ 1ዜ፡5፥25
 5፥3 1ዜ፡9፥1
 5፥5 ዘ፡3፥31፤ 1ዜ፡5፥2
 5፥7 ራ፡11፥19
 5፥8 ዘ፡6፥24
 5፥10 ዘ፡16፥34፤ ዘ፡10፥2፤፡49፥4
 5፥11 1ዜ፡24፥1

የተቀደሱ ዕቃዎች ሁሉ ይዘው ወደ ላይ ወጡ፤ ሌዋውያን የሆኑ ካህናትም ተሸከሟቸው።⁶ ነገሥ ሰሎሞንና በአጠገቡ የተሰበሰበው መላው የእስራኤል ጉባኤ ስፍር ቀሩጥር የሌላቸውን በጎችና በሬዎች በታቦቱ ፊት ሠዉ።

⁷ ካህናቱም የእግዚአብሔርን የኪዳን ታቦት የቤተ መቅደሱ ውስጠኛ ክፍል ወደ ሆነው ወደ ቅድስተ ቅዱሳኑ አግብተው ከኪሩቤል ክንፍ በታች ባለው ስፍራው አኖሩት።⁸ ኪሩቤልም ክንፎቻቸውን ከታቦቱ በላይ ባለው ስፍራ ላይ ዘርግተው፣ ታቦቱንና መሎጊያዎቹን ሸፈኑ።⁹ መሎጊያዎቹም በጣም ረጃጅም ከመሆናቸው የተነሣ፣ ታቦቱ እስካለበት ድረስ ያሉት ጫፎቻቸው ከቅድስተ ቅዱሳኑ ፊት ለፊት ይታዩ ነበር፤ ከመቅደሱ ውጭ ግን አይታዩም ነበር፤ ዛሬም እዚህም ቦታ ይኸው።¹⁰ እስራኤላውያን ከጾብ ከወጡ በኋላ ከኪሩቤል ጋር ከዳን ባደረገ ጊዜ፣ ሙሴ በከራብ ተራራ በውስጡ ካስቀመጣቸው ከሁለቱ ጽላቶች በቀር በታቦቱ ውስጥ ምንም አልነበረም።¹¹ ካህናቱም ከቤተ መቅደሱ ወጡ፤ እዚያ የነበሩት ካህናት በምድባቸው መሰረት ባይሆንም፣ ሁሉም ራሳቸውን ቀድሰው ነበር።¹² መዘምራን የነበሩት ሌዋውያን ሁሉ፣ አሳፍ፣ ኢግን፣ ሃማገና ኢዲታም፣ ወንዶች ልጆቻቸውና የሥጋ ዘመዶቻቸው ሁሉ ያማረ ቀጭን በፍታ ለብሰው፣ ከመሠዊያው በስተ ምሥራቅ በኩል ቆመው ጸናጽል ይጸኑ ጽሉ፣ በገና ይደረድሩና መሰንቆ ይመቱ ነበር፤ እነርሱም መለከት በሚነሩ አንድ መቶ ሃያ ካህናት ታጅበው ነበር።¹³ መለከት ነፊዎችና ዘማሪዎችም በአንድነት አንድ ደምፅ ሆኖ ለእግዚአብሔር ውዳሴና ምስጋና አቀረቡ፤ በመለከት፣ በጸናጽልና በሌሎች መሣሪያዎች ታጅበውም ድምፃቸውን ከፍ በማድረግ እግዚአብሔርን እያወደሱ፣

“እርሱ ቸር ነው፣ ፍቅሩም ለዘላለም ጸንቶ ይኖራል።”

እያሉ ዘመሩ።

ከዚያም የእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ በደመና ተሞላ።¹⁴ የእግዚአብሔር ክብር የአምላክን ቤተ መቅደስ ሞልቶት ስለነበር፣ ከደመናው የተነሣ ካህናቱ አገልግሎታቸውን ማከናወን አልቻሉም።

6 ከዚያም ሰሎሞን እንዲህ አለ፣ “እግዚአብሔር ጥቅጥቅ ባለ ደመና ውስጥ እንደሚኖር ተናግሮአል፤² እኔም አንተ ለዘላለም ትኖርበት ዘንድ፣ ይህን ታላቅና ድንቅ ቤተ መቅደስ ሠራሁልሁ።”

³ መላው የእስራኤል ጉባኤ እዚያው ቆመው ሳሉ፣ ንጉሡ ዘወር ብሎ ባረካቸው፤⁴ እንዲህም አለ፣

5፥12 1፡710፥12፤ 1ዜ፡59፥33፤13፥8፤፡25 ፤1፡መዘ፡68፥25
 5፥13 ዘ፡40፥34፤ 1ዜ፡516፥34፤2ዜ፡57፥3 ፤20፥21፤፡፡3፤11፤ መዘ፡00፥5
 106፥1፤107፥1፤118፥1 ፤136፥1፤ኤር፡33፥11
 5፥14 ዘ፡19፥16፤ 29፥43፤ 40፥35፤ ራ፡15፥8
 6፥1 ዘ፡19፥9
 6፥2 ዕዝ፡6፥12፤ 7፥15፤መዝ፡135፥21

“ለአባቴ ለዳዊት በቃሉ የሰጠውን ተስፋ በእጁ የፈጸመ የእስራኤል አምላክ እግዚአብሔር ይመስገን፤ እንዲህ ብሏልና፤⁵ ሕዝቤን ከግብፅ ካወጣሁበት ጊዜ ጀምሮ፤ ስሜ የሚጠራበት ቤተ መቅደስ ይሠራበት ዘንድ ከማናቸውም የእስራኤል ነገድ ከተሞች አንድም አልመረጥሁም፤ ወይም የሕዝቤ የእስራኤል መሪ ይሆን ዘንድ ማንም አልመረጥሁም።⁶ አሁን ግን ስሜ በዚያ እንዲሆን ኢየሩሳሌምን፤ ሕዝቤን እስራኤልን እንዲገዛም ዳዊትን መርጫለሁ።”

⁷“አባቴ ዳዊት፣ ለእስራኤል አምላክ ለእግዚአብሔር ስም ቤተ መቅደስ ለመሥራት በልቡ አስቦ ነበር፤ ስንግዘ አብሔር ግን፣ ለአባቴ ለዳዊት እንዲህ አለው፤ ‘ለስሜ ቤተ መቅደስ ለመሥራት በልብህ አስበህ ነበር፤ ይህን በልብህ በማሰብህ መልካም አድርገሃል፤ ይህን እንጂ ቤተ መቅደሱን የምትሠራው አንተ አይደለህም፤ ለስሜ ቤተ መቅደስ የሚሠራልኝ ከአብራክህ የሚከፈለው፣ የገዛ ልጅህ ነው።’

¹⁰“እግዚአብሔርም የተናገረውን ቃል ፈጽሞ አል፤ እኔም እግዚአብሔር በሰጠው ተስፋ መሠረት በአባቴ በዳዊት እግር ተተክቼ፣ በእስራኤል ዙፋን ላይ ተቀምጫለሁ። ለእስራኤል አምላክ ለእግዚአብሔርም ስም ቤተ መቅደስ ሠርቻለሁ።¹¹ በዚያም እግዚአብሔር ከእስራኤል ሕዝብ ጋር ያደረገው ኪዳን ያለበትን ታቦት አኑራልሁ።”

ሰሎሞን በምረቃው ጊዜ ያቀረበው ጸሎት

6፡12-40ተ፤ ም፡4—1፡78፤22-53
6፡41-42ተ፤ ም፡4—መዝ132፡8-10

¹²ከዚህ በኋላ ሰሎሞን መላው የእስራኤል ጉባኤ ባለባት በእግዚአብሔር መሠዊያ ፊት እጆቹን ዘርግቶ ቆመ።¹³ ሰሎሞንም ርዝመቱ አምስት ክንድ፣¹⁴ ወርዱ አምስት ክንድ፣ ከፍታውም ሦስት ክንድ፣ የሆነ የናስ መድረክ በውጭው አደባባይ መካከል አሠርቶ ነበር፤ በመድረኩም ላይ ወጥቶ በመቆም በመላው የእስራኤል ጉባኤ ፊት ተንበርክኮ እጆቹን ወደ ሰማይ ዘረጋ፤¹⁴ እንዲህም አለ፤

“የእስራኤል አምላክ እግዚአብሔር ሆይ፤ በፍጹም ልባቸው በመንገድህ ከሚሄዱት ባሪያዎች ጋር የፍቅር ከዳጎን የምትጠብቅ በሰማይም ሆነ በምድር እንደ አንተ ያለ አምላክ የለም፤¹⁵ ለባሪያህ ለአባቴ ለዳዊት የሰጠኸውን ተስፋ አጽንተሃል፤ በአፍህ የተናገርኸውን ዛሬም እንደ ሆነው በእጅህ ፈጸምኸው።

6፡6 ዘ020፡24፤ ዘ812፡5፤1ዜ፡28፤4፤ እ.ባ14፤1
6፡7 1ሳ፡10፡7፤ 1ዜ፡5፡17፡2፤ ሐሥ7፡46
6፡11 ዘ810፡2፤ መዝ25፡10፤50፡5
6፡13 ዘ8፡4፤ መዝ9፡5፤6
6፡14 ዘ08፡10፤ 15፡11 ዘ087፡9
6፡15 1ዜ፡22፡10

6፡16 2ሳ፡7፤13፤ 15፡2ዜ፡23፤3፤ መዝ132፡12
6፡18 መዝ11፡4፤ እ.ባ40፡22፤66፤1፤ ራእ21፤3
6፡20 ዘ03፡16፤ ዘ812፡11፤2ዜ፡57፤14፤ 30፡20፤መዝ34፤15
6፡21 መዝ51፤1፤ እ.ባ33፤24፤ 40፡2፤43፤25፤44፤22፤ 55፡7፤ሚ፡7፤18
6፡22 ዘ022፡11
6፡23 እ.ባ3፤11፤ 65፡6፤ሚ፡16፤27
6፡24 ዘሌ26፤17
6፡26 ዘሌ26፤19፤ ዘ811፡17፤28፤24፤2ሳ፡1፤21
6፡27 ፋ፡30፤39፤ 2ዜ፡57፤14

¹⁶“አሁንም የእስራኤል አምላክ እግዚአብሔር ሆይ፤ ለባሪያህ ለአባቴ ለዳዊት፣ ‘ልጅህ አንተ እንደ አደረግኸው ሁሉ በሚያደርጉት ሁሉ ሕጌን በመጠበቅ በፊቴ ቢመላለሱ፤ በእስራኤል ዙፋን ላይ በፊቴ የሚቀመጥ ሰው ከቶ አታጣም’ ብለህ የሰጠኸውን ተስፋ አጽናለት።¹⁷ እንግዲህ የእስራኤል አምላክ እግዚአብሔር ሆይ፤ ለባሪያህ ለዳዊት የሰጠኸው የተስፋ ቃል ይፈጸም።

¹⁸“በውኑ እግዚአብሔር ከሰው ጋር በምድር ላይ ይኖራልን? እነሆ፤ ሰማያትና ሰማያዊዎች እንኳ አንተን ሊይዙ አይችሉም፤ ታዲያ እኔ የሠራሁት ይህ ቤተ መቅደስማ ምንኛ ያንስ! ¹⁹ይሁን እንጂ እግዚአብሔር አምላክ ሆይ፤ የባሪያህን ጸሎትና ስለ ምሕረት ያቀረበውን ልመና አድምጥ፤ ባሪያህ በፊትህ የሚያቀርበውን ጨኸትና ጸሎት ስማ። ²⁰ስምህ እንደሚጠራበት ወደ ተናገርኸው ወደዚህ ቤተ መቅደስ ዓይኖችህ በቀንም በሌሊትም የተገለጡ ይሁኑ፤ ባሪያህ ወደዚህ ስፍራ የሚጸልዩትን ጸሎት ስማ። ²¹ባሪያህና ሕዝብ እስራኤል ወደዚህ ስፍራ በሚጸልዩበት ጊዜ ልመናቸውን ስማ፤ ከማደራረህ ከሰማይ ስማ፤ ስምተህም ይቅር በል።

²²አንድ ሰው ባልንጀራውን ቢበድልና እንዲምል ቢጠየቅ፤ እርሱም መጥቶ በቤተ መቅደሱ በመሠዊያህ ፊት ቢምል፤ ²³ከሰማይ ሆኖ ስማ፤ አድርገው። በደለኛውን፤ በደለን በራሱ ላይ አድርገህ እንደ ሥራው በመክፈል በባሪያዎችህ መካከል ፍረድ።²⁵ እንዲሁም በደለኛ አለመሆኑን አስታውቅ፤ እንደ ንጽሕናውም ክፈለው።

²⁶“ሕዝብ እስራኤል አንተን ከመበደላቸው የተነሣ በጠላቶቻቸው ፊት ድል ቢሆኑ፤ ወደ አንተ ተመልሰውም በዚህ ቤተ መቅደስ ውስጥ በፊትህ በመጸለይና ልመናቸውን በማቅረብ ስምህን ቢጠሩ፤ ²⁵በሰማይ ሆኖ ስማ፤ የሕዝብህን የእስራኤልን ኅጢአት ይቅር በል፤ ለእነርሱና ለአባቶቻቸው ወደ ሰጠሃቸውም ምድር መልሳቸው።

²⁶“ሕዝብ አንተን ከመበደላቸው የተነሣ፤ ሰማያት ተዘገተው ዝናብ ባይዘገብ፤ አንተ ስለ አስጨነቅሃቸው ወደዚህ ስፍራ ቢጸልዩ፤ ስምህን ቢጠሩና ከኅጢአታቸው ቢመለሱ፤ ²⁷በሰማይ ሆኖ ስማ፤ የባሪያዎችህን የሕዝብህን የእስራኤልን ኅጢአት ይቅር በል፤ የሚኖሩ በትን ቀናውን መንገድ አስተምራቸው፤ ለሕዝብህ ርስት አድርገህ በሰጠኸውም ምድር ላይ ዝናብን ላክ።

¹⁵ 13 2.3 ሚትር ይህል ነው።
¹⁶ 13 1.3 ሚትር ይህል ነው።

28። በምድራቱ ላይ ራብ ወይም ቸነፈር ወይም ዋግ ወይም አረማሞ ወይም አንበጣ ወይም ከብኩባ በሚወርድባት ጊዜ፣ ወይም ደግሞ በየትኛውም ከተማቸው ሳሉ ጠላት በሚከባቸው ጊዜ፣ ወይም ማናቸውም አደጋ ወይም ደዌ በሚደርስባቸው ጊዜ፣ 29ከሕዝብህ ከእስራኤል ማንም ሰው ጭንቀቱና ሕመሙ ተሰምቶት፣ እጁን ወደዚህ ቤተ መቅደስ በመዘርጋት ጸሎትና ልመና ቢያቀርብ፣ 30በሰማይ በማደራሪያህ ሆነህ ስማ፣ ይቅርም በል፣ የሰውን ልብ የምታውቅ አንተ ብቻ ስለ ሆንህ ለእያንዳንዱ እንደ ሥራው መጠን ክፈለው፣ 31ይህም ለአባቶቻችን በሰጠ ሃቸው ምድር በሚኖሩበት ጊዜ ሁሉ አንተን እንዲፈሩህና በመንገዶቻችን እንዲሄዱ ነው።

32ከሕዝብህ ከእስራኤል ወገን ያልሆነ ባዕድ ሰው ስለ ታላቁ ስምህ፣ ስለ ኀያሉ እጅህና ስለ ተዘረጋው ክንድህ ስምቶ ከሩቅ አገር በመምጣት ወደዚህ ቤተ መቅደስ በሚጸልይበት ጊዜ፣ 33በሰማይ በማደራሪያህ ሆነህ ስማ፣ የምድር ሕዝቦች ሁሉ እንደገዛ ሕዝብህ እንደ እስራኤል፣ ስምህን በማወቅ እንዲፈሩህ፣ የሠራሁትም ይህ ቤት ስምህ የሚጠራበት ቤት መሆኑን እንዲያውቁ ባዕዱ ሰው የሚጠይቅህን ሁሉ አድርግ። 34ሕዝብህ አንተ በምትልካቸው ቦታ ሁሉ ጠላቶቻቸውን ለመውጋት በሚወጡበት ጊዜ፣ አንተ ወደ መረጥኻት ወደዚህች ከተማ፣ እኔም ለስምህ ወደ ሠራሁት ወደዚህ ቤተ መቅደስ ወደ አንተ ቢጸልዩ፣ 35ጸሎታቸውንና ልመናቸውን በሰማይ ስማ፣ የጠየቁህንም አድርግላቸው።

36መቼም የማይበድል ሰው የለምና፣ አንተን በበደሉህ ጊዜ፣ ተቈጥተሃቸው ሩቅ ወይም ቅርብ ወደ ሆነ አገር በምርኮ ለሚወስዳቸው ጠላት አሳልፈህ ብትሰጣቸው፣ 37በተማረኩበት አገር ሆነው የልብ ጸጸት ተሰምቶአቸው ንስሐ ቢገቡና በምርኮ ሳሉ፣ ‘ገጢአት ሠርተናል፣ በድለናል፣ ክፉ ድርጊትም ፈጽመናል’ ቢሉ፣ 38ተማርከው በሚኖሩበትም ምድር ሆነው በፍጹም ልባቸው፣ በፍጹምም ነፍሳቸው ቢመለሱና ለአካቶቻቸው ወደ ሰጠሃቸው ምድር፣ አንተም ወደ መረጥኻት ከተማና እኔም ለስምህ ወደ ሠራሁት ቤተ መቅደስ ቢጸልዩ፣ 39ጸሎታቸውንና ልመናቸውን በሰማይ በማደራሪያህ ስማ፣ የጠየቁህንም አድርግላቸው። የበደሉህንም የሕዝብህን ገጢአት ይቅር በል።

6፥28 2ዜና20፡9
6፥30 4፥27፣
14፡2፡2፡3፡መዝ17፡9፡14
4፡21፡ምሳ16፡2፣
17፡3
6፥31 ዘ86፡13፣
መዝ134፡7፡9፡103፡11፣
13፡ምሳ8፡13
6፥32 ዘ03፡19፣
20፡2ዜና9፡6
6፥33 ዘ02፡43
6፥34 ዘ828፡7፣
1ዜና5፡20
6፥36 ዘሌ26፡44፣
1፡ፃ፡46፣
ኢዮ11፡12፣
15፡14፣መዝ143፡2፣
መዝ7፡20፣ኤር9፡5፣1
3፡23፣17፡9፣
ሮሜ3፡9፣ኤ.ፊ.2፡3
6፥37 1፡ፃ፡8፡48፣
2ዜና7፡14፣12፡6፡12፣
30፡11፡33፡12፡19፡23
34፡27፣
36፡12፣ኢ.ላ.58፡3፣
ኤር24፡7፡29፡13
6፥39 4፥27፣
2ዜና30፡9

40አሁንም አምላኬ ሆይ፣ በዚህ ስፍራ ወደ ቀረበው ጸሎት ዓይኖችህ የተገለጡ፣ ጆሮ ምችህም የሚያደምጡ ይሁኑ። 41አሁንም እግዚአብሔር አምላክ ሆይ ተነሥ፣ ከኀይልህ ታቦት ጋር ወደ ማረፊያ ቦታህ ግብ። እግዚአብሔር አምላክ ሆይ፣ ካህናትህ ድኑትን ይልበሱ፣ ቅዱሳንህም በቸርነትህ ደስ ይበላቸው። 42እግዚአብሔር አምላክ ሆይ፣ የቀባኸውን አትተው፣ ለባሪያህ ለዳዊት ቃል የገባህለትን ጽኑ ፍቅር አስብ።

የቤተ መቅደሱ መመሪያ

7፡1-10ተፃ ምብ— 1፡ፃ፡62-66

7 ሰሎሞን ጸሎቱን በፈጸመ ጊዜ እሳት ከሰማይ ወርዶ የሚቃጠለውን መሥዋዕትና ሌላውንም መሥዋዕት በላ፣ የእግዚአብሔርም ክብር ቤተ መቅደሱን ሞላው። 2የእግዚአብሔርም ክብር የእግዚአብሔር ክብር ቤተ መቅደስ ስለ ሞላው ካህናቱ ወደዚያ መግባት አልቻሉም። 3እስራኤላውያንም ሁሉ እሳቱ ሲወርድ፣ የእግዚአብሔርንም ክብር ከቤተ መቅደሱ በላይ ሲያዩ፣ በመተላለ ፊያው ወለል ላይ ተንበረከኩ፣ በግንባራቸውም ወደ መሬት ተደፍተው ሰገዱ። እንዲህ እያሉም ለእግዚአብሔር ምስጋና አቀረቡ።

“እርሱ ቸር ነውና፣ ፍቅሩም ለዘላለም ጸንቶ ይኖራል።”

እያሉም እግዚአብሔርን አመሰገኑ።

4ከዚህ በኋላ ንጉሠና ሕዝቡ ሁሉ በእግዚአብሔር ፊት መሥዋዕት አቀረቡ። 5ንጉሥ ሰሎሞንም ሃያ ሁለት ሺህ በሬ፣ መቶ ሃያ ሺህ በግና ፍየል ሠዋ፣ ንጉሠና ሕዝቡም ሁሉ በዚህ ሁኔታ የእግዚአብሔርን ቤተ መቅደስ ቀደሱ። 6ካህናቱም እንደ ሌዋውያን፣ ንጉሥ ዳዊት እግዚአብሔር እንዲወደስበት የሠራውን “ፍቅሩ ለዘላለም ጸንቶ ይኖራል” በማለት እግዚአብሔርን ባመሰገነ ጊዜ የተቀመጠበትን የእግዚአብሔርን የዜማ መሣሪያ ይዘው በተመደ በዛቸው ስፍራ ቆሙ። ካህናቱ በሌዋውያን ትይዩ ሆነው መለኮቶቻቸውን ሲነፉም እስራኤላውያን ሁሉ ቆመው ነበር።

7ሰሎሞን የሠራው የናስ መሠዋዎ የሚቃጠለውን መሥዋዕት፣ የእህሉን ቀርባንና ስብን መያዝ ስልታሉ ከእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ ፊት ለፊት ያለውን የመካከለኛውን አደባባይ ክፍል ቀድሰው፣ የሚቃጠለውን መሥዋዕትና የነገረት መሥዋዕትም ስብ በዚያ አቃጠሉ።

8በዚያን ጊዜ ሰሎሞን ከእስራኤል ሕዝብ ሁሉ ጋር ለሰባት ቀን በዓሉን አክበረ፤ ሕዝቡም ከሐማት መግቢያ እስከ ግብፅ ወንዝ ድረስ ካለው ምድር የመጣ እጅግ ታላቅ

፳፯ በትውፊት የሰላም መሥዋዕት ይባላል

ጉባኤ ነበር። ፊት ለፊት ለሰባት ቀን ስለ ቀደሱና የሰባት ቀን በዓል በተጨማሪ ስላከ በሩ፣ በስምንተኛው ቀን የተቀደሰ ጉባኤ አደረጉ።¹⁰ ስሎሞንም በሰባተኛው ወር፣ በሃይ ሦስተኛው ቀን ወደየቤታቸው እንዲ ሄዱ ሕዝቡን አሰናበተ፤ ሕዝቡም እግዚ አብሔር ለዳዊትና ለሰሎሞን እንዲሁም ለሕዝቡ ለእስራኤል ስላደረገው በጎ ነገር ሁሉ በልባቸው ደስ እያላቸውና ሐሜት እያደረጉ ሄዱ።

እግዚአብሔር ለሰሎሞን ተገልጦለት

7፡11-22ተጳ ምብ—1፡7፡9፡1-9
¹¹ ሰሎሞን የእግዚአብሔርን ቤተ መቅደስና የቤተ መንግሥቱን ሥራ ጨረሰ፤ ለእግዚ አብሔር ቤተ መቅደስና ለራሱ ቤተ መን ግሥት ያደርግ ዘንድ በልቡ ያሰበውን ሁሉ ካከናወነ በኋላ፣ ¹² እግዚአብሔር በሌሊት ተገልጦለት እንዲህ አለው፤

“እሎትህን ሰምቻለሁ፤ ይህንንም ስፍራ መሥዋዕት የሚቀርብበት ቤተ መቅደስ እንዲሆን ለራሴ መርጬዋለሁ።

¹³ ምናብ እንዳይዘንብ ሰማያትን በምዘጋ ቡት ገዜ ወይም ምድሪቱን እንዳይሰላ አንበጣ በማዘበት ገዜ፣ ወይም በሕዝቤ ላይ ቸን ፈር በምሰድበት ገዜ፣ ¹⁴ በስሜ የተጠራው ሕዝቤ ራሱን አዋርዶ ቢጸልይ፣ ፊቱን ቢፈ ልግና ከክፉ መንገዱ ቢመለስ፣ ከሰማይ እሰማዋለሁ፤ ጎጠኦቱን ይቅር እላለሁ፤ ምድሩንም እፈውሳለሁ። ¹⁵ አሁንም በዚህ ስፍራ ወደሚጸለዩው እሎት ዓይኖቼ ይገለጣሉ፤ ጆሮዎቼም ያዳምጣሉ። ¹⁶ ስሜ ለዘላለም በዚያ ይኖር ዘንድ ይህን ቤተ መቅደስ መርጬለሁ፤ ቀድሸዋለሁም። ዓይ ኖቼም ልቤም ዘወትር በዚያ ይሆናሉ።

¹⁷ አንተም ደግሞ አባትህ ዳዊት እንዳ ደረገው ሁሉ በፊቴ ብትሂድ፣ ያዘዘሁህን ሁሉ ብትፈጸም፣ ሥርዐቶቼንና ሕግጋቴን ብትጠበቅ፣ ¹⁸ ለአባትህ ለዳዊት፣ ‘ከዘርህ እስራኤልን የሚገዛ አታጣም’ ብዬ በገባሁለት ቃል ኪዳን መሠረት የመገገ ሥትህን ዙፋን አጸናለሁ።

¹⁹ እናንተ ግን እኔን ከመከተል ተመል ሳችሁ የሰጠኝችሁን ሥርዐቱንና ትእዛዜን ብትተው፣ ሄዳችሁም ሌሎችን አማልክት ብታገለግሉና ብታመልኩ፣ ²⁰ በዚያን ገዜ እስራኤልን ከሰጠኝቸው ምድራ እነቅላ ቸዋለሁ፤ ለስሜ የቀደሰሁትን ይህን ቤተ መቅደስ እተዋለሁ፤ በሕዝቦችም ሁሉ ዘንድ መተረቻና መዘባባቻ አደርገዋለሁ። ²¹ ይህ ቤተ መቅደስ አሁን እጅግ የሚያሰደንቅ ቢሆንም በአጠገቡ የሚያልፉ ሁሉ በመ ገረም፣ ‘እግዚአብሔር በዚህች ምድርና

7፡9 ዘላ.23፡26፣ 2ዜ.530፡23
 7፡11 1ዜ.528፡20
 7፡12 ዘዳ.12፡5፡11፣ 2ዜ.51፡7
 7፡13 ዘዳ.11፡7፣ አሞ.4፡7
 7፡14 ዘወ.10፡3፣ 15፡26፣ ዘላ.26፡41፣ ዘግ.6፡27፣ 2፡17፣ 17፡13፣ 1ዜ.516፡11፣ 2ዜ.56፡2
 0፡27፣ 37፣ 30፡20፣ መዘ.60፡2፣ ኢ.ሳ.30፡26፣ 53፡5፣ 55፡7፣ 57፡18፣ ኢ.ር.33፡6፣ ሕዝ.18፡32፣ ዘዘ.1፡4፣ ግደ.4፡2

7፡15 1፡7፡8፡29፣ 2ዜ.56፡40፣ ያህ.1፡6
 7፡16 ዘዳ.12፡5፣ 2ዜ.533፡7
 7፡17 ዘላ.19፡37፣ 1፡7፡9፡4
 7፡18 2ሳ.ሙ.7፡13፣ 1ዜ.55፡2፣ 17፡12፣ 2ዜ.513፡5፣ 123፡3፣ ኢ.ሳ.9፡7፣ 155፡4፣ ኤ.ር.33፡17፣ 21፣ ማክ.5፡2
 7፡19 ዘዳ.28፡15፣ 1ዜ.528፡9፣ 2ዜ.512፡1፣ 124፡18፣ ኤ.ር.9፡13፣ 11፣ 18
 7፡20 ዘዳ.28፡37፣ 29፡28፣ 1፡7፡14፣ 15፣ ኤ.ር.12፡14፣ 16፡13፣ 50፣ 11
 7፡21 ዘዳ.29፡24፣ ኤ.ር.19፡8
 7፡22 ኤ.ር.16፡11
 8፡1 2ሳ.ሙ.7፡2
 8፡4 2ሳ.ሙ.8፡9
 8፡5 ኢ.ሱ.10፡10
 8፡6 ኢ.ሱ.19፡44
 8፡7 ዘዳ.10፡16፣ 15፡18-21፣ ዕገ.9፡1
 8፡8 2ዜ.52፡18
 8፡11 1፡7፡3፡1
 8፡12 1፡7፡8፡64፣ 2ዜ.515፡8

በዚህ ቤተ መቅደስ ላይ እንዲህ ያለውን ነገር ያመጣው ከቶ ለምን ይሆን? ይላሉ፤ ²² ሕዝቡም፣ ‘ይህን ሁሉ ጥፋት ያመ ጣባቸው፣ ከግብፅ ምድር ያወጣቸውን የአባቶቻቸውን አምሳክ እግዚአብሔርን ትተው ሌሎችን አማልክት ስለ ተከተሉ፣ ስላመለካቸውና ስላገለገሏቸው ነው’ ብለው ይመልሳሉ።”

ሰሎሞን ያከናወናቸው ሌሎች ሥራዎች

8፡1-18ተጳ ምብ—1፡7፡9፡10-28

8 ሰሎሞን የእግዚአብሔርን ቤተ መቅደስና የራሱን ቤተ መንግሥት የሠራባቸው ሃይ ዓመት ከተፈጸመ በኋላ፣ ጊራም የሰጠውን ከተሞች አድሶ እስራኤላውያን እንዲ ሰፍሩባቸው አደረገ። ፊት ለፊት ሰሎሞን ወደ ሐማት ሱባ ዘመተ፣ ያዛትም። ሳምድረ በዳውም ውስጥ ተደሞርገና ቀድሞ በሐማት ሠርቶአቸው የነበሩትን የዕቃ ቤት ከተሞች ሁሉ ሠራ። ፊት ለፊት እንዲሁም የላይኛውን ቤት ሐሮንና የታችኛውን ቤት ሐሮን የተመሸጉ ከተሞች አድርጎ ከቅጥሮቻቸው፣ ከበሮቻ ቸውና ከመዝገቦቻቸው ጋር ሠራ። ያደግ ሞም ባዕላትንና የዕቃ ቤት ከተሞቹን ሁሉ፣ ሠራገሎችና ፈረሶች የሚኖሩባቸውን ከተሞች ሁሉ፣ ባጠቃላይ በኢየሩሳሌም፣ በሊባኖስና በግዛቱ ሁሉ ለመሥራት የፈለጋቸውን ነገሮች ሁሉ ሠራ።

እስራኤላውያን ያልሆኑ ግን ከኬጢ ያውያን፣ ከአሞራውያን፣ ከፊርዚያውያን፣ ከኤዊያውያንና ከኢያቡሳውያን የቀሩ ት

ሕዝቦች ሁሉ፣ እስራኤላውያን ያላጠፏቸውን፣ በምድራቱ የቀሩ ዘርቻቸውን የጥልበት ሥራ ይሠሩ ዘንድ ሰሎሞን መለመላቸው፣ እስከ ዛሬም ይሠራሉ። ያይሁን እንጂ ሰሎሞን ማንም እስራኤላዊ ባሪያ ሆኖ በግዳጅ ሥራውን እንዲሠራ አሳደረገም፣ እነርሱ ተዋጊዎች፣ የሻምበል አዛዦች፣ የሠራገሎችና የሠራገላ ነጃዎች አዛዦች ነበሩና። ¹⁰ ከእነዚህ ህም ሁለት መቶ አምሳያት የንጉሥ ሰሎሞን ሹማምንት ሰዎቹን የሚቈጣጠሩ ነበሩ።

¹¹ ሰሎሞንም፣ “የእግዚአብሔር ታቦት የገ ባበት ቦታ ሁሉ ቅዱስ ስለሆነ፣ ሚስቴ በእስራኤል ንጉሥ በዳዊት ቤተ መንግ ሥት መኖር አይገባትም” በማለት የፈርዖንን ልጅ ከዳዊት ከተማ እርሱ ወደሠራላት ቤተ መንግሥት አመጣት።

¹² ሰሎሞንም በቤተ መቅደሱ መመላለሻ ፊት ለፊት ባሠራው የእግዚአብሔር መሠዊያ ላይ የሚቃጠል መሥዋዕት ለእግዚአብሔር

⁹ ወይም ሠረገሎች ተብሎ መተርጉም ይቻላል።
¹⁰ ወይም ከኤዊ ሐማት ተብሎ መተርጉም ይቻላል።

አቀረበ።¹³ ሙሴ ስለ መሥዋዕት አቀራረብ ባዘዘው መሠረት በእያንዳንዱ የበዓል ቀን ይኸውም በየሰንበቱ፣ በየወሩ መባቻና በሦስቱ የዓመት በዓላት ማለትም በቂጣ በዓል፣ በመካር በዓልና በዳስ በዓል ጊዜ የሚቃጠለውን መሥዋዕት ለእግዚአብሔር አቀረቡ።¹⁴ የአባቱን የጻዊትን ሥርዐት በመከተልም፣ ካህናቱን በየአገልግሎት ክፍላቸው ሊዋውያኑንም ምስ ጋናውን እንዲመሩና በየዕለቱ ሥራቸው ካህናቱን እንዲረዱ መደባቸው። ደግሞም የእግዚአብሔር ሰው ጻዊት ባዘዘው መሠረት የቤተ መቅደሱን በር ጠባቂዎች በልዩ ልዩ በርኖች ጥበቃ ላይ በየክፍላቸው መደባቸው።¹⁵ እነርሱም ንጉሠ ግምጃ ቤቱን ጨምሮ ስለ ማናቸውም ነገር ለካህናቱና ለሌዋውያኑ የሰጠውን ትእዛዝ አልተላለፉም ነበር።

¹⁶ የእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ መሠረት ከተጣለበት ዕለት አንሥቶ እስከ ፍጻሜው ድረስ ያለው የሰሎሞን ሥራ ሁሉ ተከናወኗል። በዚህ ሁኔታም የእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ ሥራ ከፍጻሜ ደረሰ።

¹⁷ ከዚያም ሰሎሞን የኤዶም የባሕር ጠረፍ ወደ ሆኑት ወደ ዔዮንጋብርና ወደ ኤሎት ሄደ።¹⁸ ከራምም ባሕሩን በሚያውቀው በራሱ መኮንኖች የሚታዘዙ መርከቦችን ላከለት፤ እነዚህም ከሰሎሞን ሰዎች ጋር በመሆን ወደ አፈር ተጓዙ፤ ከዚያም አራት መቶ አምሳ መክሊት ወርቅ አምጥተው ለንጉሥ ሰሎሞን ሰጡት።

የሳባ ንግሥት ሰሎሞንን ጉበኝች

9፡1-12 ተጽ ምሳ— 1ኛ 110፡1-13

9 የሳባ ንግሥት የሰሎሞንን ዝና በሰማች ጊዜ አስቸጋሪ በሆኑ ጥያቄዎች ልት ፈትነው ወደ ኢየሩሳሌም መጣች። ቅመማ ቅመማ፣ እጅግ ብዙ ወርቅና የከበሩ ድንጋዎችን በግመሎች አስጭና ከታላቅ ጓዝ ጋር ደረሰች። ወደ ሰሎሞንም ቀርባ በልቧ ያለውን ሁሉ አጫወተችው።² ሰሎሞንም የጠየቀችውን ሁሉ መለሰላት፤ ለመልሰላት የተሳኘው አንዳች ነገር አልነበረም።³ የሳባ ንግሥት የሰሎሞንን ጥበብና የሠራውን ቤተ መንግሥት፣ ፋባገበታው ላይ የሚቀርበውን መብል፣ የሹማምቱን አቀማመጥ፣ አስተናባሪዎቹንና አለባባቸውን፣ ጠጅ አሳፊዎቹንና አለባባቸውን እንዲሁም በእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ ያቀረባቸውን የሚቃጠሉ መሥዋዕቶች ሳባች ጊዜ እጅግ ተደነቀች።

⁵ ንጉሡንም እንዲህ አለችው፤ “ስለ ሥራ ህና ስለ ጥበብ በአገሪ ሳለሁ የሰማሁት ሁሉ እውነት ነው።⁶ ነገር ግን መጥቼ በዓ ይኔ እስካየሁ ጊዜ ድረስ የነገሩኝን አላመንሁም ነበር፤ በእርግጥም የጥበብ እኩሌታ እንኳ አልተነገረኝም፤ እኔ ከሰማሁት ዝና እጅግ ትልቃለሁ።⁷ ሰዎችህ ምንኛ ታድ

8፡13 ሠ12፡17፣ 23፡14፣16፣29፣38፣ ዙ፡10፣10፣28፣9፣16-25፣29፣12-38፣ሀ8፡17
8፡14 1ዜ59፡17፣ 23፡6፣24፣1፣25፣1፣ ስሀ1 2፡24፣36፣45
8፡18 2ዜ59፡9
9፡1 ዘ6፡10፣7፣ ሕዝ23፡42፣ ማቆ12፡42፣ ሉቃ11፡31
9፡3 1ኛ15፡12
9፡6 2ዜ56፡32
9፡8 1ኛ12፡12፣ 1ዜ57፡14፣ 2ዜ52፡11፣13፡8

ለዋልሄ ዘወትር በፊትህ ቆመው ጥበብህን የሚሰሙ ሹማዎችህስ ምንኛ ታድለዋልሄ ፃለአምላክህ ለእግዚአብሔር ንጉሥ ሆነህ እን ድትዝ፣ በአንተ ደስ የተሰኘውና በዙፋኑ ላይ ያሰቀመጠህ አምላክህ እግዚአብሔር ብሩክ ይሁን፤ አምላክህ ለእስራኤል ካለው ፍቅርና ለዘላለም ሊደጻናቸው ካለው ፍላጎት የተ ነሣ፤ ፍትሕና ጽድቅ እንዲሰፍን ታደርግ ዘንድ አንተን በሳያቸው ላይ አንግሦሃልና ።”

⁹ ከዚያም ለንጉሡ አንድ መቶ ሃያ መክሊት ወርቅ፣ እጅግ ብዙ ቅመማ ቅመማና የከበሩ ድንጋዎች ሰጠችው፤ የሳባ ንግሥት ለንጉሥ ሰሎሞን እንደሰጠችው ዐይነት ቅመማ ቅመም ያለ ከቶ አልነበረም።

¹⁰ የኪራም ሰዎችና የሰሎሞን ሰዎች ወርቅ ከአፈር እንደዚሁም ሰንደልና፣ የከበሩ ድንጋዎች አመጡ።¹¹ ንጉሡም የሰንደሉን እንጨት ለእግዚአብሔር ቤተ መቅደስና ለቤተ መንግሥቱ ደረጃ መሥሪያ እንደዚሁም ለመዘምራት የመሰንቆና የበገና መሥሪያ አደረገው፤ ይህን የመሰለ ነገር በይሁዳ ምድር ከቶ አልታየም።

¹² ንጉሥ ሰሎሞን ለሳባ ንግሥት የፈለገ ችውንና የጠየቀችውን ሁሉ ሰጣት፤ ስጦታውም እርስዋ ካመጣችለት በላይ ነበር። ከዚያም ከአጃቢዎቹ ጋር ወደ አገሯ ተመለሰች።

የሰሎሞን ብልጽግና

9፡13-28 ተጽ ምሳ— 1ኛ 110፡14-29፣ 2ዜ51፡14-17

¹³ ሰሎሞን በየዓመቱ የሚቀበለው ወርቅ ክብደቱ ስድስት መቶ ሥልሳ ስድስት መክሊት ነበር።¹⁴ ይህም ከታላላቅና ከተራ ነጋዴዎች ከሚገባው ቀረጥ ሌላ ነበር፤ እንዲሁም መላው የዐረብ ነገሥታትና የግዛ ምድሩ አገረ ገዦች ለሰሎሞን ወርቅና ብር ያመጡ ለት ነበር።

¹⁵ ንጉሥ ሰሎሞን ሁለት መቶ ከጥፍጥፍ ወርቅ የተሠራ ታላላቅ ጋሻዎች አበጀ፤ በእያንዳንዱም ጋሻ የገባው ጥፍጥፍ ወርቅ ስድስት መቶ ሰቅል ነበር።¹⁶ እንዲሁም ሦስት መቶ ትንንሽ ጋሻዎች በጥፍጥፍ ወርቅ ሠራ፤ በእነዚህም በእያንዳንዳቸው የገባው ጥፍጥፍ ወርቅ ሦስት መቶ ሰቅል ነበር። ንጉሡም ጋሻዎቹን “የሊባኖስ ደን” በተባለው ቤተ መንግሥት ውስጥ አኖራቸው።

¹⁷ ከዚያም ንጉሡ በዝሆን ጥርስ ያጌጠና በንጹሕ ወርቅ የተለበጠ ትልቅ ዙፋን ሠራ።

9፡9 2ዜ58፡18
9፡10 2ዜ58፡18
9፡14 2ዜ57፡11፣ እ.ሳ21፡13፣ እ.ር25፡24፣ ሕዝ27፡21፣30፡5
9፡16 1ኛ17፡2፣ 2ዜ51፡29
9፡17 1ኛ122፡39

¹⁸ ዐሥራ ስድስት ሜትሪክ ቶን ያህል ነው።
¹⁴ ወይም ወይላይ የሚመጣቸውን ደረጃዎች ተብሎ መተርጎም ይቻላል።
¹⁹ 4 ሜትሪክ ቶን ያህል ነው።
¹⁰ የአላሙን እንጨት ሊሆን ይቻላል
¹³ 23 ሜትሪክ ቶን ያህል ነው።
¹⁵ 3.5 ኪሎ ግራም ያህል ነው።
¹⁶ 1.7 ኪሎ ግራም ያህል ነው።

18ዙፋኑ ስድስት መውጫ መውረጃ ደረጃዎች ሲኖሩት፤ ከዙፋኑ ጋር የተያያዘ ከወርቅ የተሠራ የእግር መርገጫ ነበረው። መቀመጫውም ግራና ቀኙ መደገፊያ ያለው ሆኖም ከመደገፊያዎቹም አጠገብ አንዳንድ አንበሳ ቆሞ ነበር። 19እንዲሁም በስድስቱ ደረጃዎች ዳርና ዳር ላይ አንዳንድ አንበሳ፣ ባጠቃላይ አሥራ ሁለት አንበሳቸው ቆመው ነበር፤ ይህን የመሰለ ዙፋን በየትኛውም አገር ተሠርቶ አያውቅም። 20ንጉሥ ሰሎሞን የሚጠጣ ባቸው ዕቃዎች በሙሉ ከወርቅ የተሠሩ ነበሩ፤ “የሊባኖስ ደን” ተብሎ በሚጠራው ቤተ መንግሥት ውስጥ የነበሩትም ዕቃዎች ሁሉ ከንጹሕ ወርቅ የተሠሩ ነበሩ፤ በሰሎሞን ዘመን ብር ዋጋ እንደ ሌለው ስለሚቆጠር ከብር የተሠራ አንድም ነገር አልነበረም። 21ንጉሡ በኪራም ሰዎች የሚነዱ የንግድ መርከቦች ነበሩት።” እነዚህም በየሦስት ዓመቱ አንድ ጊዜ ወርቅ፣ ብር፣ የዝሆን ጥርስ፣ ጠጣቸውና ዝንጀሮዎች እየያዙ ይመለሱ ነበር።

22ንጉሥ ሰሎሞን በሀብትም ሆነ በጥበብ ከምድር ነገሥታት ሁሉ የበለጠ ነበር። 23የምድር ነገሥታት ሁሉ እግዚአብሔር በልቡ ያኖረውን ጥበብ ለመስማት ከሰሎሞን ጋር መገናኘት ይፈልጉ ነበር። 24በየዓመቱ ወደ እርሱ የሚመጡትም ሁሉ የብርና የወርቅ ዕቃ፣ የልብስ፣ የጦር መሣሪያና የቅመማ ቅመም እንደዚሁም የፈረስና የበቅሎ ገጸ በረከት ያመጡለት ነበር።

25ሰሎሞን አራት ሺ የፈረሶችና የሠረገሎች ጋጥ ነበረው፤ እንዲሁም በሚኖርበት በኢየሩሳሌምና በሰረገላ ከተሞች አሥራ ሁለት ሺህ ፈረሶች ነበሩት። 26እርሱም ከኢፍራጥስ ወንዝ፣ እስከ ፍልስጥኤም ምድርና እስከ ግብፅ ዳርቻ ድረስ ባሉት ነገሥታት ሁሉ ላይ ገዛ። 27ንጉሡ በኢየሩሳሌም ብሩን እንደ ማንኛውም ድንጋይ፣ የዝግግውንም ዕንጨት ብዛት በየኩረብታው ግርጌ እንደሚበቅል ሾላ አደረገው። 28ለሰሎሞን ከግብፅና ከሌሎች አገሮች ሁሉ ፈረሶች ያመጡለት ነበር።

የሰሎሞን መሞት

9፡29-31፡4፡3 ምብ—1ዜና11፡41-43

29ሰሎሞን በዘመነ መንግሥቱ የሠራው ሌላው ነገር በነቢዩ በናታን ታሪክና በሴሎናዊው በአሁያ ትንቢት እንዲሁም ባለራእዩ አዶ ስለናገጥ ልጅ ስለ ኢዮርብዓም ባየው ራእይ ውስጥ የተጻፈ አይደለምን? 30ሰሎሞን በኢየሩሳሌም ተቀምጦ በእስራኤል ሁሉ ላይ አርባ ዓመት ነገሠ። 31ከዚያም እንደ አባቶቹ አንቀላፋ፣ በአባቱም በዳዊት ከተማ ተቀበረ። ልጁም ሮብዓም በእርሱ ፋንታ

9፡22 1ዮ73፡13፣ 2ዜና1፡12
 9፡23 1ዮ74፡34
 9፡24 2ዜና32፡23፣ መዝላ5፡12፡68፡29፡7
 2፡10፡አ፡18፡7
 9፡25 1ሳሙ8፡11
 9፡26 ዘፍ15፡18-21፣ 1ዮ74፡21፣ መዝ72፡8-9
 9፡29 2ሳሙ7፡23፣ 1ዮ71፡29፣ 2ዜና10፡2
 9፡31 1ዮ72፡10

ነገሡ።
እስራኤል በሮብዓም ላይ ዐመፀ
 10፡1-11፡4፡3 ምብ—1ዜና12፡1-24

10 እስራኤላውያን ሁሉ ሊያነግሡት ወደዚያ ሄደው ሰለነበር፣ ሮብዓም ወደ ሴኬም ሄደ። 2ከንጉሥ ሰሎሞን ሸሽቶ በግብፅ ይኖር የነበረው የናገጥ ልጅ ኢዮርብዓም ይህን ሲሰማ፣ ከግብፅ ተመልሶ መጣ። 3እርሱንም ልከው አስጠሩት፤ ከዚያም እርሱና እስራኤል ሁሉ ወደ ሮብዓም ሄደው እንዲህ አሉት፤ 4“አባትህ በላያችን ከባድ ቀንበር ጫነብን፤ አንተ ግን አስጨናቂውን ሥራና በላያችን የጫነብንን ከባድ ቀንበር አቅልልን፤ እኛም እንገዛልሃለን።”

5ሮብዓምም፣ “ከሦስት ቀን በኋላ ተመልሳችሁ ወደ እኔ ኑ” አላቸው፤ ስለዚህ ሰዎቹ ወጥተው ሄዱ።

6ከዚያም ንጉሥ ሮብዓም፣ “ለዚህ ሕዝብ ምን እንድትመልስለት ትመክሩኛላችሁ?” በማለት አባቱ ሰሎሞንን በሕይወት ሳለ ያገለገሉትን የእስራኤልን ሽማግሌዎች ጠየቃቸው።

7እነርሱም፣ “ለእዚህ ሕዝብ ደግ ከሆን ህለት፣ ደስ ካሰኘውና የሚስማማው መልስ ከሰጠኸው ምን ጊዜም ይገዛልሃል” አሉት።

8ሮብዓም ግን ሽማግሌዎች የሰጡትን ምክር ትቶ፣ አብሮ አደጎቹና አገልጋዮቹ ከሆኑት ወጣቶች ምክር ጠየቀ፤ 9እንዲሁም አላቸው፤ “ አባትህ የጫነብንን ቀንበር አቅልልልን ለሚሉኝ ለእነዚህ ሰዎች የምትሰጡኝ ምክር ምንድነው? ምንስ ብለን እንመልስላችው?”

10አብሮ አደጎቹም ወጣቶች እንዲህ ሲሉ መለሱለት፣ “ለጠየቀህ ሕዝብ፣ አባትህ በላያችን ከባድ ቀንበር ጫነብን፤ አንተ ግን ቀንበራችንን አቅልልልን” ለሚሉህ እንዲህ በላቸው፤ ‘ትንሿ ጣቴ ከአባቴ ወገብ ይልቅ ትወፍራለች፤ 11አባቴ ከባድ ቀንበር ጫነባችሁ፤ እኔ ግን የባሰ አክብደዋለሁ፤ አባቴ በዐለንጋ ገረፋችሁ፤ እኔ ግን በጊንጥ እገርፋችኋለሁ።”

12ንጉሡ፣ “ከሦስት ቀን በኋላ ተመልሳችሁ ኑ” ባላቸው መሠረት ኢዮርብዓምና ሕዝቡ ሁሉ ከሦስት ቀን በኋላ ወደ ሮብዓም ተመለሱ። 13ንጉሡም የሽማግሌዎችን ምክር በመናቅ፣ አመናጭቆ መለሰላቸው፤ 14እርሱም የወጣቶቹን ምክር በመቀበል፣ “አባቴ ቀንበራችሁን አክበደ፤ እኔ ደግሞ የባሰ አክብደዋለሁ፤ አባቴ በአለንጋ ገረፋችሁ፤ እኔ ደግሞ በጊንጥ እገርፋችኋለሁ” አላቸው።

21 ዕብራይስጡ፣ ወደ ተርሀስ ለሄዱ የሚችሉ መርከቦች ይላል።
 25 ወይም፣ ሠረገሎች ተብሎ መተርጎም ይቻላል።
 26 የኢፍራጥስ ወንዝ ነው፤ ነገር ግን አንዳንድ ቅጂዎች ኢፍራጥስ የሚለውን ቃል አይጨምሩም።
 28 በኪልቂያ የምትገኘው ሙዝር ነች።

10፡2 1ዮ71፡40፣ 2ዜና9፡29
 10፡3 1ዜና9፡1
 10፡4 2ዜና2፡2
 10፡6 አዮ8፡8-9፣ 12፡12፣ 15፡10፣ 32፡7
 10፡7 ምሳ15፡1
 10፡8 2ሳሙ17፡14፣ ምሳ13፡20

¹⁵እግዚአብሔር በሰላናዊው በአሁኑም አማካይነት ለናባጥ ልጅ ለአዮርብም የተናገረው ቃል ይፈጸም ዘንድ፣ ወስኖ ስለነበር፣ ንጉሡ ሕዝቡን አላዳመጠም።

¹⁶መላው እስራኤልም ንጉሡ ሊሰማቸው አለመፈለጉን በተረዱ ጊዜ፣ እንዲህ ሲሉ መለሱለት፡

“ከዳዊት ምን ድርሻ አለን? ከእሴይስ ልጅ ምን ክፍል አለን? እስራኤል፣ ሆይ፣ ወደ ድንጋዝን ተመለስ፣ ዳዊት ሆይ፣ አንተም የገዛ ቤትህን ጠብቅ።”

ስለዚህ እስራኤላውያን ሁሉ ወደ የቤታቸው ተመለሱ። ¹⁷ይሁን እንጂ በይሁዳ ከተሞች የሚኖሩትን እስራኤላውያን አሁንም የሚገዛቸው ሮብዓም ነበር።

¹⁸ንጉሥ ሮብዓም የገባሮች ኅላፊ የነበረውን አዶራምን ላከው፤ እስራኤላውያን ግን በድንጋይ ወግረው ገደሉት። ንጉሥ ሮብዓም ግን እንደምንም ብሎ ሰረገላው ላይ በመውጣት ወደ ኢየሩሳሌም ሸሽቶ አመለጠ።

¹⁹ስለዚህ እስራኤል እስከ ዛሬ ድረስ በዳዊት ቤት ላይ እንደ ዐመፀ ነው።

11 ሮብዓም ኢየሩሳሌም በደረሰ ጊዜ፣ እስራኤልን ወግተው መንግሥቱን ወደ ሮብዓም እንዲመልሱ ከይሁዳና ከብንያም ቤት አንድ መቶ ሰማንያ ሺህ ወታደሮች ሰበሰበ።

²ነገር ግን የእግዚአብሔር ቃል ወደ እግዚአብሔር ሰው ወደ ሸማያ እንዲህ ሲል መጣ፤ ³“ለይሁዳ ንጉሥ ለሰሎሞን ልጅ ለሮብዓምና በይሁዳና በብንያም ላሉ እስራኤላውያን ሁሉ እንዲህ በል፤ ⁴“እግዚአብሔር እንዲህ ይላል፤ ይህ ነገር ከእኔ ዘንድ ስለ ሆነ፣ ወንድሞቻችሁን ለመውጋት ወደዚያ አትውጡ፤ እያንዳንዳችሁም ወደ የቤታችሁ ሂዱ” አላቸው። ስለዚህ ለእግዚአብሔር ቃል በመታዘዝ በአዮርብም ላይ መዝሙሩን ትተው ተመለሱ።

ሮብዓም የይሁዳን ከተሞች መሸገ

⁵ሮብዓም መኖሪያውን በኢየሩሳሌም በማድረግ ለመከላከያ የሚሆኑ ከተሞችን በይሁዳ ሠራ፤ እነዚህም ፍቤተ ልሔም፣ ኤጣም፣ ቴቁሔ፣ ግቤትጸር፣ ሦኮ፣ ዓዶላም፣ ጳጊት፣ መሪሳ፣ ዚፍ፣ ጳዶራይም፣ ለኪሶ፣ ዓዜቃ፣ ¹⁰ጸርዓ፣ ኤሎን፣ ኬብሮን ናቸው። በይሁዳና በብንያም ውስጥ የተመሸጉት ከተሞች እነዚህ ነበሩ። ¹¹እነዚህንም ምሽጎቻቸውን አጠኝኦሮ፣ አዛገሮችን ሾመባቸው፣ ምግብ፣ ዘይትና የወይን ጠጅ አከማቸባቸው። ¹²በየከተሞቹም ሁሉ ጋሻና ጦር አከማችቶ ይበልጥ አጠናክረው። በዚህ ዓይነት ይሁዳንና ቢንያምን የራሱ አደረገ።

10:15 1ኅገ11:29; 2ዜና11:4; 25:16-20
10:16 2ሳሙ-20:1; 1ዜና9:1
10:18 2ሳሙ-20:2 4; 1ኅገ5:14
11:1 1ኅገ12:21
11:2 1ኅገ12:22; 2ዜና12:5-7:15
11:4 2ዜና28: 8-11
11:10 2ኅሎ-10:20; 2ዜና12:4; 17:2; 19: 21:3
11:14 ዙኅ35:2- 5; 1ዜና6:81

¹³በመላው እስራኤል ያሉት ካህናትና ሌዋውያን ከየክልላቸው ሁሉ ወደ እርሱ ተሰበሰቡ። ¹⁴አዮርብምና ልጆቹ ሌዋውያንን ከእግዚአብሔር የነገሱት አገልግሎት ስላባረሯቸው ሌዋውያኑ ማሰማሪያ ቦታቸውንና ንብረታቸውን ሁሉ ትተው ወደ ይሁዳና ወደ ኢየሩሳሌም መጡ፤ ¹⁵እርሱም ለየኩረብታው መስገጃ እንዲሁም ለሠራቸው የፍየልና የጥጃ ምስሎች የራሱን ካህናት ሾመ። ¹⁶ከእያንዳንዱም የእስራኤል ነገድ ከልባቸው የእስራኤልን አምሳክ እግዚአብሔርን የሚፈልጉ ሁሉ፣ ለአባቶቻቸው አምሳክ ለእግዚአብሔር መሥዋዕት ያቀርቡ ዘንድ፣ ሌዋውያኑን ተከትለው ወደ ኢየሩሳሌም ሂዱ። ¹⁷በዚህ ሁኔታ የዳዊትንና የሰሎሞንን መንገድ በመከተል፣ ለሦስት ዓመት የይሁዳን መንግሥት አበረቱ፤ የሰሎሞንን ልጅ ሮብዓምንም ረዱ።

የሮብዓም ቤተሰብ

¹⁸ሮብዓም መሐላትን አገባ፤ አባቷ የዳዊት ልጅ ኢያራሙት ሲሆን፣ እናቷም አቢካኤል የተባለች፤ የእሴይ ደልጅ ልጅ የኤልያብ ልጅ ነበረች። ¹⁹እርሷም የዑስ፣ ሰማርያና ዛሃም የተባሉ ወንዶች ልጆች ወለደችለት። ²⁰ዘዚያም የአቤሴሎምን ልጅ መዳካን አገባ፤ እርሷም አብያ፣ ዓታይ፣ ዚዛ፣ ሰሎሚት የተባሉትን ወለደችለት። ²¹ሮብዓም መዳካን ከሌሎቹ ሚስቶቹና ቁባቶቹ ይልቅ አብልጦ ወደዳት። ባጠቃላይ ዐሥራ ስምንት ሚስትና ስልጣ ቁባት፣ ሃያ ስምንት ወንድና ሥልሳ ሴት ልጆች ነበሩት።

²²ሮብዓም የማዕካን ልጅ አቢያን ሊያ ነግሠው ስለፈለገ ከልዑላን ወንድሞቹ አልቆ ዋና አደረገው። ²³ዳዊትን ልጆቹም ጥቂቱን በይሁዳና በብንያም አውራጃዎች እንዲሁም በተመሸጉት ከተሞች ስለ ሾማቸው፣ ዘዴኛነቱን አሳይቶአል። የሚያስፈልጋቸውን በብዛት ሰጧቸው፣ ብዙ ሚስቶችም አጋባቸው።

ሺሻቅ በኢየሩሳሌም ላይ ዘመተ

12:9-16 ተጓ ምብ— 1ዜና14:21; 25-31

12 ሮብዓም መንግሥቱን ከመሠረተና ካጸና በኋላ እርሱና እስራኤል ሁሉ የእግዚአብሔርን ስግ ተወ። ²እግዚአብሔርን ከመበደላቸው የተነሣም፣ ሮብዓም በነገሠ በአምስተኛው ዓመት የግብፅ ንጉሥ ሺሻቅ በኢየሩሳሌም ላይ ዘመተ። ³ከግብፅ አብረውት የመጡትን ዐሥራ ሁለት ሺህ ሠረገላዎች፣ ስድሳ ሺ ፈረሰኞችና ስፍር ቀጥጥ የሌላቸውን የሊብያ፣ የሱስግምና

*10ዜና ካልፀጸፈና ተደጋግሞ እንደተጠቀሰው ይህ የይሁዳ ክፍል ነው

የኢትዮጵያ ወታደሮች ይዞ፤ ፋተመሸጉትን የይሁዳ ከተሞች በቁጥጥሩ ሥር በማድረግ እስከ ኢየሩሳሌም ዘለቀ።

⁵ከዚህ በኋላ ነቢዩ ሸማያ ወደ ሮብዳምና ሺሻቅን ፈርተው በኢየሩሳሌም ወደ ተሰባሰቡት ወደ እስራኤል መሪዎች መጥቶ፤ “እግዚአብሔር እንዲህ ይላል፤ ‘እናንተ ትታችሁኛል፤ ስለዚህ እኔም በሺሻቅ እጅ ትቼ አችኋለሁ’ ” አላቸው።

⁶የእስራኤል መሪዎችና ንጉሡ ራሳቸውን በማቀረድ፤ “እግዚአብሔር ጻድቅ ነው” አሉ።

⁷እግዚአብሔርም ራሳቸውን እንዳዋረዱ ባዩ ጊዜ፤ የእግዚአብሔር ቃል እንዲህ ሲል ወደ ሸማያ መጣ፤ “ራሳቸውን ዝቅ አድርገው ስላዋረዱ እታደጋቸዋለሁ እንጂ አላጠፋቸውም፤ ቀጣዩም በሺሻቅ እጅ በኢየሩሳሌም ላይ አይፈስሱም። ⁸ይሁን እንጂ እኔን በማገልገልና የሌሎችን አገሮች ነገሥታት በማገልገል መካከል ያለውን ልዩነት ያውቁ ዘንድ፤ ለእርሱ ይገዛሉ።”

⁹ምክሮ ግንቡ ሺሻቅ ኢየሩሳሌምን በወረረ ጊዜ፤ የቤተ መቅደሱን ንብረትና የቤተ መንግሥቱን ንብረት ዘርፎ ወሰደ፤ ሰሎሞን ያሠራው የወርቅ ጋሻ ሳይቀር፤ እንዳለ ሁለንም አጋዘው። ¹⁰ንጉሥ ሮብዳምም በተወሰዱት ፈንታ የናስ ጋሻዎች ሠርቶ፤ የቤተ መንግሥቱን ቅጥር በሮች ለሚጠብቁ የዙብ አለቆች ቡጎላፊነት ሰጠ። ¹¹ንጉሡ ወደ እግዚአብሔር ቤተ መቅደስ በሚሄድበት ጊዜ ሁሉ፤ ዘበኞቹ ጋሻዎቹን አንግበው ያጅቡት ነበር፤ ከዚያም በኋላ ጋሻዎቹን ወደ ዘበኞች ክፍል ይመልሱ ነበር።

¹²ሮብዳም ራሱን ዝቅ አድርጎ ስላዋረደ የእግዚአብሔር ቀጣዩ ከእርሱ ተመሰሰ፤ ፈጽሞም አላጠፋውም፤ በይሁዳም ደግሞ በጥቂቱም ቢሆን መልካም ነገር ተገኝቶ ነበር።

¹³ንጉሥ ሮብዳም በሚገባ ተደላድሎ በኢየሩሳሌም በንጉሥነቱ ቀጠለ፤ ሲነግሥ ዕድሜው አርባ አንድ ዓመት ነበር፤ እግዚአብሔር ስሙን በዚያ ለማኖር ከእስራኤል ነገዶች ሁሉ በመረጣት በኢየሩሳሌም ከተማ ተቀምጦም፤ ዐሥራ ሰባት ዓመት ገዛ፤ እናቱም ናዕማ የምትባል አሞናዊት ነበረች። ¹⁴እግዚአብሔርን ይሻ ዘንድ ልቡን ስላላዘጋጀ ክፉ ነገር አደረገ።

¹⁵ሮብዳም በዘመነ መንግሥቱ ያከናወናቸው ተግባሮች ሁሉ ከመጀመሪያ እስከ መጨረሻ ድረስ ነቢዩ ሸማያ በጻፈው የታሪክ መዝገብና በባለ ራሱ አደ በዘገበው የትውልድ ሐረግ ታሪክ የሚገኝ አይደለምን? በሮብዳምና በኢየሩሳሌም መካከል የማይቋርጥ ጦርነት

12:4 2ዜና11:10
12:5 ዘጸ28:15፤
2ዜና11:2
12:6 ዘዐ9:27፤
ዘሌ26:41፤2ዜና76:37
፡ዕዕ9:15፤
መዝ11:7፤116:5፤
ጳጳ9:14
12:7 ዘዳ9:19፤
መዝ69:24፤78:38፤ኢ
ር7:20፤42:18፤
ሐዝ5:13
12:8 ዘጸ8:48
12:9 2ዜና9:16
12:12 1ዮ114:13፤
2ዜና6:37፤19:3
12:13 ቀ፡1፤ዘዐ
20:24፤ዘጸ12:5፤
1ዮ12:12

ነበር። ¹⁶ሮብዳም እንደ አባቶቹ ሁሉ አንቀላፋ፤ በዳዊትም ከተማ ተቀበረ፤ ልጁ አብያም በእርሱ ፈንታ ነገሠ።

የይሁዳ ንጉሥ አብያ

13:1-2:22-14:1 ተጻ ምብ—1ዜና15:1-2:6-8

13 አብያ ሮብዳም በነገሠ በዐሥራ ስምንተኛው ዓመት አብያ በይሁዳ ነገሠ። ሻኪየሩሳሌም ተቀምጦም ሦስት ዓመት ገዛ፤ እናቱ ሚካያስ ትባላለች፤ እርሷም የገብዓ ተወላጅ የአርኤል ልጅ ነበረች።

በአብያና በአብያብዳምም መካከል ጦርነት ነበር። ³አብያ አራት መቶ ሺህ ብርቱ ተዋጊዎች ይዞ ዘመተ፤ አብያብዳምም ስምንት መቶ ሺህ ብርቱ ተዋጊዎች ይዞ በመውጣት ጠበቀው።

⁴አብያ በኩረብታማው በኤፍሬም አገር በጽማራይም ተራራ ላይ ቆሞ፤ እንዲህ አለ፤ “አብያብዳምና እስራኤል ሁሉ አድምጡኝ! ⁵የእስራኤል አምላክ እግዚአብሔር ዳዊትና ዘሮቹ በእስራኤል ላይ ለዘላለም እንዲነገሡ በጨው ኪዳን የሰጣቸው መሆኑን አታውቁምን? ያዳዊት ልጅ የሰሎሞን ባሪያ የነበረው የናባጥ ልጅ አብያብዳም ግን በጌታው ላይ ዐመፀ። ⁷የሰሎሞን ልጅ ሮብዳም ገና ሕፃን ሳለ፤ ምንም ማድረግ በማይችልበትና እነርሱን ለመቋቋም አቅሙ በማይፈቅድለት ጊዜ የማይረቡ ጥቂት ወርቦሎች በዙሪ ያው ተሰባስቡበት፤ በረቱበትም።

⁸አሁንም እናንተ በዳዊት ዘርዐትው ልድ እጅ ያለውን የእግዚአብሔርን መንግሥት ልትቋቋሙ አስባችኋል። በእርግጥም በሰራዊት ረገድ እጅግ ብዙ ናችሁ፤ አማልክቶቻችሁ ይሆኑ ዘንድ አብያብዳም የሠራቸውንም የወርቅ ጥጆች ይዘችኋል። ⁹ደግሞስ የአሮን ልጆች የሆኑትን ካህናትና ሌዋውያን አባርራችሁ፤ ሌሎች ሕዝቦች እንደሚደርጉት ሁሉ፤ እናንተም የራሳችሁን ካህናት አልሾማችሁምን? አንድ ኮርማና ሰባት አውራ በግ ይዞ ራሱን ለመቀደስ የሚመጣ ማናቸውም ሰው አማልክት ላልሆኑ ለእነዚያ ጣቦታት ካህን ይሆናል።

¹⁰ለእኛ ግን አምላክችን እግዚአብሔር ነው፤ እርሱንም አልተውንም፤ እግዚአብሔርን በማገልገል ላይ ያሉት ካህናት የአሮን ልጆች ሲሆኑ፤ ረዳቶቻቸውም ሌዋውያን ናቸው። ¹¹እነርሱም በየጣቱና በየማታው የሚቃጠል መሥዋዕትና ሽታው ደስ የሚያሰኝ ዕጣን ለእግዚአብሔር ያቀርባሉ፤ የገጹን ኅብስት በሥርዐቱ መሠረት በነጻው ጠረጴዛ ላይ ያኖራሉ፤ በየማታውም በወርቁ መቅረዝ ላይ

12:15 2ዜና11:2
12:16 1ዜና3:10፤
2ዜና11:20
13:2 1ዮ15:6፤
2ዜና11:20፤15:16
13:4 ኢሱ18:22፤
1ዜና11:1
13:5 ዘሌ2:13፤8
24:7፤13፤
1ዜና17:12
13:6 1ዮ11:26
13:7 መዳ9:4፤
1ዜና29:1
13:8 ዘዐ32:4፤
14:4፤4:3፤2ዜና9:8፤
11:15
13:9 ዘዐ29:31፤
35-36፤1ዮ12:31፤
2ዜና11:14-15፤
ኤር2:11፤70:4፤
13:11 ዘዐ25:6፤
37፤29:39፤1ዜና9:32
፤2ዜና2:4

¹² ብዙ የሰብዓ ሊቃናት ትርጉሞች የሱርዐቱ ቅጂ ለንዲህም 2ዜና 11:20 እና 1ዮ15:2 ከዚህ ጋር ይወስዳሉ። ዕብራይስጥ ግን፤ **ግዲያ** ይላል።

ያሉትን ቀንዲሎች ያበራሉ፤ እኛም የአምላካችንን የእግዚአብሔርን ትእዛዝ እንፈጽማለን፤ እናንተ ግን ትታችሁታል።¹² እግዚአብሔር ከእኛ ጋር ነው፤ መሪአችንም እርሱ ነው። መለስት የያዙ ካህናቱም የጦርነቱን ድምፅ በእናንተ ላይ ያሰማሉ። እናንተ የእስራኤል ሰዎች ሆይ፤ አይቀናችሁምና፤ ከአባቶቻችሁ አምላክ እግዚአብሔር ጋር አትዋጉ።”

¹³በዚህ ጊዜ ኢዮርብም ከሰራዊቱ ከፊሉን ከይሁዳ ሰራዊት በስተ ጀርባ እንዲያደፍጡ ላከ፤ የቀረውም ሰራዊት ከእርሱ ጋር የይሁዳን ሰራዊት ፊት ለፊት እንዲገጥሙ አደረገ።¹⁴የይሁዳም ሰዎች ዙሪያቸውን ሲመለከቱ ከፊትና ከኋላ መከበባቸውን አይፈኑ፤ ወደ እግዚአብሔርም ጮኹ፤ ካህናቱም መላ ከታቸውን ነፉ።¹⁵የይሁዳም ሰዎች በፉከራ የጦርነት ድምፅ አሰሙ፤ እግዚአብሔር ኢዮርብምንና እስራኤልን ሁሉ በአብያና በይሁዳ ፊት ፈጽሞ መታቸው።¹⁶እስራኤላውያን ከይሁዳ ፊት ሸሹ፤ እግዚአብሔርም በእጃቸው አሳልፎ ሰጣቸው።¹⁷አብያና ሰዎቹም ከባድ ጉዳት አደረሱባቸው፤ ከዚህ የተነሣም ከእስራኤል ብርቱ ተዋጊዎች መካከል አምስት መቶ ሺህ ሰዎች ተገደሉ።¹⁸በጦርነቱም የእስራኤል ሰዎች ተዋረዱ፤ የይሁዳ ሰዎች ግን በአባቶቻቸው አምላክ በእግዚአብሔር ታምላዎልና ድል ነሡ።

¹⁹አብያም ኢዮርብምን አሳድዶ የቤቴልን፣ የይሻናንና የዔፍፍርንን ከተሞች ከነመንደሮቻቸው ወሰደበት።²⁰ኢዮርብም በአብያ ዘመን እንደ ገና ሊያንሠራራ አልቻለም፤ ከዚያም እግዚአብሔር ስለ ቀሠፈው ሞተ።

²¹አብያ ግን ይበልጥ እየበረታ ሄደ፤ ዐሥራ አራት ሚስቶች አግብቶም ሃያ ሁለት ወንዶችና ዐሥራ ስድስት ሴቶች ልጆች ነበሩት።

²²በአብያ ዘመን የተከናወነው ተግባር፣ እርሱ የፊጸመውና የተናገረው ሁሉ በነበዪ ዩ በአዶ የታሪክ መዛግብት ተጽፎአል።

14 አብያ እንደ አባቶቹ ሁሉ አንቀላፋ፣ በጻዊትም ከተማ ተቀበረ፤ ልጁም አሳ በእርሱ ፈንታ ነገሠ፤ በዘመኑም በምድሪቱ ለዐሥር ዓመት ሰላም ሆነ።

የይሁዳ ንጉሥ አሳ
14:2-3ተፃ ምሳ—1ዜና15፥11-12

²አሳ በአምላክ በእግዚአብሔር ፊት መልካምና ቅን የሆነውን ነገር አደረገ፤³ባዕዳን መሠዊያዎችንና ማምለኪያ ኩራብታዎችን አስወገደ፤ ማምለኪያ ዐምዶችን አፈረሰ፤ አሺራ ለተባለች ጣዖት አምላክ የቆሙ የዕንጨት ቅርጽ ምስሎችንም⁴ ቈራረጠ፤⁵ፋኦብ

13፥12 ዘጎ፥10፥8-9፥መሳ2፥15፥
ኢዮ9፥4፥
ምሳ21፥30፥29፥1፥
ሐሥ5፥39
13፥13 ኢሰ፥8፥9፥
2ዜና20፥22
13፥14 1ዜና5፥20፥
2ዜና14፥11፥18፥31
13፥15 1ዜና9፥1
13፥16 2ዜና16፥8
13፥18 2ዜና14፥
11፥ 16፥7፥
መዝ22፥5
14፥2 2ዜና21፥12
14፥3 ዘዕ23፥24፥
34፥13፥መሳ2፥

14፥4 1ዜና16፥11
14፥5 1ዮ15፥14፥
ኢሳ27፥9፥ጳጳ16፥4
14፥6 1ዜና22፥9
14፥7 1ዜና22፥9
14፥8 1ዜና21፥1
14፥9 ዘዳ10፥8-
9፥2ዜና11፥8፥12፥3፥2
4፥24
14፥11 1ዮሙ17፥
45፥ 1ዮ78፥44፥
2ዜና13፥14፥18፥
25፥8፥
መዝ9፥19፥60፥11-
12፥79፥9
14፥12 1ዮ78፥45
14፥13 ዘዳ10፥19፥
2ዳሙ22፥38፥2ዜና15
፥11፥18፥ዕ9፥24፥
መዝ4፥2፥19፥
135፥10
14፥14 ዘዳ35፥5፥
ዘዳ2፥25፥11፥25

ቶቻቸውን አምላክ እግዚአብሔርን እንዲፈልጉ፣ ሕጉንና ትእዛዙንም እንዲፈጽሙ የይሁዳን ሕዝብ አዘዘ።⁵ከእያንዳንዱም የይሁዳ ከተሞች የየኩራብታውን መስገጃ ስፍራዎችንና የዕጣን መሠዊያዎችን አስወገደ፤ መንግሥቱም በእርሱ አዝዞ ዘመን ሰላም አገኘች።⁶በምድሪቱ ሰላም ስለ ሰፈነ፣ በይሁዳ የተመሸጉ ከተሞችን ሠራ። እግዚአብሔር ዕረፍት ስለ ሰጠውም፣ በዘመኑ የተዋጋው ማንም አልነበረም።⁷እርሱም ለይሁዳ ሕዝብ እንዲህ አላቸው፤ “እነዚህን ከተሞች እንሥራ፤ ማማ፣ መዝጊያና መወርወሪያ ያላቸውን ቅጥሮች በዙሪያቸው እናብጅ። አምላካችንን እግዚአብሔርን ስለ ፈለግነው ምድሪቱ አሁንም የኛው ናት፤ እኛ ፈለግነው፤ እርሱም በሁሉም አቅጣጫ ዕረፍት ሰጠን” እነርሱም ሠሩ፤ ተከናወኗል ቸውም።

⁸አሳ ታላላቅ ጋሻና ጦር የያዙ ሦስት መቶ ሺህ የይሁዳ ሰዎች እንዲሁም ጋሻና ቀስት የያዙ ሁለት መቶ ሰማንያ ሺህ የብንያም ሰዎች ነበሩት፤ እነዚህ ሁሉ ብርቱ ተዋጊዎች ነበሩ።

⁹ኢትዮጵያዊው ዝሪ አንድ ሚሊዮን⁹ ሰራዊትና ሦስት መቶ ሠረገላ ይዞ በመውጣት እስከ መሪሳ ድረስ መጣባቸው።¹⁰አሳም ሊገጥመው ወጣ፤ መሪሳ አጠገብ ባለው ቤጽፋታ ሸለቆም የውጊያ ቦታ ቦታቸውን ያዙ።

¹¹በዚህ ጊዜ አሳ ወደ አምላክ ወደ እግዚአብሔር እንዲህ ሲል ጮኸ፤ “እግዚአብሔር ሆይ፤ ደካሞችን ከገይለኞች የሚታደግ እንደ አንተ ያለ ማንም የለም፤ አምላካችን እግዚአብሔር ሆይ፤ በአንተ ታምነናልና፤ ይህን ታላቅ ሰራዊት በስምህ እንገጥመዋለን፤ እግዚአብሔር ሆይ፤ አምላካችን አንተ ነህ፤ ሰውም አያሸንፍህም።”

¹²እግዚአብሔርም ኢትዮጵያውያንን በአሳና በይሁዳ ፊት መታቸው፤ ኢትዮጵያውያንም ሸሹ፤¹³አሳና ሰራዊቱም እስከ ጌራራ ድረስ አሳደዷቸው፤ እጅግ ብዙ ቀጥጥር ያላቸው ኢትዮጵያውያን ስለወደቁም፣ ሊያንሰራሩ አልቻሉም፤ በሰራዊቱም ፊት ተደመሰሱ። የይሁዳም ሰዎች እጅግ ብዙ ምርኮ ወሰዱ።¹⁴በጌራራ ዙሪያ ባሉት ከተሞች ሁሉ ላይ ታላቅ ድንጋጤ ከእግዚአብሔር ዘንድ ስለ ወደቀባቸው ከተሞቹን ሁሉ አጠፏቸው፤ እጅግ ብዙ ምርኮም በዚያ ስለ ነበር፣ በዘ በዛቸው።¹⁵እንዲሁም በእረኞች ሰፈር ላይ አዶ ጥለው እጅግ ብዙ በጎች፣ ፍየሎችና ግመሎች ማረኩ ወደ ኢዮሳፊምም ተመለሱ።

⁹ በሁለተኛው የዜና መዋዕል መጽሐፍ ተደጋግሞ እንደተጠቀሰው ይህ አሺራ የምትባለው ጣዖት አምላክ ምስል ነው።
¹⁰ ዕብራይስጡ **አላፋፍ** ወይም **አፋፍ ጊዳ አፋፍ** ይባላል።

ንጉሥ አሳ ያደረገው ተሐድሶ

15፡16-19፡ተጓ ምብ—1ዜና15፡13-16

15 የእግዚአብሔር መንፈስ በየደድ ልጅ በአዛርያስ ላይ መጣ።¹ እርሱም አሳን ሊገናኘው ወጣ፤ እንዲሁም አለው፤ አሳ፤ እናንተም ይህንኑ ብንደም ሁሉ ሆይ፤ አድምጡኝ፤ እናንተ ከእግዚአብሔር ጋር ስትሆኑ፤ እርሱም ከእናንተ ጋር ይሆናል፤ ብትፈልጉት ይገኛላችኋል፤ ብትተውት ግን፤ ይተዋችኋል።² እስራኤል ያለ እውነተኛ አምላክ፤ ያለ አስተማሪ ካህንና ያለ ሕግ ብዙ ዘመን አሳልፈዋል።³ ሳበሰቡት ጊዜ ግን፤ ወደ እስራኤል አምላክ ወደ እግዚአብሔር ተመልሰው ፈለጉት፤ እርሱም ተገኝቶቻቸው።⁴ በዚያን ዘመን በምድር ነዋሪዎች ሁሉ ዘንድ ታላቅ ሁከት ስለ ነበር፤ በሰላም ወጥቶ መግባት አስተማማኝ አልነበረም።⁵ እግዚአብሔር በተለያዩ መከራ ያስጨንቃቸው ስለ ነበር፤ አንዱ መንግሥት በሌላው መንግሥት፤ አንዱም ከተማ በሌላው ከተማ ይደመሰስ ነበር። ገናንተ ግን የድካማ ችሁን ዋጋ ስለምታገኙ በርቱ፤ እጃችሁም አይላላ።⁶

⁸አሳ ይህን ቃልና የነቢዩን የየደድን ልጅ፤ የዓዛርያስን ትንቢት በሰማ ጊዜ በረታ። ከመላው ይህንኑ ከብንደም ምድር፤ በኤፍ ሬምም ኩረብታዎች ላይ ከየዋቸው ከተሞች አስጸያፊዎቹን ጣዖታት አስወገደ። ከእግዚአብሔር መቅደስ ሰበሰበ ፊት ለፊት የነበረ ውንግም የእግዚአብሔር መሠዋዊ አደሰ።

⁹አምላኩ እግዚአብሔር ከእርሱ ጋር መሆኑን ባዩ ጊዜ፤ ከእስራኤል ብዙ ሰዎች እርሱን ተጠግተው ነበር፤ እርሱም ይሁዳንና ብንደምን እንዲሁም ከኤፍሬም፤ ከምናሴና ከሰምንን መጥተው ከእነርሱ ጋር የተቀመጡትን ሰበሰበ።

¹⁰እነርሱም በአሳ ዘመን መንግሥት በሰራ አምስተኛው ዓመት፤ በሦስተኛው ወር በኢየሩሳሌም ተሰበሰቡ።¹¹ በዚያን ጊዜ በምርኮ ካመጡት ውስጥ ሰባት መቶ በሬ፤ ሰባት ሺ በግና ፍያል ለእግዚአብሔር ሠው።¹² የአባቶቻቸውንም አምላክ እግዚአብሔርን በፍጹም ልባቸውና በፍጹም ነፍሳቸው ይሹ ዘንድ ቃል ኪዳን አደረጉ።¹³ የእስራኤልን አምላክ እግዚአብሔርን የማይፈልግ ሁሉ ግን፤ ትንሽም ሆነ ትልቅ፤ ወንድም ሆነ ሴት እንዲገደል አደረጉ።¹⁴ ይህንንም በታላቅ ድምፅ፤ በእልልታ፤ በእምቢልታና በመለኮት ድምፅ ለእግዚአብሔር ማለ።¹⁵ በፍጹም ልባቸው ስለማሉም የይሁዳ ሕዝብ በመከላከል ደስ ተሰኙ። እግዚአብሔርን ከልብ ፈለጉት፤ እርሱም ተገኝቶቻቸው፤ ስለዚህ እግዚአብሔር በሁሉም አትጣጫ ስረፍት

15፡11 ዘገጠ፡11፡25፡26
 15፡2 ዘገጠ፡17፡14
 15፡28፡9፡2፡11፡17፡14
 15፡20፡17፡1
 15፡17፡8፡34፡1
 15፡4፡5፡19፡1
 15፡5፡6፡29፡13፡1
 15፡3፡5፡1፡8፡4
 15፡3 ዘላ፡10፡11፡1
 15፡2፡9፡1፡8፡11
 15፡4 ዘገጠ፡29፡1
 15፡5 መላ፡5፡6፡1
 19፡20፡1፡10፡8፡10
 15፡6 ኢሳ፡19፡2፡1
 15፡24፡7፡1፡13፡8፡1
 15፡2፡1፡10፡1
 15፡7 ኢሳ፡1፡7፡9፡1
 15፡1፡4፡24፡19፡1
 15፡11፡8፡20፡15፡8፡11፡1
 15፡1፡4፡14፡1
 15፡8፡3፡1፡16፡1
 15፡8 1፡17፡8፡64፡1
 15፡12፡2፡16፡58፡12፡17፡2

15፡9 2ዜና፡11፡16-17
 15፡10 ዘላ፡23፡15-21
 15፡11 2ዜና፡14፡13
 15፡12 2ኃ፡11፡17፡1
 15፡13 ዘገጠ፡22፡20፡1
 15፡15 ዘገጠ፡29፡1
 15፡16 ዘገጠ፡34፡13፡24፡1
 15፡17፡19፡2፡16፡13፡2
 15፡18 2ዜና፡14፡13
 16፡1 2ኃ፡9፡9፡1
 16፡2 2ዜና፡19፡1-20፡37፡22፡1-9
 16፡3 2ዜና፡20፡35፡25፡7
 16፡4 2ኃ፡15፡29
 16፡6 ኢሳ፡4፡9
 16፡7 1ኃ፡16፡1፡2፡18
 16፡8 ዘገጠ፡10፡6፡8-9፡2፡16፡12፡3፡13፡16፡24፡24
 16፡9 1ሳ፡13፡13፡13፡1
 16፡10 ዘገጠ፡10፡6፡8-9፡2፡16፡12፡3፡13፡16፡24፡24
 16፡11 1ሳ፡13፡13፡13፡1
 16፡12 1ሳ፡13፡13፡13፡1
 16፡13 1ሳ፡13፡13፡13፡1
 16፡14 1ሳ፡13፡13፡13፡1
 16፡15 1ሳ፡13፡13፡13፡1
 16፡16 1ሳ፡13፡13፡13፡1
 16፡17 1ሳ፡13፡13፡13፡1
 16፡18 1ሳ፡13፡13፡13፡1
 16፡19 1ሳ፡13፡13፡13፡1
 16፡20 1ሳ፡13፡13፡13፡1

ሰጣቸው።¹⁶ እንዲሁም ንጉሥ አሳ አያቱን ማዓካን ለአስጸያፊዎ የአሸራ ጣዖት ዐምድ ሰላቆመች ከእቴጌነት ክብሯ ሻራት። አሳም ዐምዱን ቁርጠ በመሰባበር በቁድሮን ሸለቆ አቃጠለው።¹⁷ ምንም እንኳን ማምለኪያ ኩረብታዎችን ሙሉ በሙሉ ከእስራኤል ባያስወግድም፤ የአሳ ልብ በዘመኑ ሁሉ ፈጽሞ ለእግዚአብሔር የተገዛ ነበር።¹⁸ እርሱና አባቱ የቀደሱትን ብሩን፤ ወርቁንና ልዩ ልዩ ዕቃ ወደ እግዚአብሔር ቤተ መቅደስ አገባ።

¹⁹እስከ ሠላሳ አምስተኛው የአሳ ዘመን መንግሥት ድረስ ምንም ዓይነት ጦርነት አልነበረም።

የአሳ የመጨረሻ ዓመታት

16፡1-6፡ተጓ ምብ—1ዜና15፡17-22
16፡11-17፡1፡ተጓ ምብ—1ዜና15፡23-24

16 አሳ በነገሠ በሠላሳ ስድስተኛው ዓመት፤ የእስራኤል ንጉሥ ባኦስ በይሁዳ ላይ ዘምቶ፤ ከእስራኤል ንጉሥ ከአሳ ግዛት ማንም እንዳይወጣ፤ ወደዚያም ማንም እንዳይገባ ለመከላከል ራማን መሸገ።

²አሳም ከእግዚአብሔር ቤተ መቅደስና ከራሱም ቤተ መንግሥት ግምጃ ቤቶች ብርና ወርቅ ወስዶ በደማስቆ ተቀምጦ ይገዛ ለነበረው ለሶርያ ንጉሥ ለወልደ አደር ላከ፤ ቅዚያም “ቀድሞ በአባቴና በአባቴህ መካከል እንደ ነበረው ሁሉ፤ ዛሬም በእኔና በአንተ መካከል የስምምነት ውል ይኑረን፤ እነሆ፤ ብርና ወርቅ ልኬልሃለሁ፤ ከእኔ ተመልሶ ይሄድ ዘንድ ከባኦስ ጋር ያደረገ ግሽውን የስምምነት ውል አፍርሽ” አለው።

⁴ወልደአደር የንጉሥ አሳን ሐሳብ ተቀበለ፤ የጦር አዛዦቹንም በእስራኤል ከተሞች ላይ አዘመተ። እነርሱ ዲዮንን፤ ዳንን፤ አቤል ማይምንና የንፍታሌምን የዕቃ ግምጃ ቤት ከተሞች ሁሉ ድል አድርገው ያዙ።⁵ ባኦስ ይህን በሰማ ጊዜ ራማን መገንባቱን አቆመ፤ ሥራውንም አቋረጠ።⁶ ንጉሥ አሳም የይሁዳን ሰዎች ሁሉ አመጣቸው፤ እነርሱም ባኦስ ይሠራበት የነበረውን ድንጋይና እንጨት ወሰዱ፤ አሳም ጌባንና ምጽጳን ሠራባት።

⁷ በዚያን ጊዜም ባለ ራእዩ እናኒ ወደ ይሁዳ ንጉሥ ወደ አሳ መጥቶ እንዲህ አለው፤ “በአምላክህ በእግዚአብሔር ላይሆን በሶርያ ንጉሥ ስለ ታመንህ፤ የሶርያ ንጉሥ ስራዎች ከእጅህ አምልጦአል።⁸ ኢትዮጵያውያንና ሊቢያውያን ብዙ ቍጥር ካላቸው ሠረገላ ምቻቸውና፤ ፈረሶቻቸው ጋር ኃያል ስራዎች

⁸ የቡልጊትና የሱርስቱ ቅጅ (እንዲሁም ፋፕርር1) ከዚህ ጋር ይስማማል። ዕብራይስጡ ግን የደድግ ልጅ የሚለውን አይጨምርም።
⁹ ወይም ሠረገላዎች

አልነበሩም? ይህን እንጂ በእግዚአብሔር ስለ ታመኘው በእጅህ አሳልፎ ሰጠህ፤ ግብፁ ጸም ልባቸው የሚታሙበትን ለማበርታት የእግዚአብሔር ዐይኖች በምድር ሁሉ ላይ ይመለከታሉና። የሞኝነት ሥራ ስለ ሠራህ ከእንግዲህ ወዲያ ጦርነት አይለይህም።

¹⁰ከዚህ የተነሣም አሳ ባለ ራህዳን ተቆጣጠ፤ በጣም ስለ ተናደደም እስር ቤት አስገባው። በዚያን ጊዜም አሳ አንዳንድ ሰዎችን ክፉኛ አስጨነቃቸው።

¹¹በአሳ ዘመነ መንግሥት ከመጀመሪያ እስከ መጨረሻ የተከናወነው ሥራ በይሁዳና በእስራኤል ነገሥታት የታሪክ መዛግብት ተጽፎአል። ¹²አሳ በነገሠ በሠላሳ ዘጠነኛው ዓመት እግሮቹን ክፉኛ ታመመ፤ ሕመሙ በጸናበትም እንኳ፤ በዚያ ሁሉ ሕመም የባለ መድኃኒቶችን እንጂ የእግዚአብሔርን ርዳታ አልፏል። ¹³አሳም በነገሠ በአርባ አንድ ኛው ዓመት ሞተ፤ እንደ አባቶቹም ሁሉ አንቀላፋ። ¹⁴በዳዊት ከተማ ከዐለት አስፈልፋሉ ለራሱ ባሠራውም መቃብር ቀበሩት። በቅ መማ ቅመምና በልዩ ልዩ ጣፋጭ ሽቶዎች በተሞላ ቃሬዛ ላይ አኖሩት፤ ስለ ክብሩም ትልቅ እሳት አነደዱ።

የይሁዳ ንጉሥ ኢዮሳፍጥ

17 ልጁ ኢዮሳፍጥ በእርሱ ፈንታ ነገሠ፤ በእስራኤል ላይ በረታ። ጌርሱም በተመሸጉት የይሁዳ ከተሞች ሁሉ ውስጥ ወታደር አኖረ፤ እንዲሁም በይሁዳ ምድርና አባቱ አሳ በያዘውም በኤፍሬም መንደሮች ዘበኞች አስቀመጠ።

³በሊጋት ዕድሜው አባቱ ዳዊት በሄደበት መንገድ ስለሄደ፤ እግዚአብሔር ከኢዮሳፍጥ ጋር ነበር፤ የበአልንም አማልክት አልጠ የቀም፤ ፋገር ግን ከእስራኤል ድርጊት ይልቅ፤ የአባቱን ክምባክ ፈለገ፤ ትእዛቱንም ተከተለ።

⁵እግዚአብሔርም መንገሥቱን በእጁ አጸናለት፤ መላው ይሁዳም ስጦታ አመጣለት፤ ከዚህ የተነሣም ታላቅ ብልጽግናና ክብር አገኘ። ልቡም በእግዚአብሔር መንገድ የጸና ነበር፤ እንደዚሁም ማምለኪያ ኩረብታዎችንና የአ ሼራ ዐምዶችን ከይሁዳ አስወገደ።

⁷በነገሠ በሦስተኛው ዓመት በይሁዳ ከተ ሞች ያስተምሩ ዘንድ ሹማምቱን ማለትም ቤን ጎይልን፤ አብድያስን፤ ዘብርያስን፤ ናትና ኤልንና ሚካያን ላካቸው። ⁸ከእነዚህም ጋር ጥቂት ልዋውያን ነበሩ፤ ስማቸውም- ሸ ማያ፤ ነታንያ፤ ዝባድያ፤ አሞራ፤ ሰሚራሞት፤ ዮናትን፤ አደንያስ፤ ጦብያና ጠባዶንያ ነበር። ከህናቱ ደግሞ ኢሊሳማና ኢዮራም ነበሩ። ⁹እነርሱም የእግዚአብሔርን የሕጉን መጽሐፍ ይዘው በመሄድ በይሁዳ ሁሉ

16፥10 1ኛጊዮን22:27
16፥12 2ኛኢፍጥ14፥21፤18፥26፤19፥ መዝ103፥3፤ኤር17፥5
-6
16፥14 ዘፍ50፥2፤ 5፤2ኛኢፍጥ21፥19፤ ኤር34፥5
17፥1 1ኛጊዮን22:42
17፥2 2ኛኢፍጥ11፥10፤ 2ኛኢፍጥ15፥8
17፥3 1ኛጊዮን22:43
17፥4 2ኛኢፍጥ22፥9
17፥5 1ኛኡም10፥27፤ 2ኛኢፍጥ18፥1
17፥6 ዘዐ34፥13፤ 1ኛጊዮን8፥61፤ 15፥14፤2ኛኢፍጥ19፥3፤20፥3
3፤21፤12

ላለው ሕዝብ አስተማሩ፤ በይሁዳ ከተሞች ሁሉ በመዘዋወርም ሕዝቡን አስተማሩ።

¹⁰በይሁዳ ዙሪያ ባሉ ነገሥታት ሁሉ ላይ ከእግዚአብሔር ዘንድ ፍርሀት ስለወደቀባቸው ኢዮሳፍጥን አልተዋጉትም። ¹¹ከፍልስጥኤ ማውያንም አንዳንዶቹ እጅ መንሻ አመጡ ለት፤ ጥሬ ብርም ገበሩለት፤ ዐረቦችም ሰባት ሺህ ሰባት መቶ አውራ በግና ሰባት ሺህ ሰባት መቶ አውራ ፍየል መንጋ አመጡለት።

¹²ኢዮሳፍጥም እያየለ ሄደ፤ በይሁዳም ምሽጎችና የዕቃ ማከማቻ ከተሞች ሠራ።

¹³በይሁዳም ከተሞች እጅግ ብዙ ሰንቅና ትጥቅ ነበረው። ደግሞም በቂ ልምድ ያላቸውን ተዋጊዎች በኢየሩሳሌም አስቀመጠ። ¹⁴እነ ርሱም በየቤተ ሰቦቻቸው ሲመዘገቡ እንደ ሚከተለው ነው፤ ከይሁዳ የሚሰሩት አዛዦች፤ አዛዥ ዓድና ከሦስት መቶ ሺ ተዋጊዎች ጋር፤ ¹⁵ከእርሱ ቀጥሎም አዛዥ የሆኑ ናን ከሁለት መቶ ሰማንያ ሺህ ጋር፤

¹⁶ከዚያ ቀጥሎም ለእግዚአብሔር አገልግሎት በፈቃደኝነት ራሱን የሰጠው የዝክሪ ልጅ ሞሽያ ከሁለት መቶ ሺህ ተዋጊዎች ጋር፤

¹⁷ከብንያምም ጀግናው ወታደር ኤሊያሄ ቀስትና ጆኅ ከሁለት መቶ ሺ ሰዎች ጋር፤

¹⁸ቀጥሎም ዮዛባት ለጦርነት ዝግጁ ከሆኑ ከአንድ መቶ ሰማንያ ሺህ ሰዎች ጋር፤

¹⁹እነዚህ እንግዲህ በመላው ይሁዳ በተመሸጉት ከተሞች ካስቀመጣቸው ሌላ፤ ንጉሡን ያገለግሉ የነበሩ ሰዎች ናቸው።

ሚካያ በአክዓብ ላይ ትንቢት ተናገረ

18፥1-27ተፃ ምብ—1ኛኢፍጥ22፥1-28

18 ኢዮሳፍጥ ታላቅ ሀብትና ክብር ባገኘ ጊዜ ከአክዓብ ጋር በጋብቻ ተሰሰረ። ጌከጥቂት ዓመታት በኋላም አክዓ ብን ሊጎበኝ ወደ ሰማርያ ወረደ። አክዓብም ለእርሱና አብሮት ለሰጠው ሕዝብ ብዙ ቦጽ በሬ ዐረደ፤ ከዚያም በሬማት ዘገለግድ ላይ አደጋ እንዲጥል አግባባው። ³የእስራኤል ንጉሥ ኢዮሳፍጥን፤ “ሬማት ዘገለግድን ለመውጋት አብረሽኝ ትሄዳለህ?” ሲ ል ጠየቀው።

ኢዮሳፍጥም፤ “እኔ እንደ አንተው ነኝ፤ ሕዝ ቤም እንደ ሕዝብህ ነው፤ በጦርነቱ አብረ ናችሁ እንሰለፋለን” ሲል መለሰለት። ⁴ደግ ሞም ኢዮሳፍጥ የእስራኤልን ንጉሥ፤ “አስ ቀድመህ ግን የእግዚአብሔርን ፊቃድ ጠይቅ” አለው።

⁵ስለዚህ የእስራኤል ንጉሥ አራት መቶ ነቢያትን በአንድነት ሰብሰቡ፤ “ሬማት ዘገለግ ድን ለመውጋት ልሂድን ወይስ ልቅር?” ሲል ጠየቃቸው።

እነርሱም፤ “እግዚአብሔር በንጉሡ እጅ

17፥7 ዘሌ10፥11፤ ዘጸ6፥4-9፤2ኛኢፍ 19፥4-11፤3ኛኢፍ3፤ 5፤8፥7፤ግሌ2፥7
17፥8 2ኛኢፍ19፥8፤ 5፤8፥7-8፤ዮሴ4፥6
17፥9 ዘጸ28፥61
17፥10 ዘፍ35፥5፤ ዘጸ2፥25
17፥11 2ኛኢፍ9፥14፤ 21፥16
17፥14 2ኛኡም24፥2
17፥16 መላ5፥9
17፥17 ዘኑሳ፥36
17፥19 2ኛኢፍ11፥10 ፤25፥5
18፥1 2ኛኢፍ17፥5፤ 19፥1-3፤21፥6፤22፥3

አሳልፎ ይሰጣታልና ሂድ” ብለው መለሱለት።
⁶ኢዮሳፍጥ ግን፣ “እንጠይቀው ዘንድ ሌላ የእግዚአብሔር ነቢይ እዚህ የለምን?” አለ።
⁷የእስራኤልም ንጉሥ ለኢዮሳፍጥ፣ “መኖሩ ንግ በእርሱ አማካይነት የእግዚአብሔርን ፈቃድ የምንጠይቅበት አንድ ሰው አሁንም አለ፤ ነገር ግን ምን ጊዜም ቢሆን ስለ እኔ ክፉ እንጂ ደግ ትንቢት ስለማይናገር እጠላለሁ፤ እርሱም የይምላ ልጅ ሚካያ ነው” ሲል መለሰ።
 ኢዮሳፍጥም፣ “ንጉሥ እንዲህ ማለት አይገባውም” አለው።
⁸የእስራኤልም ንጉሥ ከሹማምንቱ አንዱን ጠርቶ “ሂድና የይምላን ልጅ ሚካያን በፍጥነት አምጣው” አለው።
⁹የእስራኤል ንጉሥና የይሁዳ ንጉሥ ኢዮሳፍጥ ልብሰ መንግሥታቸውን ለብሰው፣ በሰማርያ ቅጥር በር መግቢያ አጠገብ ባለው ዐውደማ ላይ በየዙፋናቸው ተቀምጠው፣ ነቢያቱ ሁሉ በፊታቸው ትንቢት ይናገሩ ነበር።¹⁰የክንፍ ልጅ ሴዴቅያስም የብረት ቀንዶች ሠርቶ፣ “እግዚአብሔር እንዲህ ይላል፡ ‘ሰርያውያን እስኪጠፉ ድረስ በእነዚህ ትወጋቸዋለሁ’” አለ።
¹¹ሌሎቹ ነቢያት ሁሉ፣ “እግዚአብሔር በንጉሡ እጅ አሳልፎ ይሰጣታልና፣ በሬማት ገለጻድ ላይ አደጋ ጣልባት” በማለት ተመሳሳይ ትንቢት ይናገሩ ነበር።
¹²ሚካያን ሊጠራ ሄዶ የነበረውም መልእክቶች፣ “እነሆ፣ ሌሎቹ ነቢያት በአንድ አፍ ሆነው፣ ንጉሡ ድል እንደሚያደርግ እየተ ነበዩ ነው፣ ያንተም ቃል እንደቃላቸው ይሁን፣ ንጉሡን ደስ የሚያሰኘውን ተናገር” አለው።
¹³ሚካያ ግን፣ “አያው እግዚአብሔርጃ ክምላኔ የሚለውን ብቻ እናገራለሁ” አለ።
¹⁴እዚያ በደረሰም ጊዜ ንጉሡ፣ “ሚካያ ሆይ፣ ሬማት ዘገለጻድን ለመውጋት እንሂድ ወይስ ልቅር?” ሲል ጠየቀው።
 እርሱም መልሶ፣ “ሂዱና ድል አድርጉ፤ በእጃችሁ አልፈው ይሰጣሉና” አለው።
¹⁵ንጉሡም፣ “ከእውነት በቀር ምንም ነገር በእግዚአብሔር ስም እንዳትነግረኝ ስንት ጊዜ አምለሃለሁ?” አለው።
¹⁶ከዚያም ሚካያ “እስራኤል ሁሉ እረኛ እንደሌላቸው በነች በተራሮች ላይ ተበታትነው አየሁ፤ እግዚአብሔርም፣ ‘እነዚህ ሰዎች ጌታ የላቸውም፤ እያንዳንዱም በሰላም ወደ የቤቱ ይመለስ’ ብሎአል” ሲል መለሰ።
¹⁷የእስራኤልም ንጉሥ ኢዮሳፍጥን፣ “ስለ እኔ ክፉ ብቻ እንጂ፣ ደግ ትንቢት እንደማይናገር አልነገርሁህምን?” አለው።

18:11 2ዜና22:5
 18:13 ዘኑ22:18:20:35
 18:16 ዘኑ27:17:1ዜና9:1
 18:18 ዳን 7:9
 18:21 1ዜና21:1:ኢዮ1:6: ዩሐ8:44
 18:22 ኢዮ12:16: ሕዝ14:9
 18:23 ሐሥ23:2
 18:26 ዕብ11:36
 18:29 1ሳሙ28:8

¹⁸ሚካያም በመቀጠል እንዲህ አለ፡ “እንግዲህ የእግዚአብሔርን ቃል ስማ፣ እግዚአብሔር በዙፋኑ ላይ ተቀምጦ፣ የሰማይም ሰራዊት ሁሉ በቀኙና በግራው ቆመው አየሁ።¹⁹እግዚአብሔርም፣ ‘የእስራኤል ንጉሥ አክባብ በሬማት ገለጻድ ላይ ዘምቶ እዚያው እንዲሞት ማን ያሳስተው?’ አለ።
 “አንዱ አንድ ሐሳብ፣ ሌላውም ሌላ ሐሳብ አቀረበ።²⁰በመጨረሻም አንድ መንፈስ ወደ ፊት ወጥቶ፣ በእግዚአብሔር ፊት በመቆም፣ ‘እኔ አሳስተዋለሁ’ አለ።
 “እግዚአብሔርም፣ ‘እንዴት አድርገህ?’ ሲል ጠየቀው።
²¹“እርሱም፣ ‘እሂድና በነቢያቱ ሁሉ አፍ የሐሰት መንፈስ እሆናለሁ’ አለ።
 “እግዚአብሔርም፣ ‘እንግዲያውስ ሂድህ አሳስተው፣ ይሳካልሃልም’ አለው።
²²“አሁንም እነሆ፣ እግዚአብሔር በእነዚህ ነቢያት ላይ አፍ የሐሰት መንፈስ አኖረ፤ እግዚአብሔርም ጥፋት አዞብሃል።
²³ከዚያም የክንፍም ልጅ ሴዴቅያስ ወጥቶ ሚካያን በጥፊ መታውና፣ “ለመሆኑ የእግዚአብሔር መንፈስ አንተን ያነጋገረህ፣ በየት በኩል አልፎኝ ነው?” አለው።
²⁴ሚካያም፣ “ለመሸሸግ ወደ እልፍኝህ በምትሂድበት በዚያ ዕለት ታገኘሃለህ” አለው።
²⁵ከዚያም የእስራኤል ንጉሥ እንዲህ ሲል አዘዘ፤ “ሚካያን ይዛችሁ ወደ ከተማዬ ተሸግሞ ወደ አሞንና ወደ ንጉሡ ልጅ ወደ ኢዮአስ መልሳችሁ ላኩት።²⁶እነርሱንም፣ ‘ንጉሡ፣ ይህን ሰው እስር ቤት አስገቡት፤ በደህና እስክመለስም ድረስ ከደረቅ ቁጣና ከውሃ በስተቀር ምንም አትስጡት ብሎአል’ በሏቸው።”
²⁷ሚካያም፣ “አንተ በደህና ከተመለስክማ እግዚአብሔር በእኔ አልተናገረም ማለት ነው!” አለ፤ ቀጥሎም፣ “እናንተ ሕዝብ ሁላችሁ ስሙኝ” አለ።

አክዳብ በሬማት ገለጻድ ተገደለ
 18:28-34 ተገግ ምብ—1ዜና22:29-36
²⁸ስለዚህ የእስራኤል ንጉሥና የይሁዳ ንጉሥ ኢዮሳፍጥ ወደ ሬማት ገለጻድ ወጡ።
²⁹የእስራኤልም ንጉሥ ኢዮሳፍጥን፣ “እኔ ልብሴን ለውጮ ወደ ጦርነቱ እገባለሁ፤ አንተ ግን ልብሰ መንግሥትህን ልበስ” አለው። ስለዚህ የእስራኤል ንጉሥ ልብሱን ለውጦ ሌላ ሰው መስሎ ወደ ጦርነቱ ገባ።
³⁰በዚህ ጊዜ የሶርያ ንጉሥ የሠረገላ አዛዦችን፣ “ከእስራኤል ንጉሥ በቀር፣ ትንሽም

ሆነ ትልቅ ከሌላ ከማንም ጋር አትዋገጥ” ብሎ አዘዛቸው።³¹ የሠረገላው አዛዦችም አዮሣፍጥን ባዩ ጊዜ፣ “የእስራኤል ንጉሥ ይህ ነው” ብለው አሰቡ፤ ሊወጉትም ከበቡት፤ አዮሣፍጥ ግን ጮኸ፤ እግዚአብሔርም ረዳው፤ አምላክም ከእርሱ መለሳቸው፤³² የሠረገላ አዛዦቹም የእስራኤል ንጉሥ አለመሆኑን በተረዱ ጊዜ እርሱን ከማሳደድ ተመለሱ።

³³ ይሁን እንጂ ቀስቱን በነሲብ ቢያስፈነጥረው በጥፋት መጋጠሚያዎች መካከል አልፎ የእስራኤልን ንጉሥ ወጋው። ንጉሡም ሠረገላ ነጂውን “ተመለስና ከጦርነቱ አውጣኝ፤ ቈስያለሁና” አለው።³⁴ ጦርነቱ ቀኑን ሙሉ እንደ ተፋፋመ ዋለ፤ የእስራኤልም ንጉሥ በሶርያውያን ፊት ለፊት በሠረገላው ላይ እስከ ምሽት ድረስ ተደግፎ ነበር፤ ፀሐይ ስትጠልቅም ሞተ።

19 የይሁዳ ንጉሥ አዮሣፍጥ አዮሳሌም ወዳለው ቤተ መንግሥቱ በደኅና በተመለሰ ጊዜ፣ ጳጳሱ ራዕይ የአናኒ ልጅ አዩ ሊገናኘው ወጣ፤ እንዲህም አለው፣ “አንተ ክፉውን መርዳኝና እግዚአብሔርን የሚጠሉትን ማፍቀርህን ተገቢ ነውን? ስለዚህ የእግዚአብሔር ቀጣባባን ላይ ነው፤³ ይሁን እንጂ የአሸራን ዐምዶች ከምድሪቱ ስላስወገድህና እግዚአብሔርን ለመፈለግ ልብህን ስላዘጋጅህ፣ መልካም ነገር ተገኝቶብሃል።”

አዮሣፍጥ ዳኞችን ሾመ

⁴ አዮሣፍጥ በአዮሳሌም ተቀመጠ፤ ከቤርሳቤህ እስከ ኩሮብታማው አገር እስከ ኤፍሬም ድረስ እንደገና በመውጣት ወደ ሕዝቡ መካከል ገብቶ ወደ አባቶቻቸው አምላክ ወደ እግዚአብሔር መለሳቸው።⁵ በምድሪቱም ላይ በተመሸጉት የይሁዳ ከተሞች ሁሉ ዳኞችን ሾመ፤ ልንዳህም አሳቸው፤ “እናንተ የምትፈርዱት ለሰው ሳይሆን፣ ፍርድ በምትሰጡበት ጊዜ ሁሉ ከእናንተ ጋር ለሆነው ለእግዚአብሔር ስለሆነ፣ በምትሰጡት ውሳኔ ሁሉ ብርቱ ጥንቃቄ አድርጉ፤ ገአሁንም እግዚአብሔርን መፍራት በእናንተ ላይ ይሁን፤ በአምላካችን በእግዚአብሔር ዘንድ ፍርድ ማጣመም፣ አድልዎ ማድረግና መግለጃ መቀበል ስለሌለ ተጠንቅቃችሁ ፍረዱ።”

⁸ አዮሣፍጥም በአዮሳሌም የእግዚአብሔርን ሕግ እንዲያስፈጽሙና ለሚነሡ ክርክሮችም እልባት እንዲሰጡ ከሌዋውያን፣ ከክህናትና ከእስራኤል ቤት አለቆች ጥቂት ሰዎች ሾመ፤ እነርሱም መኖራቸው በአዮሳሌም ሆነ።⁹ እነርሱንም እንዲህ ብሎ አዘዛቸው፣ “እግዚአብሔርን በመፍራት፣ በታ

18:31 2ዜና13:14
 18:34 2ዜና22:5
 19:2 1ዮና16:1፤ 2ዜና16:2-9፤ 24:18፤32:25፤ መዝ7:11፤ 139:21-22
 19:3 1ዮና14:13፤ 2ዜና17:6፤18:1፤20:35፤25:7
 19:5 ዘፍ47:6፤ ዘዘ18:26
 19:6 ዘሌ19:15፤ ዘዳ16:18-20፤ 17:8-13
 19:7 ዘፍ18:25፤ ዘዘ18:16፤ ዘዳ10:17፤ኢዮ8:3፤ 13:10፤32:21፤ 34:19
 19:8 1ዜና23:4፤ 2ዜና17:8-9፤ ሕዝ44:24

ማንነትና በፍጹም ልብ አገልግሎ።¹⁰ በየከተማው ከሚኖሩት ወገኖቻችሁ ስለ ደም መፋሰስ ወይም ሕግን፣ ትእዛዛትን፣ ደንብንና ሥርዐትን ስለ መተላለፍ በሚቀርብላችሁ በማናቸውም ጉዳይ እግዚአብሔርን እንዳይበድሉ አስጠንቅቋቸው፤ ያለዚያ ግን ቀጣይ በእናንተና በወንድሞቻችሁ ላይ ይመጣል፤ ይህን ብታደርጉ በደለኞች አትሆኑም።

¹¹ “የእግዚአብሔር በሆነው ነገር ሁሉ ላይ የካህናቱ አለቃ አማርያ፣ የንጉሡ በሆነው ነገር ሁሉ ላይ የይሁዳ ነገድ መሪ የሆነው የእስግኤል ልጅ ዝባድያ በላያችሁ ተሾመዋል፤ ሌዋውያኑ ደግሞ በፊታችሁ አለቆች ሆነው ያገለግላሉ፤ በርትታችሁ ሥሩ፤ እግዚአብሔርም መልካም ከሚያደርጉ ጋር ይሁን።”

አዮሣፍጥ ሞደብንና አሞንን ድል ማድረግ

20 ከዚህ በኋላ ሞደብንና አሞን ወያኔ ከጥቂት ምዑናውያን ጋር ሆነው አዮሣፍጥን ለመውጋት መጡ።

እነዎችም መጥተው አዮሣፍጥን፣ “ግዙፍ ሰራዊት ለወጋህ ከሙት¹⁰ ባሕር ወዲያ ካለው ከኤዶም¹¹ መጥቶብሃል፤ እነሆም፣ ሐሴቶን ታማር በተባለው በዓይንጋዳ ናቸው” አሉት።³ አዮሣፍጥም እጅግ ስለ ፈራ እግዚአብሔርን ለመጠየቅ ወሰነ፤ በይሁዳም ሁሉ ጸምዐው።⁴ የይሁዳ ሕዝብም የእግዚአብሔርን ርዳታ ይሻ ዘንድ በአንድነት ተሰበሰቡ፤ ከይሁዳ ከተሞች ሁሉም እግዚአብሔርን ለመፈለግ መጡ።⁵ አዮሣፍጥም በእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ፣ ከአዲሱ አደባባይ ፊት ለፊት በይሁዳና በአዮሳሌም ጉባኤ መካከል ቆመ፤ ልንዳህም አለ፤

“የአባቶቻችን አምላክ እግዚአብሔር ሆይ፤ አንተ በሰማይ የምትኖር ክምላክ አይደለህምን? የምድር ሕዝቦችን መንግሥታት ሁሉ የምትገዛ አንተ ነህ፤ ኅይልና ሥልጣን በእጅህ ነው፤ ለቋቋምህም የሚችል ማንም የለም። ገአምላካችን ሆይ፤ የዚህችን ምድር ነዋሪዎች ከሕዝብህ ከእስራኤል ፊት አሳድደህ ያስወጣህና ለወዳጅህ ለአብርሃም ዘርች ለዘላለም የሰጠሃቸው አንተ አይደለህምን? ልንዳህም ተቀመጡባት፤ ለስምህ መቅደስ ሠሩባት፤ እንዲህም አሉ።⁹ የፍርድ ሰይፍም ሆነ የቸንፈር ወይም የራብ መሳሪያ ቢደርስብን ስምህ በተጠራበት በዚህ

³ ወይም፣ ከሚጠሉት ጋር መተላለፍ
⁴ እንደገና የሰብዓ ሊቃናት ትርጉሞች ከዚህ ጋር ይስማማሉ፤ ነገር ግን ዕብራይስጡ የዲያውያን ይላል።
⁵ እንደ የዕብራይስጥ ቅጂ ከዚህ ጋር ይስማማል፤ ዕብራይስጡ ግን አፊም ይላል።
⁶ ይህ ምንም እንኳን የሙት ባሕር መሆኑን ግልጽ ቢሆንም አንዳንድ ቅጂዎች ሙት የሚለውን ቃል አይጨምሩም።

19:10 ዘዳ17:8-13
 19:11 1ዜና28:20
 20:1 1ዜና4:41፤ መዝ8:36
 20:2 ዘፍ14:7፤ 1ሳሙ23:29፤2ዜና24:24፤መ21:14
 20:3 1ሳሙ7:6፤ ዕዝ8:23፤ ያህ1:4፤ኦስ4:16፤ ኢሳ58:6፤ ኤር36:9፤ዳን9:3፤ ኢል1:14፤ 2፤15፤ዮና3:5-7
 20:4 ኤር36:6
 20:6 ዘዳ4:39፤ 1ዜና29:11-12፤2ዜና25:8፤ ኢዮ25:2፤ 41:10፤42:2፤ ኢሳ14:27፤ ኤር32:27፤49:19፤ ማቴ6:9
 20:7 ዘፍ12:7፤ ኢሳ41:8፤ዮዕ2:23
 20:8 2ዜና6:20
 20:9 2ዜና6:28

ፊት ለፊት፣ በፊትህ ቆመን በጭንቀታችን ወደ አንተ እንጮሃለን፤ አንተም ትሰማናለህ፤ ታድኑናለህም።⁹

¹⁰እስራኤል ከግብፅ በወጡ ጊዜ፣ ግዛታቸውን እንዳይወርሩባቸው በማድረግህ ከእነርሱ ተመልሰው ሳይጠፏቸው የቀሩት የአሞን፣ የሞዓብና የሴይር ተራራ ሰዎች እነሆ እዚህ አሉ።¹¹እነሆ፣ አንተ ርስት አድርገህ ከሰጠሽን ምድር እኛን በማፈናቀል ወርታ ለመልሱልን መጥተዋል።¹²እምላካችን ሆይ፣ አንተ አትፈርድባቸውም? የመጣንን ይህን ታላቅ ሰራዊት እንቋቋም ዘንድ አቅም የለንምና የምናደርገውን እናውቅም ነገር ግን ዓይኖቻችን ወዳንተ ናቸው።

¹³የይሁዳ ሰዎች ሁሉ ከሚስቶቻቸው፣ ከልጆቻቸውና ከሕፃኖቻቸው ጋር በእግዚአብሔር ፊት ቆመው ነበር።

¹⁴በዚህ ጊዜ የአሳፍ ዘር በሆነው በሌዋዊው በዘካርያስ ልጅ፣ በየሕዚኤል ላይ የእግዚአብሔር መንፈስ መጣ። ዘካርያስም የበናያስ ልጅ ሲሆን፣ በናያስም የማታንን ልጅ የሆነው የይዲኤል ልጅ ነው።

¹⁵እርሱም እንዲህ አለ፡ “ንጉሥ አዮህ ፍጥ፣ እናንተም በይሁዳና በኢየሩሳሌም የምትኖሩ ሁሉ አድምጡ! እግዚአብሔር እንዲህ ይላችኋል፡ ‘ውጊያው የእግዚአብሔር እንጂ የእናንተ አይጠደለምና፤ ከዚህ ታላቅ ሰራዊት የተነሣ አትፍሩ፣ አትደንግጡ፣¹⁶ነገ በእነርሱ ላይ ውረዱ፤ እነርሱ በጸጽ መተላለፊያ ሽቅብ ይወጣሉ፤ እናንተም በይሩኤል ምድረ በዳ ውስጥ በሽለቆው መጨረሻ ላይ ታገኛቸዋላችሁ።¹⁷ይህን ጦርነት የምትዋጉት እናንተ አይደላችሁም፤ ይሁዳና ኢየሩሳሌም ሆይ፣ ቦታ ቦታችሁን ያዙ፤ ጸንታችሁ ቁሙ፤ እግዚአብሔር የሚሰጣችሁንም ማዳን እዩ። አትፍሩ፣ አትደንግጡም፤ ነገውኑ ውጤት ግጠሙ አቸው፤ እግዚአብሔርም ከእናንተ ጋር ይሆናል።’”

¹⁸ኢየሱፍና ግሪምባር ወደ መሬት ተደፋ፤ የይሁዳና የኢየሩሳሌምም ሕዝብ ሁሉ በእግዚአብሔር ፊት ወደቁ፤ ሰገዱም።¹⁹ከቀዓትና ከቆሬ ወገኖች ጥቂት ሌዋውያንም ቆመው፣ እጅግ ከፍ ባለ ድምፅ የእስራኤልን አምላክ እግዚአብሔርን አመሰገኑ።

²⁰በማግሥቱ ጠዋት በማለዳ ተነሥተው ወደ ቴቁሐ ምድረ በዳ ሄዱ። መንገድ እንደ ጀመሩም ኢየሱፍና ቆሞ፣ “ይሁዳና የኢየሩሳሌም ሕዝብ ሆይ፣ አድምጡኝ! በአምላካችሁ በእግዚአብሔር እመኑ፤ ትጻኑ ማላችሁ። በነቢያቱም እመኑ፤ ይሳካችሁ ማል” አላቸው።²¹ከሕዝቡም ጋር

20:10 ዘጥ20:14-21 ዘጸ2:4-6:9: 18-19
20:11 መዘ83:1-12
20:12 መላ11:27: መዝ25:15: ኢሳ30:15: 45:22: ግዕ7:7
20:14 ዘዪ59:15: 12:18
20:15 1ሳሙ17:47: 2ዜና32:7: መዘ91:8

ከተመካከረ በኋላ ከሠራዊቱ ፊት ቀድመው በመሄድ፣

“እግዚአብሔርን አመስግኑ፣ ፍቅሩ ለዘላለም ጽንቶ ይኖራልና” እያሉ ለእግዚአብሔር የሚዘምሩና ስለ ቅድስናውም ክብር የሚያወድሱ ሰዎችን መደቡ።

²²መዘመርና ማወደስ እንደ ጀመሩም፣ እግዚአብሔር ይሁዳን በወረሩት በአሞን፣ በሞዓብና በሴይር ተራራ ሰዎች ላይ ድብቅ ጦር አመጣባቸው፤ ተሸነፉም።²³የአሞንና የሞዓብ ሰዎችም የሴይርን ተራራ ሰዎች ለማጥፋትና ለመደምሰስ ተነሣባቸው። ከሴይር የመጡትን ሰዎች ካጠፉ በኋላም፣ እርስ በርስ ተጠፋፋ።

²⁴የይሁዳ ሰዎች ምድረ በዳውን ተጠፋፋ ወደሚያሳዩው ቦታ መጥተው ግዙፉን ሰራዊት ሲመለከቱ፣ መሬቱ ሬሳ በሬሳ ሆኖ አዩ፤ አንድም ሰው አላመለጠም።²⁵ኢዮህ ማፍጥና ሰዎችም ምርኮአቸውን ለማጋዝ ሄዱ፤ በዚያም መካከል እጅግ ብዙ መሣሪያና ልብስ፣ ግሊሽሙ ከሚችሉትም በላይ ውድ ዕቃዎችን አገኙ። ምርኮውም ከመብዛቱ የተነሣ ለመሰብሰብ ሦስት ቀን ፈጀ።²⁶በአራተኛውም ቀን እግዚአብሔርን ባመሰ ገኑበት በበረከት²⁷ ሸለቆ ተሰበሰቡ፤ ያም ስፍራ እስከ ዛሬ ድረስ የበረከት ሸለቆ ተብሎ የተጠራው ከዚህ የተነሣ ነው።

²⁷እግዚአብሔር በጠላቶቻቸው ላይ እንዲደሰቱ ስላደረጋቸው፣ የይሁዳና የኢየሩሳሌም ሰዎች ሁሉ በኢየሱፍና ግሪምባር፣ በታላቅ ደስታ ወደ ኢየሩሳሌም ተመለሱ።²⁸ወደ ኢየሩሳሌም ከተማ እንደገቡም በበገ፣ በመሰንቆና በመለከት ድምፅ ታጅበው ወደ እግዚአብሔር ቤተ መቅደስ አመሩ።

²⁹እግዚአብሔር የእስራኤልን ጠላቶች እንዴት እንደተዋጋቸው በሰሙ መንግሥታት ሁሉ ላይ ከእግዚአብሔር ዘንድ ፍርሀት ወደቀባቸው።

³⁰አምላኩ በየአቅጣጫው ዕረፍት ስለ ሰጠው፣ የኢየሱፍና ግሪምባር መንግሥት ሰላም አግኝቶ ነበር።

የኢየሱፍና ግሪምባር መንግሥት ፍጻሜ

20:31-21:1 ተጻ ምብ —1ዜና22:41-50

³¹ኢየሱፍና ግሪምባር በይሁዳ ላይ ነገሡ። መንግሥት በጀመረ ጊዜም ዕድሜው ሠላሳ አምስት ዓመት ሲሆን፣ በኢየሩሳሌም ተቀጥጦ ሃያ አምስት ዓመት ገዛ። እናቱም የሸልሐ ልጅ ዓዘብ ነበረች።³²እርሱም በአባቱ በአሳ መንገድ ሄደ፤ ከዚያም ፈቀቅ አላለም፤ በእግዚአብሔርም ፊት መልካም የሆነውን ነገር አደረገ።³³ያም ሆኖ ግን ማምላሲያ ኩረብታዎች

²⁵ አንጻንድ የዕብራይስጥና የሱልጌት ቅጂች ከዚህ ጋር ይስማማሉ፤ ነገር ግን አብዛኞቹ የዕብራይስጥ ቅጂች ሬሳ ይላሉ።
²⁶ በዕብራይስጥ፣ በራካ ማለት በረከት ማለት ነው።

20:17 ዘወ14:13
20:18 ዘፍ24:26: 2ዜና29:29
20:20 ዘፍ39:3: ምላ16:3:ኢሳ7:9
20:21 ዘፍ16:29: 2ዜና5:13: መዘ136:1
20:22 2ዜና13:13
20:23 ዘፍ19:38: መላ7:22:1ሳሙ14:2 0:2ዜና21:8:ሕዝ38:21
20:29 ዘፍ35:5: ዘወ14:14:ዘጸ2:25
20:30 ዘዜና22:9
20:33 2ዜና17:6

ሙሉ በሙሉ አልተወገዱም፤ ሕዝቡም ገና ልቡን በአባቶቹ አምላክ ላይ አልጣለም ነበር።

³⁴በኢዮሃና፣ ዘመነ መንግሥት ከመጀመሪያ እስከ፣ መጨረሻ የተከናወኑት ሌሎች ተግባራት የአናኒ ልጅ ኢዮ በዘገበው የእስራኤል ነገሥታት የታሪክ መጽሐፍ ተመዝግቦአል።

³⁵ከዚህ በኋላ የይሁዳ ንጉሥ ኢዮሃና፣ ሥራው እጅግ ክፉ ከሆነው ከእስራኤል ንጉሥ ከአካዘያስ ጋር የሰምምነት ውል አደረገ። ³⁶የንግድ መርከብ ለመሥራትም ተስማሙ፤ መርከቦቹንም በዔጽዮን ጋብር አሠሩ። ³⁷የመሪ ሰው የሆነው የይዲያ ልጅ አልዓዛር በኢዮሃና ላይ፣ 'ከአካዘያስ ጋር የሰምምነት ውል ስለ አደረግህ፣ እግዚአብሔር ሥራህን ያፈርሰዋል' ሲል ትዝብ ተናገረበት፤ መርከቦቹም ተሰበሩ፤ ለንግዱም ሥራ መንቀሳቀስ አልቻሉም።¹⁶

21 ኢዮሃና፣ እንደ አባቶቹ ሁሉ አንቀላፋ፤ እነርሱ በተቀበሩበትም በዳዊት ከተማ ተቀበረ። ልጁ ኢዮራምም በእርሱ ፊንታ ነገሠ። ²የኢዮራም ወንድሞች የሆኑት የኢዮሃና ልጆችም ዓዛርያስ፣ ይሐኤል፣ ዘካርያስ፣ ዔዛርያስ፣ ማካኤልና ሰፋጥያስ ይባላሉ። እነዚህ ሁሉ የእስራኤል ንጉሥ የኢዮሃና ልጆች ነበሩ። ³አባታቸውም ብዙ የብርና የወርቅ፣ የውድ ዕቃዎችም ስጦታ እንዲሁም በይሁዳ ያሉትን የተመሸኑ ከተሞች ሰጣቸው፤ ነገር ግን መንግሥቱን ለኢዮራም ሰጠ፤ የበኩር ልጁ ነበርና።

የይሁዳ ንጉሥ ኢዮራም

21፡5-10፡20ተፃ ምብ —2ዜና8፡16-24

⁴ኢዮራም በአባቱ መንግሥት ላይ ተደላድሎ ከተቀመጠ በኋላ ወንድሞቹን በሙሉ ከጥቂት የእስራኤል አለቆች ጋር በሰይፍ ገደለ።

⁵ኢዮራም በነገሠ ጊዜ ዕድሜው ሰላሳ ሁለት ዓመት ነበር፤ በኢየሩሳሌም ተቀምጦም ስምንት ዓመት ገዛ። ⁶እርሱም የአክዓብን ልጅ አግብቶ ስለ ነበር የአክዓብ ቤት እንደ አደረገው ሁሉ የእስራኤል ነገሥታት የሄዱበትን መንገድ ተከተለ፤ በእግዚአብሔርም ፊት ክፉ ድርጊት ፈጸመ። ⁷ይሁን እንጂ እግዚአብሔር ከዳዊት ጋር ካደረገው ኪዳን የተነሣ፣ የዳዊትን ቤት ማጥፋት አልፈለገም፤ ለዳዊትና ለዘፍ ለዘላለም የሚጸና መብራት እንዲኖር ለማድረግ ተስፋ ሰጥቶ ነበርና።

⁸በኢዮራም ዘመነ መንግሥት ኤዶም በይሁዳ ላይ ዐምዶ፣ የራሱን ንጉሥ አነገሠ። ⁹ስለዚህ ኢዮራም የጦር ሹማምንቴን ሰረገሰዎቹን ሁሉ ይዞ ወደዚያው ሄደ።

20፡34 1ነገ16፡1
20፡35 2ዜና16፡3፣
19፡1-3
20፡37 1ነገ9፡26
21፡1 1ዜና3፡11
21፡3 2ዜና11፡10፣
23
21፡4 መላ9፡5፣
1ነገ2፡12
21፡6 1ነገ12፡28-
30፣2ዜና18፡1፣22፡3
21፡7 2ሳሙ7፡13፣
15፡21፣17፡23፣3
21፡8
2ዜና20፡22፣23
21፡10 ዙግ33፡20
21፡12 2ነገ1፡16-
17፣2ዜና14፡2፣
17፡3-6

ኤዶማውያንም እርሱንና የሰረገሳ አዛዦቹን ሁሉ ከበቡ፤ እርሱ ግን በሌሊት ተነሥቶ የከበቧቸውን መታ። ¹⁰ኤዶምም እስከ ዛሬ ድረስ በይሁዳ ላይ እንደ ዐመፀ ነው።

ኢዮራም የአባቶቹን አምላክ እግዚአብሔርን ስለ ተወ፣ የልብና ከተማ በዚያኑ ጊዜ ዐመፀችበት።

¹¹ከዚህም በላይ በይሁዳ ኩረብቶች ላይ መስገጃ ስፍራዎች ሠርቶ የኢየሩሳሌም ሕዝብ በዚያ እንዲያመነዝር አደረገ፤ ይሁዳንም አሳተ።

¹²ከነቢዩ ከኤልያስ እንዲህ የሚል ደብዳቤ ለኢዮራም መጣ፤

'የአባትህ የዳዊት አምላክ እግዚአብሔር እንዲህ ይላል፤ 'አንተ በአባትህ በኢዮሃና ወይም በይሁዳ ንጉሥ በአሳ መንገድ አልሄድም። ¹³ነገር ግን በእስራኤል ነገሥታት መንገድ ሄደሃል፤ የአክዓብ ቤት የእስራኤልን ሕዝብ እንዲያመነዝር እንዳደረገ ሁሉ፣ አንተም ይሁዳና የኢየሩሳሌም ሕዝብ እንዲያመነዝሩ አሳትሃቸው፤ እንዲሁም ካንተ የሚሻሉትን፣ የገዛ ወንድሞችህንና የአባትህን ቤተ ሰብ አባላት ገደልሃቸው፤ ¹⁴ስለዚህ እነሆ፣ እግዚአብሔር ሕዝቡን፣ ልጆችህን፣ ሚስቶችህንና ያለህን ሁሉ በታላቅ መቅሠፍት ይመታል። ¹⁵አንተም ራስህ በየዕለቱ እየባሰ በሚሄድ የአንጀት በሽታ ክፉኛ ትታመግለህ፤ በመጨረሻም ሕመሙ አንጀትህን ወደ ውጭ ያወጣዋል።'

¹⁶እግዚአብሔርም ፍልስጥኤማውያንንና በኢትዮጵያውያን አጠገብ የሚኖሩ ዐረቦችን በኢዮራም ላይ በጠላትነት እንዲሠሩ አደረገ። ¹⁷እነርሱም በይሁዳ ላይ ወጡ፤ ወረሯትም። በንጉሡ ቤተ መንግሥት የሚገኘውን ዕቃ ሁሉ፣ ከወንዶች ልጆቹና ከሚስቶቹ ጋር ወሰዱ፤ ከመጨረሻ ልጁ ከአካዘያስ፣ በስተቀር አንድም ልጅ አልቀረለትም።

¹⁸ከዚህ ሁሉ በኋላ እግዚአብሔር ሊድን በማይችል የአንጀት በሽታ ኢዮራምን ቀሠፈው። ¹⁹ሕመሙም ሲያሠቃየው ከቄዩ በኋላ፣ በሁለተኛው ዓመት መጨረሻ ላይ በዚህ ሳቢያ አንጀቱ ወጥቶ በከባድ ሥቃይ ሞተ። ሕዝቡም ለአባቶቹ ክብር እሳት ያድዱ ነበር፤ ለእርሱ ግን አላነደዱለትም።

²⁰ኢዮራም ሲነግሥ ዕድሜው ሠላሳ ሁለት ዓመት ነበር፤ በኢየሩሳሌም ተቀምጦም ስምንት ዓመት ገዛ። በሞተ ጊዜም ማንም አላዘነለትም፤ በዳዊትም ከተማ እንጂ ብነገሥታቱ መቃብር አልቀበሩትም።

¹⁶36 ዕብራይስጥ፣ ወደ ተርሰሰ ለሄዱ የሚገኙ መርከቦች ይላል።
¹⁷37 ዕብራይስጥ፣ ወደ ተርሰሰ ለሄዱ አልቻሉም ይላል።
¹⁸2 በሁለተኛው የዜና መዋዕል መጽሐፍ ተደጋጋሚ እንደተጠቀሰው ይዞ ይላል።
¹⁹17 ዕብራይስጥ አካዘ እና ኢዮሳስ አንድ ናቸው።

የይሁዳ ንጉሥ አካዝያስ

22:1-6ተፃ ምብ —2ዜና8፡25-29
22:7-9ተፃ ምብ —2ዜና9፡21-29

22 ከወረሰች ጋር ወደ ሰፊር የመጡት ወራሪዎች፤ ታላላቅ ወንድሞቹን ሁሉ ገድለዋቸው ስለ ነበር፤ የኢየሱሱስም ሕዝብ የኢየሱሱስን የመጨረሻ ልጅ አካዝያስን በአባቱ ምትክ አነገሡት። ስለዚህ የይሁዳ ንጉሥ የኢየሱሱስ ልጅ አካዝያስ መግዛት ጀመረ።

²አካዝያስ በነገሠ ጊዜ ዕድሜው ሃያ ሁለት^፪ ዓመት ነበር፤ በኢየሱሱስም ተቀምጦም አንድ ዓመት ገዛ። እናቱም ኅቶልያ የተባለች የዘንበሪ የልጅ ልጅ ነበረች።

³እናቱ ክፋትን እንዲያደርግ ትመክረው ስለ ነበር፤ እርሱም በአክዓብ ቤት መንገድ ሄደ። ፋክላቱ ሞት በኋላ የአክዓብ ቤት አማካሪዎቹ በመሆን ወደ ጥፋት ስለ መሩት፤ የአክዓብ ቤት እንዳደረገው ሁሉ እርሱም በእግዚአብሔር ፊት ክፉ ነገር አደረገ። ፊንዳሁም የእስራኤል ንጉሥ የአክዓብ ልጅ ኢየሱሱስ የሰርያን ንጉሥ አዛሄል ለመውጋት ወደ ራማት ገለግዶ በሄደ ጊዜ የእነዚህ ሰዎች ምክር ተከትሎ ከኢየሱሱስ ጋር አብ ሮት ሄደ፤ ሰርያውያንም አየራምን አቁሰሱት።

⁶ስለዚህ ከሰርያ ንጉሥ ከአዛሄል ጋር ባደረገው ጦርነት ራማት⁷ ላይ ከደረሰበት ቍስል ለመዳን ወደ ኢይዝራኤል ተመለሰ።

የአክዓብ ልጅ ኢየሱሱስ በመቀሩ ስለ-ም የይሁዳ ንጉሥ የኢየሱሱስ ልጅ አካዝያስ ሊጠይቀው ወደ ኢይዝራኤል ወረደ።

⁷አካዝያስ ኢየሱሱስን ለመጠየቅ መሃዱን፤ እግዚአብሔር ለአካዝያስ መውደቅ ምክንያት አደረገው፤ አካዝያስ እንደ ደረሰም የናሚሲን ልጅ ኢዩን ለመቀበል ከኢየሱሱስ ጋር ወጣ፤ ኢዩም የአክዓብን ቤት እንዲያጠፋ እግዚአብሔር የቀባው ሰው ነበር። ፊደቱ በአ ክዓብ ቤት ላይ ፍርድ በሚፈጽምበት ጊዜ፤ አካዝያስን ያጅቡ የነበሩትን የይሁዳን መሳፍንትና የዘመዶቹን ወንዶች ልጆች አግኝቶ ገደለቸው። ፊደቱም አካዝያስን ለመፈለግ ሄደ፤ የእርሱም ሰዎች አካዝያስን በሰማርያ ከተደበቀበት አግኝተው ያዙት፤ ወደ ኢዩም አምጥተው ገደሉት። “እግዚአብሔርን በፍጹም ልቡ የፈለገው የኢየሱሱስ ልጅ ነው” በማለት ቀበሩት። ስለዚህ ከአካዝያስ ቤት የመንግሥቱን ሥልጣን ይይዝ ዘንድ የሚችል ሰው አልነበረም።

ኅቶልያና ኢዩኦስ

22:10-23:21ተፃ ምብ—2ዜና11:1-21
¹⁰የአካዝያስ እናት ኅቶልያ ልጇዋ መሞቱን ባየች ጊዜ፤ የይሁዳን ንጉሣውያን ቤተ ሰብ በሙሉ አጠፋች፤ ¹¹የንጉሥ ኢየሱሱስ ልጅ የሳቤት ግን፤ ከሚገደሉት መሳፍንት

22:1 2ዜና21:16-17፡23፡20-21፡26፤ 1፤33፡25፤ 36:1
22:3 2ዜና18:1፤ 21:6
22:5 2ዜና18፡ 11፡ 34
22:6 1፡719፡15፤ 2፡718፡13-15

መካከል ኢዩኦስን ደብቃ ወሰደችው፤ ከሞ ግዚቱም ጋር በእልፍኝ ሸሸገችው። የኢየሱሱስ ልጅ የካህኑ የዮዳሄ ሚስት የሳቤት፤ የአካዝያስ እንት በመሆኗ፤ ሕፃኑን የደበቀችው ኅቶልያ እንዳትገድለው ነበር። ¹²እርሱም ኅቶልያ ምድሪቱን በገዛችበት ጊዜ ሁሉ፤ በእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ ተደብቆ ስድስት ዓመት አብሮአቸው ኖረ።

23 በሰባተኛው ዓመት ዮዳሄ በረታ፤ የመቶ አለቆች ከሆኑት ከይሮሐም ልጅ ከወዛርያስ፤ ከይሆሐናን ልጅ ከይስ ማኤል፤ ከዮቤድ ልጅ ከወዛርያስ፤ ከዮዳሄ ልጅ ከግዕዲያ፤ ከከከሪ ልጅ ከአሌሳፋጥ ጋር ቃል ኪዳን አደረገ። ጌኔርሶም ወደ መላው ይሁዳ ሄደው፤ ለሞውያንና የእስራኤል ቤት አለቆችን ከየከተማው ሁሉ ሰበሰቡ። ወደ ኢየሱሱስም በመጡ ጊዜም፤ ፊደቱው ሁሉ በእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ ውስጥ ከንጉሡ ጋር ቃል ኪዳን አደረገ።

ዮዳሄም እንዲህ አላቸው፤ “እግዚአብሔር ለዳዊት ዘር በሰጠው ተስፋ መሠረት እነሆ፤ የንጉሡ ልጅ ይነግሳል። ፋንግዲህ እናንተ የምታደርጉት ይህ ነው፤ በሰንበት ዕለት ተረኛ ከሆናችሁት ከእናንተ ከካህናቱና ከሌዋውያኑ አንድ ሦስተኛው በሮቹን ጠብቁ፤ ፊደቱ ሦስተኛው ቤተ መንግሥቱን፤ አንድ ሦስተኛው “የመሠረት ቅጽር በር” የተባለውን ጠብቁ፤ የቀሩት ሰዎች በሙሉ በእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ አደባባይ ይሁኑ። ፊተረኛ ከሆኑት ካህናትና ሌዋውያን በቀር ማንም ሰው ወደ እግዚአብሔር ቤተ መቅደስ አይገባ፤ እነርሱ የተቀደሱ ስለሆኑ ይግቡ፤ የቀሩት ሰዎች በሙሉ ግን፤ ወደ ቤተ መቅደሱ እንዳይገቡ እግዚአብሔር ያዘዘውን ይጠብቁ። ፊደቱም የሞር መሣሪያቸውን በእጃቸው ይዘው በንጉሡ ዙሪያ ይቁሙ፤ ወደ ቤተ መቅደሱ የሚገባ ማንኛውም ሰው ይገደል፤ ንጉሡ በሚሄድ ድብትም ቦታ ሁሉ አብረውት ይሁኑ።”

⁸ሌዋውያኑና ይሁዳ ሁሉ ልክ ካህኑ ዮዳሄ እንዳዘዘው አደረገ፤ ካህኑ ዮዳሄ ከጥበቃ ክፍሎች የትኛውንም አላሰናበተም ነበርና፤ እያንዳንዱ በሰንበት ቀን በሥራ ላይ የሚሰማሩትን፤ ከሥራ የሚወጡትን የራሱን ሰዎች ወሰደ፤ ፊደቱም በቤተ መቅደሱ የነበሩትን የንጉሥ ዳዊት ጦሮች፤ ታላላቅና ታናናሽ ጋሻዎች ለመቶ አለቆቹ ሰጣቸው።

22:7 2፡719፡16
22:8 2፡7110፡13
22:9 መዳ9፡5፤ 2ዜና17:4
23:2 ዘ፡35፡2-5
23:3 2ሳመ7፡12፤ 1፡72፡4፡2፡711፡17፡2
ዜና6፡16፡7፡18፤ 21፡7
23:6 ዘ፡3፡7
23:8 2፡711፡9፤ 1ዜና24፡1

⁸2 አንዳንድ የሰብዓ ሊቃናትና የሱርስቱ ቅጾች (እንዲሁም 2፡718፡26 ይመ) ከዚህ ጋር ይስማማሉ፤ ዕብራይስጥ ግን **አርግ አራት** ይላል።
⁹6 ወይም **አይግ የሚለውን የእግዚአብሔር ትእዛዝ ይጠብቁ**
¹⁰6 ጥቂት የዕብራይስጥ ቅጾች የሰብዓ ሊቃናት፤ የሱልጊትና የሱርስቱ ትርጉም (2፡718፡29) ከዚህ ጋር ይስማማሉ አብዛኞቹ የዕብራይስጥ ቅጾች ግን፤ **አርግ** ይላሉ።

10 ሰዎቹም ሁሉ እያንዳንዳቸው መሣሪያቸውን በእጃቸው እንደ ያዙ ከቤተ መቅደሱ ደቡብ አንሥቶ እስከ ሰሜን ድረስ በመሠዊያውና በቤተ መቅደሱ አጠገብ በንጉሡ ዙሪያ እንዲቆሙ አደረገ።

11 ዮዳሄና ወንዶች ልጆቹ የንጉሡን ልጅ አምጥተው ዘውድ ጫኑለት፤ የኪዳንም መጽሐፍ ሰጥተውት አነገሡት፤ ቀብተውትም፤ “ንጉሡ ለዘላለም ይኑር!” እያሉ ጮኹ።

12 ጎቶልያም የሚሯሯጠውንና ደስታውን ለንጉሡ የሚገልጠውን ሕዝብ ሁኔታ ስትሰማ፣ ሕዝቡ ወዳለበት ወደ እግዚአብሔር ቤተ መቅደስ ሄደች። 13 ንጉሡ በመግቢያው ላይ ባለው በዐምዱ አጠገብ ቆሞ አየች፤ የጦር መኮንኖችና መለከት ነፊዎችም በንጉሡ አጠገብ ነበሩ፤ የምድራቱ ሕዝብ ሁሉ ይደሰቱ፤ መለከትም ይነፉ ነበር፤ መዘምራንም በዜማ ዕቃ ታጅበው የበዓሉን ዝማሬ ይመሩ ነበር፤ ጎቶልያም ልብሷን ቀድዳ፣ ይህ ዐመክ ነው! ይህ ዐመክ ነው! ብሎ ጮኸች።

14 ከሁኑ ዮዳሄም የወታደር አዛዥ ወደ ሆኑት ወደ መቶ አለቆቹ፣ “በሰልፉ መካከል አውጥታችሁ አምጧችሁ፤ የሚከተላት ካለም በሰይፍ ግደሉት” ሲል ላከባቸው። ከሁኑም፣ “በእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ አትግደሏት” ብሎ ነበርና። 15 እርሷም በቤተ መንግሥቱ ግቢ የፈረሰ መግቢያ በር ወደ ተባለው ቦታ እንደ ደረሰች ያዟት፤ በዚያም ገደሏት።

16 ዮዳሄም ራሱ፣ ሕዝቡና ንጉሡ የእግዚአብሔር ሕዝብ እንደሚሆኑ ቃል ኪዳን ገዮ።

17 ከዚህ በኋላ ሕዝቡ በሙሉ ሄዶ የበአልን ቤተ ጣዖት አፈረሰው፤ መሠዊያዎቹንና ጣዖታቱን አደቀቀ፤ የበአልን ካህን ማታንንም በመሠዊያዎቹ ፊት ለፊት ገደለት። 18 ዮዳሄ በመህላ ሕግ እንደተጻፈውና ዳዊትም እንዳዘዘው፣ በደስታና በመዝሙር የሚቃጠለውን የእግዚአብሔርን መሥዋዕት እንዲያቀርቡ ዳዊት ለመደባቸው ካዘኑትና ሌዋውያን የእግዚአብሔርን ቤተ መቅደስ ጎሳፊነት ሰጣቸው።

19 እንዲሁም በማንኛውም ነገር የረከሰ ሰው እንዳይገባ፣ በቤተ መቅደሱ ቅጥር በሮች ላይ

ጠባቆች አቆሙ። 20 የመቶ አለቆቹን፣ መኪንንቱን፣ የሕዝቡን ገዢዎችና የአገሩን ሕዝብ ሁሉ ይዞ ንጉሡን ከላይ ከቤተ መቅደሱ ወደታች አመጣው። በላይኛውም መግቢያ በኩል ወደ ቤተ መንግሥቱ ገብተው ንጉሡን በመንግሥቱ ዙፋን ላይ አስቀመጡት። 21 መላውም የአገሩ ሕዝብ ተደሰተ፤ ጎቶልያ ስለ ተገደለችም ከተማዬቱ ሰላም አግኝታ ነበር።

ኢዮአስ ቤተ መቅደሱን ማደሱ

24:1-14 ጠተን ምብ 2ገ1 —12:1-16

23፣11 ዘጸ17:18
23፣13 1ገ11:41፣ 7፣15
23፣15 ኢር31:40
23፣16 ዜና29:10፣ 34፣31፣509:38
23፣17 ዘጸ13:6-9
23፣18 1ዜና23:6፣ 28-32፣25:6
23፣19 1ዜና9:22
23፣20 2ገ11:53:5

24:23-27 ተን ምብ —2ገ12:17-21

24 ኢዮአስ በነገሠ ጊዜ ዕድሜው ሰባት ዓመት ነበር፤ በኢዮሩሳሌም ተቀምጦም አርባ ዓመት ገዛ። እናቱ ሳብያ የተባለች የቤርሳሴህ ሴት ነበረች። 2ካህኑ ዮዳሄ በሕይወት በነበረበት ዘመን ሁሉ፣ ኢዮአስ እግዚአብሔርን ደስ የሚያሰኝ ነገር አደረገ። 3 ዮዳሄ ሁለት ሚስቶች መረጠለት፤ ወንዶችና ሴቶች ልጆችም ወለደ።

4 ከጥቂት ጊዜ በኋላ ኢዮአስ የእግዚአብሔርን ቤተ መቅደስ ለማደስ ወሰነ። 5 ካህናቱ ንና ሌዋውያኑን ሰብስበው፣ “ወደ ይሁዳ ከተሞች ሄዳችሁ የእግዚአብሔርን ቤተ መቅደስ በየዓመቱ ለማደስ የሚሆን ገንዘብ ከእስራኤል ሁሉ ሰብስቡ፤ ይህንንም አሁኑኑ አድርጉት” አላቸው ሌዋውያኑ ግን ቸል አሉ።

6 ስለዚህ ንጉሡ ሊቀ ካህኑን ዮዳሄን ጠርቶ፣ “የእግዚአብሔር ባሪያ ሙሴና የእስራኤል ጉባኤ ለምስክሩ ድንኳን እንዲወጣ የወሰኑትን ግብር ከይሁዳና ከኢዮሩሳሌም እንዲያመጡ ሌዋውያኑን ያላተጋግቸው ለምን ድን ነው?” አለው።

7 በዚህ ጊዜ የዚያች ክፉ የጎቶልያ ልጆች የእግዚአብሔርን ቤተ መቅደስ ሰብረው በመግባት የተቀደሱ ዕቃዎች እንኳ ሳይቀሩ፣ ለበአል ጣዖታት አገልግሎት እንዲወሉ አድርገው ነበር።

8 በንጉሡም ትእዛዝ የገንዘብ መሰብሰቢያ ሣጥን ሠርተው በእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ መግቢያ በር አጠገብ በውጭ በኩል አኖሩት። 9 ከዚህ በኋላ እስራኤል በምድረ በዳ ሳሉ የእግዚአብሔር ባሪያ ሙሴ ያዘዘውን ግብር የእግዚአብሔር እንዲያመጡ በይሁዳና በኢዮሩሳሌም ዐዋጅ ተነገረ።

10 ሹማምንቱ ሁሉ፣ ሕዝቡም ሁሉ ግብሩን በደስታ አመጡ፤ እስኪሞላም ድረስ በሣጥኑ ውስጥ ጨመሩ። 11 ሣጥኑ በሌዋውያኑ እጅ ወደ ንጉሡ ሹማምንት በሚደርስበት ጊዜ፣ እነርሱም በውስጡ ብዙ ገንዘብ መኖሩን በሚያዩበት ጊዜ ሁሉ፣ የቤተ መንግሥቱ ጸሓፊና የሊቀ ካህናቱ ሹም ይመጡና ሣጥኑን አጋብተው ወደ ቦታው ይመልሱት ነበር። ይህን በየ ቀኑ በማድረግ እጅግ ብዙ ገንዘብ ሰበሰቡ። 12 ንጉሡና ዮዳሄም የእግዚአብሔርን ቤተ መቅደስ ሥራ እንዲያሠሩ ለተመደቡት ሰዎች ገንዘቡን አስረከቧቸው፤ እነርሱም የእግዚአብሔርን ቤተ መቅደስ ለማደስ ድንጋይ ጠራቢዎችንና ዐናጠዎችን እንዲሆሙ ቤተ መቅደሱን ለመጠገን የብረትና የናስ ሠራተኞችን ቀጠሩ።

14 ወይም ከቅጥሩ ውስጥ አውጥታችሁ አምጡት ተብሎ
16 ወይም በእግዚአብሔር ሕዝብና በገሡ መካከል የተደረገው ቃል ኪዳን ...

23፣21 2ዜና22፣1
24፣2 2ዜና25፣2፣ 26፣5
24፣5 ዘጸ30:16፣ 1ዜና11:1፣26፣20፣ 5010:32-33፣ ማፋ17:24
24፣6 ዘጸ38:21
24፣10 ዘጸ25፣2፣ 1ዜና29:3፣6፣9
24፣12 2ዜና34: 11

¹³በሥራው ላይ የተሰማሩት ሰዎች ትግላን ስለ ነበሩ፤ ሥራው በእጃቸው ተከናወነ፤ የእግዚአብሔርንም ቤተ መቅደስ ቀደም ሲል በነበረው ዓይነት መሠረት አደሱት፤ አጠናከሩትም። ¹⁴ከጨረሱም በኋላ ቀሪውን ገንዘብ ወደ ንጉሡና ወደ ዮዳሄ አመጡ፤ በገንዘብም የእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ ዕቃዎች ማለትም ለአገልግሎትና ለሚቃጠል መሥዋዕት የሚ ውሉ ዕቃዎች እንደዚሁም ጭልፋዎችና ሌሎች የወርቅና የብር ዕቃዎችም ተሠሩ። ዮዳሄ በሕይወት በነበረበት ዘመን ሁሉ በእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ የሚቃጠል መሥዋዕት ዜትር ይቀርብ ነበር።

¹⁵ዮዳሄ ሽምግሎ ዕድሜ ከጠገበ በኋላ በመቶ ሁላሳ ዓመቱ ሞተ። ¹⁶እርሱም በእስራኤል ወጎቹ ለእግዚአብሔርና ለቤተ መቅደሱ መልካም ሀር ተክልና በዳዊት ከተማ በነገሥታቱ መቃብር ተቀበረ።

የኢዮአስ ክፋት

¹⁷ከዮዳሄ ሞት በኋላ የይሁዳ ሹማምንት መጥተው ለንጉሡ ታማኝነታቸውን ገለጡ፤ ንጉሡም አዳመጣቸው። ¹⁸እነርሱም የአባቶቻቸውን አምላክ የእግዚአብሔርን ቤተ መቅደስ ትተው፤ የአሸራሪን ዐምዶችና ጣዖታትን አመለኩ፤ በበደላቸውም ምክንያት የእግዚአብሔር ቁጣ በይሁዳና በኢየሩሳሌም ላይ መጣ። ¹⁹ወደ እግዚአብሔር ይመልሷቸው ዘንድ እርሱ ነቢያቱን ወደ ሕዝቡ ሰደደ፤ ነቢያቱም መስ ከሩባቸው፤ እነርሱ ግን አላዳመጡም።

²⁰የእግዚአብሔርም መንፈስ በኩሉ በዮዳሄ ልጅ በዘካርያስ ላይ መጣ፤ እርሱም በሕዝቡ ፊት ቆሞ፤ “እግዚአብሔር እንዲህ ይላል፤ የእግዚአብሔርን ትእዛዝ ለምን ትተላለፋላችሁ? አይሳካላችሁም፤ እናንተ እግዚአብሔርን ስለ ተዋቅሁት እርሱም ትቶአችኋል” አላቸው።

²¹እነርሱ ግን አሳደሩት፤ በንጉሡም ትእዛዝ በእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ አደባባይ ላይ በድንጋይ ወግረው ገደሉት።

²²ንጉሥ ኢዮአስ የዘካርያስ አባት ዮዳሄ ያደረገላትን ቸርነት አላሰበም፤ በዚህ ፈንታ ልጄን ገደለው፤ በሚሞትበትም ጊዜ፤ “እግዚአብሔር ይደው፤ እርሱ ይበቀልህ” አለ።

²³በዓመቱም መጨረሻ፤ የሶርያ ሰራዊት በኢዮአስ ላይ ዘመተ፤ ይሁዳንና ኢየሩሳሌምን ወርም የሕዝቡን መሪዎች ሁሉ ደመሰሰ፤ ምርኮው ም ሁሉ ወደ ንጉሡ ወደ ደማሽቆ ላኩ። ሕዳርያ ሰራዊት ሰዎች ጥቂት ቢሆኑም እንኳ እግዚአብሔር በጣም የሚበልጠውን ሰራዊት በእጃቸው አሳልፎ ሰጠ፤ ይሁዳ የአባቶቹን አምላክ እግዚአብሔርን ስለ ተወ፤ በኢ

24:18 ዘፀ34:13፣ ኢሱ24:20፣ 2ዜና7:19፣19:2፣33:3፣ኤር17:2
24:19 ዘዮ11:29፣ ኤር7:25፣ዘካ1:4
24:20 ዘዮ14:4
41፣ ዘ831:17፣ መሳ3:10፣1ዜና12:18፣ ማቴ23:35፣ ሉቃ11:51
24:21 ኢሱ7:25፣ ኤር20:2፣26:21
24:22 ዘዮ9:5
24:23 2ወ12:17-18
24:24 ዘሉ26:23-25፣ዘ28:25፣2ዜና14:9፣16:8፣20:2፣12
24:25 2ዜና21:20
24:26 ፍት1:4፣ 2ወ12:21

ዮአስ ላይ ተፈረደበት። ጆርዮውያንም በወጡ ጊዜ ኢዮ አስን ክፋኛ አቀሩ ስለው፤ ጥለውት ሄዱ፤ የካህንን የዮዳሄን ልጅ ስለ ገደለም፤ ሹማ ምንቱ አሢረውበት በዐልጋው ላይ እንዳለ ገደሉት። በዚህ ሁኔታም ሞቶ በዳዊት ከተማ ተቀበረ እንጂ በነገሥታቱ መቃብር አልተቀ በረም።

²⁶በእርሱ ላይ ያህሩትም የአጥፍዊቱ የሰምዓት ልጅ ዛባድና የሞዓባዊቱ የሰማሪት ልጅ ዮዛባት ነበሩ። ²⁷የወንዶች ልጆቹ ታሪክ፤ ስለ እርሱ የተነገሩት ብዙ ትንቢቶችና የእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ መታደስ በነገሥታቱ የታሪክ መዛግብት ተጽፈዋል። ልጁ አሜስያስም በእርሱ ፈንታ ነገሠ።

የይሁዳ ንጉሥ አሜስያስ

25:1-4 ተጻ ምብ —2ዜና14:1-6
25:11-12 ተጻ ምብ —14:7
25:17-28 ተጻ ምብ 2ዜና14:8-20

25 አሜስያስ በነገሠ ጊዜ ዕድሜው ሃያ አምስት ዓመት ነበር፤ በኢየሩሳሌም ተቀምጦም ሃያ ዘጠኝ ዓመት ገዛ። እናቱም የዓዳን የተባለች የኢየሩሳሌም ሴት ነበረች። ²እርሱም በእግዚአብሔር ፊት መልካም ነገር አደረገ፤ ነገር ግን በፍጹም ልቡ አልነበረም። ³መንግሥቱን በቁጥጥር ሥር ካጸና በኋላ፤ ንጉሥ የነበረውን አባቱን የገደሉትን ሹማምንት በሞት ቀጠቸው። ⁴እግዚአብሔር በመሥራት መጽሐፍ በተጻፈው ሕግ “ሰው ሁሉ በገዛ ኅጢአቱ ይሙት እንጂ ወላጆች ስለ ልጆቻቸው አይገደሉ፤ ልጆችም ስለ ወላጆቻቸው አይገደሉ” ብሎ ባዘዘው መሠረት አደረገ እንጂ ልጆቻቸውን አልገደለም።

⁵አሜስያስ የይሁዳን ሕዝብ በአንድነት ሰብሰበ፤ እንደየቤተሰቡ በሻለቆችና በመቶ አለቆች በመደልደል በመላው ይሁዳና በብረን ያም መደባቸው። ከዚያም ዕድሜያቸው ሃያና ከሃያ በላይ የሆናቸውን ሰብሰቦ፤ ለውትድርና አገልግሎት ብቁ ሆነው ጋሻና ጦር መያዝ የሚችሉ ሦስት መቶ ሺህ ሰዎች አገኙ። ⁶አንዲህም በመቶ መካከት፣ ጥሬ ብር አንድ መቶ ሺህ ተዋጊዎች ከእስራኤል ቀጠረ።

⁷ነገር ግን አንድ የእግዚአብሔር ሰው ወደ እርሱ መጥቶ እንዲህ አለው፤ “ንጉሥ ሆይ፤ እግዚአብሔር ከእስራኤልም ሆነ ከማናቸውም የኤፍሬም ሕዝብ ጋር አይደለምና፤ እነዚህ የእስራኤል ወታደሮች ከአንተ ጋር አይዘመቱ። ⁸ይህ ጦርነቱን በቁራጥነት ብትዋጋም እንኳ፤ የመርዳትና የመጣል ኅይል ከእግዚአብሔር ዘንድ ስለ ሆነ እግዚአብሔር በጠላቶችህ ፊት ይጥልሃል።”

⁹አሜስያስም የእግዚአብሔርን ሰው፤ “ታዲያ ለእነዚህ ለእስራኤል ወታደሮች የከፈልኩት መቶ መካከት እንዴት ይሁን?” ሲል ጠየቀው

25:2 1ነገ8:61፣ 2ዜና24:2
25:4 ዘዮ26:11፣ ዘ828:61
25:5 ዘፀ30:14፣ 24ሙ24:2፣1ዜና21:1፣2ዜና17:14-19
25:7 2ዜና16:2-9፣19:1-3
25:8 2ዜና14:11፣ 20:6
25:9 ዘ88:18፣ ምሳ10:22

⁵23 ምናልባት መስከረም፤ ጥቅምትና ኅዳር
⁶4 ዘ8 24:16
⁶6 በዚህና በቁጥር 9 ላይ 3.4 ሜትሪክ ቶን ያህል ነው

የእግዚአብሔር ስው፣ “እግዚአብሔር ከዚህ አብልጦ ሊሰጥህ ይችላል” ሲል መለሰለት።
 10 ስለዚህ አሜሪካን ከኤፍሬም ወደ እርሱ የመጡትን ወታደሮች ወደየመኖሪያ ስፍራቸው አሰናበታቸው። እነርሱም በይሁዳ ላይ ክፉኛ ተሰላጭተው ነበርና በታላቅ ቀጣ ወደ መኖሪያ ስፍራቸው ተመለሱ።

11 አሜሪካን ኃይሉን በሚገባ አደራጅቶ ሰራዊቱን ወደ ጨው ሸለቆ መራ፤ በዚያም ዐሥር ሺህ የሴይር ወታደሮችን ገደለ። ዎይሁዳ ሰራዊት ሌሎች ዐሥር ሺህ ሰዎች ማረኩ፤ ወደ አንድ ዓለት ዐናት ላይም አውጥተው ቀልቀው ለቀቁአቸው፤ ሁሉም ተፈጠረጠሩ።

13 በዚያን ጊዜ አሜሪካን ያሰናበታቸውና በጦርነቱ እንዳይካሄዱ የከለከላቸው ወታደሮች፣ ከሰማርያ እስከ ቤትሐሮን ያሉትን የይሁዳ ከተሞች ወረሩ፤ ሦስት ሺህ ሰው ገደሉ፤ እጅግ ብዙ ምርኮም ወሰዱ።

14 አሜሪካን ኤደማውያንን ደምስሶ በተመለሰ ጊዜ፣ የሴይርን ሕዝብ አማልክት ይዞ መጣ፤ ለራሱም አማልክት አድርጎ በማቆም ሰጠዳቸው፤ መሥዋዕትም አቀረቡላቸው። ይህም እግዚአብሔርም ቀጣ በአሜሪካን ላይ ነደደ፤ ነቢይንም ላከበት፤ ነቢያም፣ “የገዛ ሕዝባቸውን ከእጅህ ማዳን ያልቻሉትን የአሕዛብን አማልክት ርዳታ የጠየቅኸው ለምንድን ነው?” አለው።

16 እርሱም በመናገር ላይ ሳለ፣ ገዢ፣ “ለመሆኑ አንተን የገዢ አማካሪ አድርገን ሾመዳልን? ዝም አትልም እንዴ! መሞት ትፈልጋለህ?” አለው።

ነቢያም ዝም አለ፤ ሆኖም፣ “ይህን አድርገህ ምክራንም አልሰጠህምና፤ እግዚአብሔር ሊያጠፋህ እንደወሰነ ዐውቃለሁ” አለ።

17 የይሁዳ ንጉሥ አሜሪካን አማካሪዎቹን ነጥብ በኋላ፣ የእስራኤል ንጉሥ የኢዩ ያልጅ ልጅ፣ የኢዩአካዝ ልጅ ወደ ሆነው ወደ ኢዩአስ፣ “እስቲ ናና ፊት ለፊት እንጋጠም” ሲል ላከበት።

18 የእስራኤል ንጉሥ ኢዩአስ ግን፣ ለይሁዳ ንጉሥ ለአሜሪካን እንዲህ ሲል መለሰለት፣ “አንድ የሊባኖስ ኮርንችት፣ ማስት እንድትሆነው ሴት ልጅህን ለልጅ ስጠው” ሲል ወደ ሊባኖስ ዝግባ ላከበት። ከዚያም የዱር አውሬ ከሊባኖስ ወጥቶ ኮርንችቱን ረገጠው።

19 ኢደምን አሸንፏልህ ብለው ራሱን በትዕቢት ክብኸዋል፤ ኮርተሃልም፣ ግን ዐርፈህ እቤትህ ተቀመጥ! በራሱም በይሁዳ ላይ ውድቀት ታመጣ ዘንድ ችግር የምትጠራው ስለ ምንድን ነው?”

20 የኢደምን አማልክት ማምለክ በመፈለጋቸው፣ እግዚአብሔር በጠላቶቻቸው እጅ

25፥10 ቍ13
 25፥12 መዝ141፥6፣ አብ1፥3
 25፥14 ዘፀ20፥3፣ 2ዜና28፥23፣ አ.944፥15
 25፥15 አ.936፥20
 25፥18 መሳ9፥8-15

አሳልፎ ሊሰጣቸው ወስኖአልና፣ አሜሪካን አሳዳመጣቸውም። 21 ስለዚህ የእስራኤል ንጉሥ ኢዩአስ አደጋ ጣለ። እርሱና የይሁዳ ንጉሥ አሜሪካን በይሁዳ ውስጥ ቤትሳሚስ በተባለ ስፍራ ፊት ለፊት ተጋጠሙ። 22 ይሁዳ በእስራኤል ክፉኛ ተመታ፤ እያንዳንዱም ሰው ወደየመኖሪያው ሸሸ። 23 የእስራኤል ንጉሥ ኢዩአስም የአካዝያስን የልጅ ልጅ የኢዩአስን ልጅ አሜሪካንን ቤትሳሚስ ላይ ማርኮ ወደ ኢዩሳሌም አመጣው፤ ከኤፍሬም በር እስከ ማዕዘኑ በር ድረስ አንድ መቶ ሰማንያ ሜትር፣ ያህል ርዝመት ያለውንም የኢዩሳሌምን ቅጥር አፈረሰ። 24 እርሱም በየቤድኤዶም ጥበቃ ሥር የነበረውንና በቤተ መቅደሱ የተገኘውን ወርቅ፣ ጥሬ ብርና ዕቃ በሙሉ፣ ከቤተ መንግሥቱም ንብረትና በመደብ ከያዛቸው ሰዎች ጭምር ወስዶ ወደ ሰማርያ ተመለሰ።

25 የይሁዳ ንጉሥ የኢዩአስ ልጅ አሜሪካን፣ የእስራኤል ንጉሥ የኢዩአካዝ ልጅ ኢዩአስ ከሞተ በኋላ አሥራ አምስት ዓመት ኖረ።

26 በአሜሪካን ዘመነ መንግሥት ከመጀመሪያው እስከ መጨረሻው የተከናወነው ሌላው ተግባር ሁሉ በይሁዳና በእስራኤል ነገሥታት የተጻፈ አይደለምን? 27 አሜሪካን ስያሜ እግዚአብሔርን መካተል ከተወበኋላ፣ በኢዩሳሌም ስላመጡት ወደ ለኪሶ ሸሸ፤ ነገር ግን የሚከታተሉትን ሰዎች ከኋላው ልከው በዚያው በለኪሶ ገደሉት። 28 በፈረስ ተጭኖ ከመጣ በኋላም፣ እንደ አባቶቹ ሁሉ በይሁዳ ከተማ ተቀበረ።

የይሁዳ ንጉሥ ያዝያን

26፥1-4ተገ ምብ — 2ዜና14፥21-22፣15፥1-3
 26፥1-23ተገ ምብ — 2ዜና15፥5-7

26 ከዚህ በኋላ የይሁዳ ሕዝብ በሙሉ ዕድሜው ዐሥራ ስድስት ዓመት የነበረውን ያዝያንን ወስደው በአባቱ በአሜሪካን ስያሜ ፈንታ አነገሙት። 2 አሜሪካን እንደ አባቶቹ ሁሉ ካንቀላፍ በኋላ፣ አላትን እንደገና የሠራት፣ ወደ ይሁዳም የመለሳት ያዝያን ነበር።

3 ያዝያን በነገሠ ጊዜ ዕድሜው ዐሥራ ስድስት ዓመት ሲሆን፣ በኢዩሳሌም ተቀምጦ አምሳ ሁለት ዓመት ገዛ። እናቱ ይኮልያ የተባለች የኢዩሳሌም ሴት ነበረች። 4 እርሱም አባቱ አሜሪካን እንደ አደረገው ሁሉ በእግዚአብሔር ፊት ቅን ነገር አደረገ።

5 እግዚአብሔርን መፍራት ባስተማረው በዘክርያስ 23 ስብራይስጥ፣ 80 ሜትር ያህል ደረሰ፤ አንዳንድ ቅጂዎች ግን ስድስት መቶ ሜትር ይላሉ። 3 ለዙ የዕብራይስጥ ትርጉሞች፣ የሰብዓ ሊቃናትና የሱርዕት ቅጂ ከዚህ ጋር ይሰማሉ፤ አንዳንድ የዕብራይስጥ ቅጂዎች ግን እንደ እግዚአብሔር ራሴ በተማረው

25፥20 2ዜና10፥15
 25፥23 2ዜና14፥13፣ 2ዜና26፥9፣ሃሀ8፥16፣1
 2፥39፣ኢር31፥38
 25፥24 ዘና26፥15
 25፥27 አ.ሰ10፥3
 26፥1 2ዜና22፥1
 26፥5 2ዜና24፥2
 27፥6

ገበአዮአታም ዘመነ መንግሥት የተገኘውን ሌላው ተግባር፤ ያደረጋቸው ጦርነቶችና የ ሠራቸው ነገሮች በሙሉ በእስራኤልና በይሁዳ ነገሥታት መጽሐፍ ተጽፎአል።⁸ እርሱም በነገሠ ጊዜ ዕድሜው ሃያ አምስት ዓ መት ነበር፤ በአዮሳሊም ተቀምጦም ዐሥራ ስድስት ዓመት ገዛ።⁹ አዮአታም እንደ አባቶቹ ሁሉ አንቀላፋ፤ በዳዊት ከተማ ተቀበረ፤ ልጁ አካዝም በእርሱ ፈንታ ነገሠ።

የይሁዳ ንጉሥ አካዝ

28:1-27+3 ምጣ 2ዜና16፥10-20

28 አካዝ መንግሥት በጀመረ ጊዜ ዕድሜው ሃያ ዓመት ነበር፤ በአዮሳሊም ተቀም ጦም ዐሥራ ስድስት ዓመት ገዛ። እርሱም በእግ ዘአብኤር ፊት ቅን ነገር አንዳደረገው እንደ አባቱ እንደ ዳዊት አላደረገም።² በእስራ ኤል ነገሥታት መንገድ ሄደ፤ በአሊምን ለማምለክም የተቀረጹ ጣዖታትን ሠራ።³ እግዚ አብኤር ከእስራኤላውያን ፊት ያሰወገዳቸውን አሕዛብ ልማድ በመከተል፤ በሄኖም ልጅ ሸቆ ዐጠ፤ ወንዶች ልጆቹንም የማቃጠል መሥዋዕት አድርጎ አቀረበ።⁴ በኩረብታ መስ ገጃዎችና በተራሮች አናት ላይ፤ በየዓፋም ጥላ ሥር መሥዋዕት አቀረበ፤ ዕጣንም ዐጠ።

⁵ ስለዚህ አምላኩ እግዚአብሔር ለሰርያ ንጉሥ አሳልፎ ሰጠው፤ ሰርያውያንም ድል አደረጉት፤ ከሕዝቡም ብዙዎቹን ምርኮኞች አድርገው ወደ ደማስቆ ወሰዷቸው።

ደግሞም ለእስራኤል ንጉሥ አልፎ ተሰጠ ፤ እርሱም ከባድ ጉዳት አደረሰበት።⁶ ይሁዳ የአባቶቹን አምላክ እግዚአብሔርን ስለ ተወ፤ የሮሜልዩ ልጅ ፋቄሔ በአንድ ቀን ከይሁዳ መቶ ሃያ ሺህ ወታደሮች ገደለ።⁷ ገጠረኛው ኤፍሬማዊ ዝክሪም የንጉ ሠን ልጅ መዕኔ ያን፤ የቤተ መንግሥቱ ኅላፊ የሆነውን

ዓዝራቃምንና ለንጉሡ በማዕረግ ሁለተኛ ሰው የሆነውን ሕልቃናን ገደለ።⁸ እስራኤላውያንም ከገዛ ወገኖቻቸው ሁለት መቶ ሺ ባለ ትዳር ሲቶችን፤ ወንዶችና ሲቶች ልጆችን ማረኩ፤ እንዲሁም እጅግ ብዙ ምርኮ ይዘው ወደ ሰማርያ ተመለሱ።

⁹ የዴድ የተባለ የእግዚአብሔር ነቢይ በዚያ ስለ ነበር፤ ሰራዊቱ ወደ ሰማርያ በተመለሰ ጊዜ ለመቀበል ወጣ፤ እንዲሁም አላቸው፤ “የአባቶቻችሁ አምላክ እግዚአብሔር ይሁዳን ስለ ተቁጣ በእጃችሁ አሳልፎ ሰጣችሁ፤ እናንተ ግን እስከ ሰማይ በማደርስ ቀጣይ ፈጃችኋቸው።”¹⁰ አሁንም የይሁዳንና የአዮሳሊምን ወንዶችና ሲቶች፤ ባሪያዎቻችሁ ልታደርግቸው ትፈልጋላችሁ፤ እናንተ ሰጡ ብትሆኑ ኅጢአት ሠርታችሁ አምላካችሁን እግዚአብሔርን አልበደላችሁም?¹¹ እግዲህ ስሙኛ፤ የእግዚ

28:1 1ዜና3፥13፥
ኢሳ1፥1
28:2 ዘፀ34፥17
28:3 ዘሌ18፥21፥
ዘዳ18፥9፥ኢሳ15፥8፥
2ኃ73፥27፥2ዜና33፥2፥
ሕዝ20፥26
28:5 ኢሳ7፥1
28:6 ቀ፥8፥
2ኃ715፥25፥27፥
ኢሳ9፥21፥11፥13
28:8 ዘዳ28፥25-
41፥2ዜና29፥9
28:9 ዕዝ9፥6፥
ኢሳ10፥6፥
47፥6ዘክ1፥15፥
ራእ18፥5
28:10 ዘሌ25፥39-46
28:11 2ዜና11፥4
28:15 ዘዳ34፥3፥
መላ1፥16፥2ኃ76፥22፥
ምላ25፥21-
22፥ሉቃ10፥25-37

28:16 2ኃ16፥7፥
ሕዝ23፥12
28:17 2ዜና29፥9፥
መዝ137፥7፥
ኢሳ34፥5፥ 63፥1፥
ኢር25፥21፥
ሕዝ16፥57፥ 25፥12፥
አጥ1፥11
28:18 ዘዳ38፥12፥
ኢሳ10፥12፥
15፥41፥1ሳሙ17፥1፥አ
ሳ9፥12፥11፥14፥
ኤር25፥20፥
ሕዝ 16፥27፥
57፥25፥15
28:19 1ዜና5፥25
28:20 2ኃ715፥29፥
16፥7፥1ዜና5፥6፥
ኢሳ7፥17፥8፥7፥10፥5-6
፡20፥36፥1
28:21 2ዜና16፥2-
9፥ኤር2፥36
28:22 ኤር5፥3፥
15፥7፥17፥23
28:23 1ዜና11፥1፥
2ዜና25፥14፥
ኢሳ10፥20፥
ኤር18፥5፥44፥17-18
28:24 2ኃ716፥18፥

አብኤር አስፈሪ ቀጣ በእናንተ ላይ ነድአልና፤ በምርኮ ያመጣችኋቸውን ወገኖቻችሁን መልሷቸው።”

¹² ከዚያም ከኤፍሬም መሪዎች ጥቂቶቹ የዮሐናን ልጅ ዓዛርያስ፤ የምሺሌሞት ልጅ በራቅያ፤ የሰሎም ልጅ ይሒዝቅያ፤ የሐድላይ ልጅ ዓሚሳይ ከጦርነቱ የተመለሱትን በመቃወም፤¹³ እነዚህን ምርኮኞች እዚህ ማምጣት አልነበረባችሁም፤ ያለዚያ እኛ በእግዚአብሔር ፊት በደለኞች እንሆናለን፤ በኅጢአታችንና በበደላችን ላይ ለላ ልትጨምሩ ታስባላችሁን? በደላችንም ቀደሞውኑ በዙፋኑል፤ ቀጣውም በእስራኤል ላይ ነውና” አለ።

¹⁴ ስለዚህ ወታደሮቹ በሹማምንቴና በጉ ባኤው ሁሉ ፊት ምርኮኞቹን ለቀቁ፤ የተማረከውንም ዕቃ መለሱ።¹⁵ በስም የተጠቀሱ ሰዎችም ምርኮኞቹን ተረክበው ዕራቁታቸውን ለቀሩት ሁሉ ከምርኮው አለባሏቸው፤ ልብሰና ጫማ፤ ምግብና መጠጥ ሰጧቸው፤ በቅባትም ቀባቸው፤ የደክሙትንም ሁሉ በአሀድ ላይ አስቀመጧቸው። ከዚያም ወገኖቻቸው ወደማገኙባት የዘንባባ ከተማ ተጠላ ወደምትጠራው ወደ ኢዶሪኮ ወስደዋቸው፤ ወደ ሰማርያ ተመለሱ።

¹⁶ በዚያን ጊዜ ንጉሡ አካዝ ወደ አሦር ንጉሥ ልኮ ርዳታ ጠየቀ፤¹⁷ አደማውያን እንደ ገና መጥተው በይሁዳ ላይ አደጋ በመጣል ምርኮኞቹን ወስደው ነበርና።¹⁸ ፍልስጥኤማውያን ደግሞ በየኩረብታው ግርገና በይሁዳ ደቡብ ያሉትን ከተሞች በመውረር ቤት ሳማሽን፤ አሎንን፤ ግድሮትን፤ ሦኮን፤ ተምናን፤ ጊምዘንና በአካባቢአቸው የሚገኙትን መንደሮች ሁሉ ያዙ፤ ተቀመጠባቸውም።¹⁹ የእስራኤል ንጉሥ አካዝ ክፋትን በይሁዳ ምድር ስላስፋፋና ለእግዚአብሔርም የነበረውን ታማኝነት በከ ፍተኛ ደረጃ ስላንደለ፤ እግዚአብሔር ይሁዳን አዋረደ።²⁰ የአሦር ንጉሥ ቴልጌልቴልፌልሰር ወደ እርሱ መጥቶ ነበር፤ ሆኖም ችግር ፈጠረበት እንጂ አልረዳውጠም።²¹ አካዝ ከእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ፤ ከቤተ መንግሥቱና ከመሳፍንቱ ጥቂት ዕቃዎች ወስዶ ለአሦር ንጉሥ ሰጥቶ ነበር፤ ይህም አልረዳው።

²² ንጉሥ አካዝ በተጨማሪ ጊዜም፤ ለእግዚአብሔር የነበረውን ታማኝነቱን ከምን ጊዜ ወም ይበልጥ አንደለ፤²³ እርሱም “የሰርያ ነገሥታት አማልክት እነርሱን ስለ ረጂቸው፤ እኔም ይረዳኝ ዘንድ እሠዋላችኋለሁ” ሲል እርሱን ሳሸፉት የደማስቆ አማልክት መሥዋዕት አቀረበ።

⁴16 አንድ የዕብራይስጥ ቅጅ፤ የሰብዓ ሊቃናትና የሰርሰቱ ቅጅ እንዲሁም (2ኃ716፥7) ከዚህ ጋር ይስማማል። አብሳኞቹ የዕብራይስጥ ትርጉሞች ግን ነገሥታት ይላሉ።
⁹19 በዚያ ክልል መጽሐፍ ተደጋግሞ እንደተጠቀሰው ይህ ይህን ነው።

24 አካባቢ የሕዝብ ልምድን ቤተ መቅደስ ዕቃዎች ሁሉ አንድ ላይ ሰብስቦ ወሰደ፤ የእግዚአብሔርን ቤተ መቅደስ በሮች ዘጋ፤ በኢየሩሳሌምም በየአውራ ጎዳናው ማዕዘን ላይ መሠዊድ አቆመ።
 25 በይሁዳ ከተሞች ሁሉ ለሌሎች አማልክት መሥዋዕት የሚያቃጥልባቸውን የኩረብታ መስገኛዎች ሠራ። በዚህም የአባቶቹን አምላክ እግዚአብሔርን ለቀጣዮቹ አነሣ።

26 በአካባቢ ዘመን መንግሥት የተከናወነው ለላው ተግባርና አካሄዱ ሁሉ ከመጀመሪያው እስከ መጨረሻው በይሁዳና በእስራኤል ነገሥታት መጽሐፍ ተጽፎአል። ፀአካባቢ እንደ አባቶቹ ሁሉ አንቀላፋ፤ በኢየሩሳሌምም ከተማ ተቀበረ፤ የተቀበረው ግን በእስራኤል ነገሥታት መካከ መቃብር አልነበረም። ልጁ ሕዝቅያስም በእርሱ ፈንታ ነገሠ።

ሕዝቅያስ ቤተ መቅደሱን አነጻ

29፡1-2 ተጓ ምብ —1ዜና18፡2-3

29 ሕዝቅያስ በነገሠ ጊዜ ዕድሜው ሃያ አምስት ዓመት ነበር፤ በኢየሩሳሌም ተቀምጦ ሃያ ዘጠኝ ዓመት ገዛ። እናቱም አቡ የተባለች፤ የዘባርያስ ልጅ ነበረች። ጎረቤቱ ዳዊት እንዳደረገው ሁሉ፣ እርሱም በእግዚአብሔር ፊት ቅን ነገር አደረገ።

3 በዘመኑ መንግሥቱ በመጀመሪያው ዓመት፣ በመጀመሪያው ወር የእግዚአብሔርን ቤተ መቅደስ በሮች ከፊተ፣ አደሳቸው። 4 ወገኑን ለዋውያኑን አስገብቶ በምሥራቅ በኩል ባለው አደባባይ ላይ በመሰብሰብ፣ 5 እንዲህ አላቸው፡ “እናንተ ለዋውያን፣ ለሙዥ ራሳችሁን አሁኑኑ ቀድሱ፣ የአባቶቻችሁን አምላክ የእግዚአብሔርንም ቤተ መቅደስ ቀድሱ። ርኩስ ነገርንም ሁሉ ከመቅደሱ አስወግዱ። 6 አባቶቻችን ታማኞች አልነበሩም፤ በአምላካችን በእግዚአብሔር ፊት ክፉ ድርጊት ፈጸሙ፤ ተውትም። ከእግዚአብሔር ማደሪያ ፊታቸውን መለሱ፤ ጀርባቸውንም አዞሩት። 7 የሰበሰቡንም በሮች ዘገ፤ መብራቶቹንም አጠፉ። ለእስራኤል አምላክ ለእግዚአብሔር ዕጣን አላጠኑም፤ በመቅደሱም የሚቃጠል መሥዋዕት አላቀረቡም። 8 ስለዚህ የእግዚአብሔር ቀጣ በይሁዳና በኢየሩሳሌም ላይ ወርዶአል፤ እናንተ በገዛ ዓይናችሁ እንደ ምታዩት ለድንጋጤ፣ ለመደካቂያና ለመዘባቻ አሳልፎ ሰጣቸው። 9 በዚህ ምክንያት አባቶቻችን በሰይፍ ወደቁ፣ ወንዶችና ሴቶች ልጆቻችን፣ ማስቶቻችንም ተማረኩ።

10 አሁንም አስፈሪ ቀጣው ከእኛ እንዲመለስ፣ ከእስራኤል አምላክ ከእግዚአብሔር ጋር ቃል ኪዳን ለመግባት አስቤአለሁ። 11 ልጆቹ ሆይ፣ እንግዲህ ቸል አትበሉ፤ በፊቱ እንድትቆሙና እንድትገለግሉት፣ በፊቱም አገልጋዮቹ እንድት ሆኑና ዕጣን

2ዜና29፡19፡30፡14፣ ማሌ1፡10
 28፡27 2ዜና21፡20፣ ኢሳ14፡28-32
 29፡1 1ዜና3፡13
 29፡2 2ዜና34፡2
 29፡3 2ዮ18፡16
 29፡5 ዘሌ11፡44፣ ነሀ13፡9
 29፡6 1ዜና5፡25፣ ዕገ9፡7፣ መዝ106፡6-47፣ ኢር2፡27፣ 18፡17፣ ሕዝ23፡35፣ 47፡9-56

29፡7 ዘ030፡7
 29፡8 ዘሌ26፡32፣ ዘ828፡25፣ ኤር18፡16፣ 19፡8፣ 25፡9፣ 18
 29፡9 2ዜና28፡5-8፣ 17
 29፡10 ዘዮ25፡4፣ 2ዮ11፡17፣ 2ዜና23፡16፣ 30፡8፣ ዕገ10፡14
 29፡11 ዘዮ3፡6፣ 8፡6፣ 14፣ 1ዜና15፡2
 29፡12 ዘዮ3፡17-20፣ 2ዜና31፡15
 29፡13 ዘ06፡22፣ 1ዜና6፡39
 29፡15 ዘዮ23፡28፣ ኢሳ1፡25
 29፡16 2ዳሙ15፡23
 29፡19 2ዜና28፡24
 29፡21 ዘሌ4፡13-14፣ ዕገ16፡17፣ 8፡35

እንድትገለግሉት እግዚአብሔር መርጠኦችኋልና።”

12 ከዚያም እነዚህ ሌዋውያን በሥራው ላይ ተሰማሩ፤ ከቀዳት ዘሮች የአማራ ልጅ መሐተን የዓዛርያስ ልጅ ኢዮኤል፤ ከሜራሪ ዘሮች፣ የአብዱ ልጅ ቂስና የይሃሌልኤል ልጅ ዓዛርያስ፤ ከጌድሶን ዘሮች፣ የዛማት ልጅ ዮአክና የዮአክ ልጅ ዔድን፤ 13 ከኤሊጻፋን ዘሮች፣ ሺምሪና ይዲኤል፤ ከአሳፍ ዘሮች፣ ዘካርያስና መታንያ፤ 14 ከኤማን ዘሮች፣ ይሒኤልና ሰሜኢ፣ ከኤዶታም ዘሮች፣ ሸማያና ዑዝኤል።

15 ወንድሞቻቸውን ከሰበሰቡና ራሳቸውን ከቀደሱ በኋላ፣ ንጉሡ የእግዚአብሔርን ቃል ተከትሎ ባዘዘው መሠረት የእግዚአብሔርን ቤተ መቅደስ ለማንጸት ገቡ። 16 ወገኑ የእግዚአብሔርን መቅደስ ለማንጸት ወደ ውስጡ ገቡ። በእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ ውስጥ ያገኙትንም ማናቸውንም የረከሰ ነገር ወደ እግዚአብሔር ቤተ መቅደስ አደባባይ አወጡት። ለዋውያኑም ተሸክመው በመውሰድ በቆድሮን ሸለቆ ውስጥ ባለው። 17 ማንጸቱንም በመጀመሪያው ወር፣ በመጀመሪያው ቀን ጀምረው በዚያው ወር በስምንተኛው ቀን እስከ መቅደስ ሰበሰብደረሱ፤ በሚቀጥሉትም ስምንት ቀናት የእግዚአብሔርን ቤተ መቅደስ ቀድሱ፤ የመቀደሱም ሥራ በመጀመሪያው ወር በሥራ ስድስተኛው ቀን ተጠናቀቀ።

18 ከዚያም ወደ ንጉሡ ወደ ሕዝቅያስ ገብተው እንዲህ አሉ፡ “የእግዚአብሔርን ቤተ መቅደስ በሙሉ፣ የሚቃጠል መሥዋዕት የሚቀርብትን መሠዊድ ከሰቃዎቹ ሁሉ፣ ገጽ ነጠቤቱ የሚቀመጥበትን ጠረጴዛ፣ ከሰቃዎቹ አንጽተናል። 19 ንጉሡ አካባቢ ነገሥ ሳለ ታማኝነቱን ትቶ፣ ከቦታቸው ያሦቸውን ዕቃዎች ሁሉ አዘጋጅተን ቀድሰናቸዋል፤ እነሆ፣ ዕቃዎቹ በእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ መሠዊድ ፊት ለፊት ናቸው።”

20 ጸሎትም ጻፉ በማለቱ፣ ንጉሡ ሕዝቅያስ የከተማዬቱን ሽማግሌን በአንድነት ሰብሰቦ፣ ወደ እግዚአብሔር ቤተ መቅደስ ወጣ፤ 21 እነርሱም ስለ መንግሥቱ፣ ስለ መቅደሱና ስለ ይሁዳ ሰባት ወይፈኖች፣ ሰባት አውራ በጎች፣ ሰባት ተባዕት የበግ ጠቦቶችና ሰባት ተባዕት የፍጻል ጠቦቶች ለኑጠኦት መሥዋዕት አቀረቧቸው፤ ንጉሡም እነዚህን በእግዚአብሔር መሠዊድ ላይ እንዲቀርቡ የኦሮጎን ዘሮች ካሆኑትን አዘዘ።

24 ወይም ለረ ተብሎ መተርጉም ይቻላል።

22፤ ስርዓቱም ወይፈኖቹን ዐርደው ደሙን በመውሰድ በመሠዊዎው ላይ ረጨው፤ አውራ በጎቹንም ዐርደው ደሙን በመሠዊዎው ላይ ረጨው፤ እንደዚሁም ጠቦቶቹን ዐርደው ደሙን በመሠዊዎው ላይ ረጨው። 23 ለጎጠኦች መሥዋዕት የሚሆኑትን ፍየሎች በንጉሠና በገባኤው ፊት አቀረቡ፤ እነርሱም እጆቻቸውን ጫኑባቸው። 24 ንጉሡ የሚቃጠል መሥዋዕትና የጎጠኦች መሥዋዕት ስለ እስራኤል ሁሉ እንዲቀርብ አዞ ስለ ነበር፤ ካህናቱ ፍየሎቹን ዐርደው ስለ እስራኤል ሁሉ ማስተሰርያ እንዲሆን የጎጠኦች መሥዋዕት በማድረግ ደሙን በመሠዊዎው ላይ አቀረቡ።

25 ንጉሡ ሕዝቅያስም በዳዊት፣ በንጉሡ ባለ ራእይ በጋድና በነቢዩ በናታን በተሰጠው መመሪያ መሠረት ሌዋውያኑን ጸና ጽል፣ በገናና መሰንቆ አስይዞ በእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ መደባቸው፤ ይህም በነቢያት አማካይነት ከእግዚአብሔር የተሰጠ ትእዛዝ ነበር። 26 ስለዚህ ሌዋውያኑ የዳዊትን የዜማ ዕቃዎች፣ ካህናቱም መለኮቶቻቸውን ይዘው ዝግጁ በመሆን ቆሙ።

27 ከዚህ በኋላ ሕዝቅያስ የሚቃጠለው መሥዋዕት በመሠዊዎው ላይ እንዲቀርብ አዘዘ። መሥዋዕቱ ማረጋገጫ በጀመረ ጊዜም፣ በእስራኤል ንጉሥ በዳዊት የዜማ ዕቃዎችና በመላኮች የታጀበ ዝግጥም ጀመረ። 28 መዘምራኑ በሚዘምሩበትና መለኮተኞቹም በሚነፋበት ጊዜም መላው ጉባኤ አጎንብሰው ሰገዱ፤ የሚቃጠለው መሥዋዕት እስኪጠናቀቅ ድረስም ይህ ሁሉ ቀጠለ።

29 መሥዋዕቱ ሁሉ ቀርቦ ካበቃ በኋላ፣ ንጉሡና አብረውት የነበሩት ሁሉ ተንበርክከው ሰገዱ። 30 ንጉሡ ሕዝቅያስና ሹማምንቱ፣ ሌዋውያኑ በዳዊትና በባለ ራእይ በአሳፍ ቃል እግዚአብሔርን እንዲያመሰግኑ አዘዘ። እነርሱም ውዳሴውን በደስታ ዘመሩ፤ ራሳቸውንም አጎንብሰው ሰገዱ።

31 ከዚያም ሕዝቅያስ፣ “እነሆ፤ ራሳችሁን ለእግዚአብሔር ቀድሳችኋል፤ አሁንም ቅረቡ፤ መሥዋዕትና የምስጋና ስጦታ ወደ እግዚአብሔር ቤተ መቅደስ አምጡ” አሳቸው። ስለዚህ ዝግጠው መሥዋዕትና የምስጋና ስጦታ አመጡ፤ ልባቸው የፈቀደ ሁሉም የሚቃጠል መሥዋዕት አመጡ።

32 ገባኤውም የመጣው የሚቃጠለው መሥዋዕት ብዛት ሰባ ወይፈኖች፣ መቶ አውራ በጎችና ሁለት መቶ ተባዕት የበግ ጠቦቶች ናቸው፤ ሁሉም የሚቃጠል መሥዋዕት ሆነው ለእግዚአብሔር የሚቀርቡ ነበሩ። 33 ለመሥዋዕት የተቀደሱት እንስሳት ባጠቃላይ ስድስት መቶ ወይፈን፣ ሦስት ሺህ በጎችና ፍየሎች ነበሩ። 34 ይህን እንጂ ካህናቱ የሚቃጠለውን መሥዋዕት ቈዳ ሁሉ ለመገልፍ ቀጥረው

29:22 ዘሌ.4:18፣ ዘኀ.18:17
 29:23 ዘሌ.4:15:16:5
 29:24 ዘወ.29:36፣ ዘሌ.4:26፣ ዘሀ.11:1፣ ዕገ.8:35
 29:25 1ሳ. 22:5፣ 1ዜ.5:25:6፣ 28:19
 29:26 1ዜ.5:15:16:24
 29:27 1ሳ. 16:16
 29:28 2ዜ.2:4
 29:29 2ዜ.5:20:18

29:31 ዘወ.25:2፣ 35:22፣ ዕብ.13:15-16
 29:32 ዘሌ.1:1-17
 29:34 2ዜ.5:30:3፣ 15፣ ዕገ.44:11
 29:35 ዘዳ.4:4፣ 35:14፣ ዘወ.29:13፣ ዘሌ.7:11-21
 29:36 2ዜ.5:35:8
 30:1 ዘዳ.41:52፣ ዘወ.12:11፣ ዘኀ.28:16፣ 1ዜ.59:1
 30:2 ዘኀ.9:10
 30:3 ዘኀ.9:6-13፣ 2ዜ.5:29:34
 30:5 መሳ.20:1
 30:7 ዘዳ.28:25፣ 1ዜ.5:25፣ መገ.78:8፣ 57:106:6፣ ኤ.11:10፣ ሕዝ.20:18
 30:8 ዘወ.32:9፣ ዘኀ.25:4፣ 2ዜ.5:29:10
 30:9 ዘወ.3:21፣ 22:27፣ ዘዳ.43:1፣ 30:2-5፣ 1ኀ.78:50፣ 2ዜ.5:6:39፣ ኤ.41:16፣ 55:7፣ ኤ.25:5፣ ሕዝ.33:11፣ ማክ.7:18

እጅግ ጥቂት ነበር፤ ስለዚህ ወገኖቻቸው የሆኑት ሌዋውያን ሥራው እስኪያልቅና ሌሎች ካህናት እስኪቀደሱ ድረስ ረዳቸው፤ ሌዋውያኑም ራሳቸውን ለመቀደስ ከካህናቱ ይልቅ

ጠንቃቆች ነበሩና። 35 ከሚቃጠለው መሥዋዕት ጋር የሚቀርበውን የኑበረት መሥዋዕት* ስብና የመጠጡን ቀጥረው ጨምሮ የሚቃጠለው መሥዋዕት እጅግ ብዙ ነበር። በዚህ ሁኔታም የእግዚአብሔር ቤት አገልግሎት እንደገና ተደራጀ። 36 ሕዝቅያስና ሕዝቡ ነገሩ ሁሉ እንዲህ በተፋጠነ ሁኔታ እንዲከናወን እግዚአብሔር ስለረዳቸው ሐሴት አደረጉ።

ሕዝቅያስ ፋሲካን ማክበሩ

30 ሕዝቅያስ የእስራኤልን አምላክ የእግዚአብሔርን ፋሲካን ለማክበር በአየሩሳሌም ወዳለው ወደ እግዚአብሔር ቤተ መቅደስ እንዲመጡ፣ ለመላው እስራኤልና ለይሁዳ መልእክት ላከ፤ ለአፍራምና ለምናሲም ደብዳቤ ጻፈ። 2፤ ንጉሡም ሹማምንቱና መላው የአየሩሳሌም ዝግጠኞችን በዓል በሁለተኛው ወር ለማክበር ተሰማመ። 3፤ በቂ ካህናት ራሳቸውን ስላልቀደሱና ሕዝቡም ገና በአየሩሳሌም ስላልተሰበሰቡ፣ በዓሉን በወቅቱ ለማክበር አልቻሉም ነበር። 4፤ ንጉሡና መላው ጉባኤም ዕቅዱ ትክክል ሆኖ አገኙት። 5፤ ስለዚህ የእስራኤልን አምላክ የእግዚአብሔርን ፋሲካን ለማክበር ሕዝቡ እንዲመጡ፣ ከበርሳቤህ እስከ ዳን ድረስ ዐዋጅ እንዲነገር ወሰኑ፤ በተጻፈው መሠረት በዓሉ ብዛት ባለው ሕዝብ ተከብሮ አያውቅም ነበርና።

6 መልእክተኞቻቸው በንጉሡ ትእዛዝ፣ የንጉሡንና የሹማምንቱን ደብዳቤ ይዘው ወደ እስራኤልና ወደ ይሁዳ ሁሉ ሄዱ፤ ደብዳቤውም እንዲህ የሚል ነበር፤

“የእስራኤል ሕዝብ ሆይ፤ እርሱ ወደ ተረፋችሁት፣ ከአሦር ነገሥታትም እጅ ወዳመለጣችሁት ወደ እናንተ እንዲመለስ፣ እናንተም የአብርሃም፣ የይስሐቅና የእስራኤል አምላክ ወደ ሆነው ወደ እግዚአብሔር ተመለሱ። 7 እንደምታዩት ሁሉ መሣለቂያ እንስኪያደርጋቸው ድረስ፣ ለአባቶቻቸው አምላክ ለእግዚአብሔር እንዳልታመኑ እንደ አባቶቻችሁና እንደ ወንድሞቻችሁ አትሁኑ። 8 እንደ አባቶቻችሁም አንድ ደንጻኖች አትሁኑ፤ ለእግዚአብሔር ተገዙ፤ እርሱ ለዘላለም ወደ ቀደሰውም መቅደስ ኑ። አስፈሪ ቀጣው ከእናንተ እንዲመለስም፣ እግዚአብሔር ከምላካችሁ አገልግሎት። 9 እናንተ ወደ እግዚአብሔር ብትመለሱ አምላካችሁ እግዚአብሔር ቸርና

*35 በትውፊት የሰላም መሥዋዕት ይባላል።

ርጉሙን ስለሆነ ወንድሞቻችሁና ልጆቻችሁን በማረካቸው ዘንድ ምሕረትን ያቸፍሉ፤ ወደ ዘህች ምድር ይመለሱ። እናንተ ወደእርሱ ብትመለሱ፤ እርሱም ፊቱን ከእናንተ አይ መልስም።

¹⁰መልእክተኞቹም በኢፍሬምና በምናሴ ምድር ካንዱ ከተማ ወደ ሌላው ከተማ በመዘዋወር እስከ ዛብሎን ድረስ ሄዱ፤ ሕዝቡ ግን አንደኛ ሻቸው፤ ተሳለቀባቸውም።

¹¹ሆኖም ከአሴር፣ ከምናሴና ከዛብሎን ጥቂት ሰዎች ራሳቸውን ዝቅ አድርገው ወደ ኢየሩሳሌም መጡ። ¹²እንዲሁም ንጉሠና ሹማምንቱ በእግዚአብሔር ቃል መሠረት ያዘዙትን እንዲፈጽሙ አንድ ልብ ይሰጣቸው ዘንድ የእግዚአብሔር እጅ በይሁዳ ላይ ነበር።

¹³በሁለተኛው ወር የቂጣን በዓል ለማክበር እጅግ ብዙ ሕዝብ በኢየሩሳሌም ተሰበሰበ። ¹⁴በኢየሩሳሌም የነበሩትን መሠዊያዎች ነቃ ቅለው፣ የዕጣን መሠዊያዎችንም ከስፍራው አንሥተው ወደ ቄድሮን ሸለቆ ጣሉ።

¹⁵በሁለተኛው ወር በዐሥራ አራተኛው ቀን የፋሲካውን በግ ዐረዱ። ካህናቱና ሌዋውያኑ አፍረው ስለ ነበር ራሳቸውን ቀደሱ፤ የሚ ቃጠል መሥዋዕትንም ወደ እግዚአብሔር ቤተ መቅደስ አመጡ። ¹⁶ከዚያም በእግዚአብሔር ሰው በመሰሉ ሕግ እንደ ታዘዘው መደበኛ ቦታቸውን ያዙ። ካህናቱም ከሌዋውያኑ እጅ የተቀበሉትን ደም ረጨ። ¹⁷ከገባኤው መካከል አብዛኛዎቹ ራሳቸውን ያልቀደሱ ስለ ነበሩ፣ ሌዋውያኑ በሥርዐቱ መሠረት ራሳቸውን ላላገደትና ጠባቂዎቻቸውን ለእግዚአብሔር መቀደስ ላልቻሉት ሁሉ የፋሲካውን በጎች ማረድ ጸበቁ። ¹⁸ምንም እንኳን ከኤፍሬም፣ ከምናሴ፣ ከይሳኮርና ከዛብሎን ከመጡት አብዛኛዎቹ ራሳቸውን ያላገዱ ቢሆንም ከተጻፈው ትእዛዝ ውጭ ፋሲካውን በሉ። ሕዝቅያስ ግን እንዲህ ሲል ጸለየ፣ “ቸሩ እግዚአብሔር ሆይ፤ ይቅር በላቸው፤ ¹⁹ምንም እንኳን በመቅደሱ ሥርዐት መሠረት የገዱ ሆነው ባይገኙም የአባቶቻቸው ክምላክ የሆነውን እግዚአብሔር አምላካቸውን ለመ ፈለግ ልባቸውን የሚያዘጋጁትን ሁሉ ይቅር በላቸው።” ²⁰እግዚአብሔርም ሕዝቅያስን ሰማው፤ ሕዝቡንም ፈወሰ።

²¹ሌዋውያኑና ካህናቱ በእግዚአብሔር የዜማ ዕቃ ታጅበው፣ በየዕለቱ ለእግዚአብሔር እየዘ መኖሩ፣ በኢየሩሳሌም የነበሩት እስራኤላውያን የቂጣን በዓል በታላቅ ደስታ ለሰባት ቀን አከበሩ።

²²ሕዝቅያስም በእግዚአብሔር አገልግሎት አስተዋዩች የነበሩትን ሌዋውያን ሁሉ በን ግጥ አበረታታ። ሰባቱንም ቀን የተወሰነላቸውን ድርሻ እየበለጸ የነበሩት መሥዋዕትንም[†]

30፥10 2ዜና36፥16
30፥11 ቍ25፥
2ዜና6፥37
30፥12 ኤር32፥
39፥ሕዝ11፥19
30፥13 ዙፕ28፥16
30፥14 2ዎ፥15፥ 23፥
2ዜና28፥24
30፥15 2ዜና29፥34
30፥16 2ዜና 35፥10
30፥17 2ዜና35፥
11፥ ዕዝ6፥20
30፥18 ዙ012፥43-
49፥ዙፕ9፥6-10
30፥20 2ዜና6፥20፥
7፥14፥ግል4፥2፥
ዎ፥5፥16
30፥21 ዙ012፥15፥
17፥13፥6
30፥23 2ዜና7፥9

30፥24 1፥78፥5፥
2ዜና35፥7፥
ዕዝ6፥17፥8፥35
30፥25 ቍ4፥11
30፥26 2ዜና7፥8
30፥27 ዙ039፥43
31፥1 2፥718፥4፥
2ዜና32፥12፥
ኤላ36፥7
31፥2 1ዜና15፥2፥
23፥28-32፥24፥1፥
9፥2፥47፥6፥71፥22
31፥3 ዙፕ28፥1-
29፥40፥1፥ዜና29፥3፥2ዙ
፥ና35፥7፥ሕዝ45፥17
31፥4 ዙፕ18፥8፥
ዙ818፥8፥ዙ013፥10
31፥5 ዙፕ18፥12፥
24፥ዙ812፥17፥ዙ013፥
12፥ሕዝ44፥30
31፥6 ዙሌ27፥30፥

እያቀረቡ የአባቶቻቸውን አምላክ እግዚአብሔርን አመሰገኑ።

²³ጉባዔውም ሁሉ በተከታታይ ሰባት ቀን በዓሉን እንደገና ለማክበር ተስማሙ፤ ስለዚህ በዓሉን ለሰባት ተጨማሪ ቀን በታላቅ ደስታ አከበሩ። ²⁴የይሁዳ ንጉሥ ሕዝቅያስ አንድ ሺህ ወይፈን፣ ሰባት ሺህ በግና ፍየል ለጉ ባኤው ሰጠ፤ ሹማምንቱም እንደዚሁ አንድ ሺህ ወይፈን፣ ዐሥር ሺህ በግና ፍየል ሰጡ። እጅግ ብዙ ካህናትም ራሳቸውን ቀደሱ። ²⁵መላው የይሁዳ ገብአ፣ ካህናቱና ሌዋውያኑ፣ ከእስራኤል የተሰበሰበው ጉባኤ ሁሉ፣ እን ዲሁም ከእስራኤል የመጡ መጻተኞችና በይሁዳ የሚኖሩ መጻተኞች ደስ አላቸው። ²⁶ከእስራኤል ንጉሥ ከዳዊት ልጅ ከሰሎሞን ጊዜ አንሥቶ በኢየሩሳሌም እንዲህ ያለ በዓል ተደርጎ ስለማያውቅ፣ በኢየሩሳሌም ታላቅ ደስታ ሆነ። ²⁷ከዚያም ካህናቱና ሌዋውያኑ ተነሥተው ሕዝቡን ባረኩ፤ እግዚአብሔርም ሰማቸው፤ ጸሎታቸውም ወደ ሰማይ ወደ ቅዱስ ማደራያው ደረሰ።

31 ይህ ሁሉ ከተፈጸመ በኋላ፣ በዚያ የነበሩት እስራኤላውያን ወደ ይሁዳ ከተሞች ወጥተው፣ የማምለኪያ ድንጋዮችን ሰባበሩ፤ የአሸራ ምስል ዐምዶች ቈረጠ፤ እንዲሁም በመላው ይሁዳና በደንጋዮች፣ በኤፍ ሬምና በምናሴ የነበሩትን የኩረብታ መስገ ጃዎችና መሠዊያዎች አጠፉ፤ እስራኤላውያን እነዚህን ሁሉ ካጠፉ በኋላ ወደየተሰጡት ቦታዎቻቸው ተመለሱ።

ለካህናት የተደረገ ስጦታ

31፥20-21 ተፃ ምብ —1ዜና18፥5-7

²ሕዝቅያስ ካህናቱና ሌዋውያኑ የሚቃጠል መሥዋዕትና የሳብረት መሥዋዕት[†] እንዲ ያቀርቡ፣ እንዲያገለግሉና እንዲያመላኩ እንዲሁም በእግዚአብሔር ማደሪያ ደጆች ውዳሴውን እንዲዘምሩ፣ ካህናትንም ሆኑ ሌዋውያንን እያንዳንዳቸውን እንደየተገባራቸው በየክፍሉ መደባቸው። ³በእግዚአብሔር ሕግ እንደተጻፈው ንጉሠ ጠዋትና ማታ እንደዚሁም በየሰንበቱ፣ በየወሩ መባቻውና በተወሰኑ በዓላት፣ የሚ ቃጠለውን መሥዋዕት ከራሱ ንብረት ሰጠ። ⁴ካህናቱና ሌዋውያኑም ሙሉ ጊዜአቸውን ለእግዚ አብሔር ሕግ አገልግሎት ማዋል ይችሉ ዘንድ፣ በኢየሩሳሌም የሚኖረው ሕዝብ ተገቢውን ድርሻ እንዲሰጣቸው አዘዘ። ⁵ትእዛዙ እንደ ወጣ እስራኤላውያን ወዲያውኑ የእህሉንና የአዲሱን ወይን ጠጅ፣ የዘይቱንና የማሩን እንዲ ሁም የዕርሻውን ፍሬ ሁሉ በሽጉራት በልጥሥና

[†]21 ወይም ሌዋውያንና ካህናት በእግዚአብሔር የዜማ ዕቃ ታጅበው በየዕለቱ እግዚአብሔርን ያመሰገኑ ዘር
* 22 በትውፊት፣ የበላም መሥዋዕት ይባላል።
* 2 በትውፊት፣ የበላም መሥዋዕት ይባላል።

ሰጠ፤ ካላቸው ከማንኛውም ነገር ሁሉ ላይ እጅግ ብዙ የሆነ ዐሥራት አውጥተው አመጡ። ሰባይሁዳ ከተሞች ይኖሩ የነበሩት የእስራኤልና የይሁዳ ሰዎችም ከከብቶቻቸው፤ ከቦጋና ከፍየል መንገዳቸውና ለአምላካቸው ለእግዚአብሔር ከለዩአቸው የተቀደሱ ነገሮች ዐሥራት አውጥተው አመጡ፤ ከመሩትም። ገይህንም በሦስተኛው ወር ጀምረው፤ በሰባተኛው ወር አጠናቀቁ።⁸ ሕዝቅያስና ሹማምንቲም መጥተው ክምሩን ባዩ ጊዜ እግዚአብሔርን አመሰግኑ፤ ሕዝቡን እስራኤልንም ባረኩ።

⁹ሕዝቅያስም ካህናቱንና ሌዋውያኑን ስለ ክምሩ ጠየቃቸው፤¹⁰ ገሰዶቅ ቤተሰብ የሆነው ሊቀ ካህናቱ ዓዛርያስም፤ “ሕዝቡ ስጦታውን ወደ እግዚአብሔር ቤተ መቅደስ ማምጣት ከጀመረሰት ጊዜ አንሥቶ በቂ ምግብ አግኝተናል፤ ብዙም ተርፎናል፤ እግዚአብሔር ሕዝቡን ስለባረከም ይህን ያህል ብዛት ያለው ሊተርፍ ችሎአል” አለ።

¹¹ሕዝቅያስም በእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ ውስጥ ጎተራ እንዲያዘጋጅ አዘዛቸው፤ እነርሱም አዘጋጁ።¹² ከዚያም ስጦታውን፤ ዐሥራቱንና የተቀደሱ ስጦታዎቹን በታማኝነት አምጥተው አስገቡ። ሊዋዊው ኮናንያ የእነዚህ ዕቃዎች ጎሳፊ ሲሆን ወንድሙ ስሜኢ ደግሞ በማዕረግ ሁለተኛ ነበር።¹³ ይሁዲል፤ ዓዛርያ፤ ናሖት፤ አሥራ፤ ይሬሞት፤ የዛባት፤ ኤሊኤል፤ ስማኪያ፤ መሐትና በናያስ በንጉሡ ሕዝቅያስና በእግዚአብሔር ቤተ ጎሳፊ በዓዛርያስ ተሹመው በኮናንያና በወንድሙ በስሜኢ ሥር ሆነው ተቈጣጣሪዎች ነበሩ።

¹⁴የምሥራቁ በር ጠባቂ የሆነው የሊዋዊው የይምና ልጅ፤ ቆሬ ደግሞ በበጎ ፈቃድ፤ ለእግዚአብሔር በቀረበው ስጦታ ላይ የእግዚአብሔርን መባና የተቀደሱትንም ነገሮች ለማከፋፈል፤ ጎሳፊ ነበረ።¹⁵ ዲድን፤ ማንያ ማን፤ ኢያሱ፤ ሹማያ፤ አማርያና ሲኪንያ (የክፍቱ ከተሞች ተገኝተው፤ ለካህናት ወገኖቻቸው ለታላላቆቹም ሆነ ለታናናሾቹ፤ እንደየምድባቸው፤ በማከፋፈል ረገድ በታማኝነት ረዱት።

¹⁶በተጨማሪም፤ ስማቸው በትውልድ መዝገቡ ውስጥ የነበረና የየዕለቱ ልዩ ልዩ ተግባራቸውን እንደየጎሳፊነታቸው መጠንና እንደ የምድብ ሥራቸው ለማከናወን ወደ እግዚአብሔር ቤተ መቅደስ ማምጣት ለማችሉት፤ ዕድሜያቸው ሦስት ዓመትና ከዚያም በላይ ለሆናቸው ወንዶች ልጆች እንደዚሁ አከፋፈሉ።¹⁷ በትውልድ መዝገብ በየቤተ ሰባቸው ተቈጥረው ለገቡት ካህናት፤ ዕድሜያቸው ሃያ ዓመትና ከዚያም በላይ ለሆናቸው ለዋውያን እንደየጎሳፊነታቸው መጠንና እንደየምድብ ሥራቸው አከፋፈላቸው።¹⁸ በዚህ የትውልድ

ፍት3:7;1013:10-12
31:7 ዘ023:16
31:8 መዝ144:13-15
31:10 ዘ036:5; 24መ:8:17; ሕዝ44:30;
የ2A3:10-12
31:12 2ዜ435:9
31:13 2ዜ435:9

መዝገብ ላይ የተዘረዘሩትን መላውን የማጎበ ረሰቡን ሕፃናት፤ ማህቶችን፤ ወንዶችና ሴቶች ልጆች ጨመሯቸው፤ ራሳቸውን በመቀደስ ታማኝነት ነበሩና።

¹⁹በከተሞቻቸው ዙሪያ ባሉት የዕርሻ ቦታዎች፤ ወይም በሌሎች ከተሞች ሁሉ ለሚኖሩት ለካህናቱ ለአሮን ዘሮች፤ በመካከላቸው ላሉት ወንዶችና በሌዋውያን የትውልድ መዝገብ ለተመዘገቡት ሁሉ እንዲያከፋፍሉ በየሰማቸው የተጻፉ ሰዎች ነበሩ።

²⁰ሕዝቅያስ በአምላኩ በእግዚአብሔር ፊት መልክም፤ ቅጽ ታማኝ ሆኖ በመገኘት በመላው ይህን የፈጸመው ተግባር ይህ ነው።

²¹እግዚአብሔርን ቤተ መቅደስ በማገልገልም ሆነ፤ ለእግዚአብሔር ሕግና ትእዛዝ በመገዛት አንጻር ያደረገውን ሁሉ በፍጹም ልቡ ክምላክን በመፈለግ አከናወነ፤ ተሳካሊትም።

ሰናክሬም በኢየሩሳሌም ላይ ዛተ

32፡9-19 ተጻ ምብ —2ዜ518፡17-35፤ኢሳ36፡2-20
32፡20-21 ተጻ ምብ —2ዜ519፡35፤ኢሳ37፡36-38

32 ሕዝቅያስ እንዲህ ባለ ታማኝነት ነገሮችን ሁሉ ካከናወነ በኋላ፤ የአሦር ንጉሥ ሰናክሬም መጥቶ ይሁዳን ወረረ። ድል አድርጎ የራሱ ሊደርጋቸው በማሰብም የተመሸጉትን ከተሞች ከበበ።

²ሕዝቅያስም ሰናክሬም መምጣቱንና አዩሩ ሳለምም ለመውጋት ማሰቡን ባወቀ ጊዜ፤ ቅድስተ ማዩቱ ውጭ ያሉት የውሃ ምንጮች እንዲዙ ዘቱ ከሹማምንቲና ከወር አለቆቹ ጋር ተማክረ፤ እነርሱም ረዱት።⁴ ብዙ ሰዎችም ተሰብስበው “የአሦር ነገሥታት” መጥተው ስለምን ብዙ ውሃ ያገኛሉ?” በማለት ምንጮቹን ሁሉና በምድር ውስጥ ለውስጥ ይተላለፍ የነበረውን ውሃ ዘጉ።⁵ ከዚህ በኋላም ንጉሡ ጠንክሮ በመሥራት፤ ከቅጥሩ የፈራረሱትን ሁሉ ጠገኖ፤ በላዩም ማማ ሠራበት፤ በውጭ በኩልም ሌላ ቅጥር በመገገባት የዳዊትን ከተማ ድጋፍ እርከን አጠናክረ፤ እንደዚሁም ብዙ የወር መሣሪያዎችንና ጋሻዎችን ሠራ።

⁶የወር መኮንኖችንም በሕዝቡ ላይ ሾሞ በከተማዬቱ በር አደባባይ ላይ በፊቱ ከሰበሰበ በኋላ እንዲህ ሲል አበረታታቸው፤⁷ “በርቱ፤ ጠንክሩ፤ ከእኛ ጋር ያለው ከእርሱ ጋር ካለው ስለማበልጥ፤ የአሦርን ንጉሥና አብሮት ያለውን ብዙ ሰራዊት አትኖሩ፤ አትደንገጡም።⁸ ከእነርሱ ጋር ያለው የሥጋ ክንድ ሲሆን፤ ከእኛ ጋር ያለው ግን የሚረዳንና ጠላታችንን የሚዋጋልን አምላካችን እግዚአብሔር ነው።” ሕዝቡም የይሁዳ ንጉሥ ሕዝቅያስ በተናገረው ቃል ተበረታታ።

⁹ከዚህ በኋላ ሰናክሬም ከሰራዊቱ ሁሉ

³⁴ ዕብራይስጡ ከዚህ ጋር ይስማማል የሰባን ሊኖሩትና የሰርቡት ትርጉም ግን፤ ገጹም ይላል።

31:15 ኢሳ21:9-19;2ዜ529:12
31:16 1ዜ523:3
31:19 ዘጥ35:2-5
31:20 2ነገ20:3
31:21 ዘዳ29:9
32:1 ኢሳ36:13
37:9;17:37
32:2 ኢሳ22:7; ኤር1:15
32:4 2ነገ18:17; ኢሳ22:9;11;ናሆ3:14
32:5 1ዜ511:8; ኢሳ22:8;10
32:7 ዘጥ14:9; ዘዳ31:6;2ነገ6:16;2ዜ520:15
32:8 ዘዳ3:22;1 ሳመ:17;45;1ዜ55:2
2;ኢየ40:9; መዝ20:7; ኢሳ28:6;52:10 ኤር17:5;32:21
32:9 ኢሳ10:3; 31

ጋር ለኪሶን ከቦ ሳለ፣ የሚከተለውን መልእክት በጦር መኮንኖቹ አማካይነት፣ ለሕዝቅያስና ከእርሱ ጋር በኢየሩሳሌም ለነበሩት ለይሁዳ ሕዝብ ላከ።

¹⁰የአሃር ንጉሥ ሰናክሬም የሚለው ይህ ነው፤ በተከበበችው በኢየሩሳሌም እስከዚህ የቁያችሁት በማን ተማምናችሁ ነው? ¹¹ሕዝቅያስ፣ 'አምላካችን እጢአብኤር ከአሃር ንጉሥ እጅ ያደኘል' ማለቱን በራብ፣ በጥማት እንድትሞቱ ሊያስታችሁ አይደለም? ¹²ዳህዳህ ለኢየሩሳሌም፣ 'በአንድ መሠዊያ ፊት ሰገዱ፤ በላዩም መሥዋዕት አቃጥሉ' በማለት የራሱን አምላክ የኮረብታ መስጠጃ ስፍራዎችንና መሠዊያዎችን ያሰወገደስ ሕዝቅያስ አይደለም?

¹³እኔና አባቶቼ በሌሎች አገሮች ሕዝቦች ሁሉ ላይ ያደረገውን አታውቁም? ታዲያ የእነዚያ መንግሥታት አማልክት ምድራቸውን ከእጄ ለማዳን ችለዋል? ¹⁴አባቶቼ ከጠፏቸው ከእነዚህ የመንግሥታት አማልክት ሁሉ፣ ሕዝቡን ከእጄ ሊያድን የቻለ ከእነዚህ አምላክ የትኛው ነው? ታዲያ አምላካችሁ እንዴት ከእጄ ሊያድናችሁ ይችላል? ¹⁵አሁንም ሕዝቅያስ በዚህ ዐይነት አይታልላችሁ፤ አያስታችሁም። የየትኛውም አገር ሕዝብ ወይም መንግሥት አምላክ ሕዝቡን ከእጄ ወይም ከአባቶቼ እጅ መታደግ የቻለ ስለሌለ አትመኑት። የእናንተ አምላክም ከእጄ ያደናችሁ ዘንድ ምንኛ ያንስ!"

¹⁶የሰናክሬም ሹማምንትም በእግዚአብሔር አምላክና በባሪያው በሕዝቅያስ ላይ ከዚህ የከፋ ብዙ ነገር ተናገሩ። ¹⁷ንጉሡም እንደዚሁ የእስራኤልን አምላክ እግዚአብሔርን በመሳደብ፣ 'የሌሎቹ አገሮች ሕዝቦች አማልክት፣ ከእጄ እንዳልታደጉ ሁሉ፣ የሕዝቅያስም አምላክ ሕዝቡን ከእጄ ሊታደግ አይችልም' ሲል በእርሱ ላይ ደብዳቤ ጻፈ። ¹⁸ከዚያም በማስደንገጥና በማስፈራራት ከተማዬቱን ለመያዝ ሲሉ በቅጥሩ ላይ ወደተቀመጠው ወደ ኢየሩሳሌም ሕዝብ ድምፃቸውን ከፍ አድርገው በዕብራይስጥ ቋንቋ ጮኹ። ¹⁹የሰው እጅ በሠራቸው በሌሎች የምድር አሕዛብ አማልክት ላይ እንደ ተናገሩት ሁሉ፣ በኢየሩሳሌም አምላክ ላይም ተናገሩ።

²⁰ንጉሥ ሕዝቅያስና የአሞጽ ልጅ ነቢዩ አሳይያስም ስለዚህ ጉዳይ በጸሎት ወደ ሰማይ ጮኹ። ²¹እግዚአብሔርም መልአክ ልኮ በአሃር ንጉሥ ሰፊር ተዋጊዎችን፣ መሪዎችንና የጦር መኮንኖችን እንዲያጠፋቸው አደረገ። ስለዚህ ንጉሡ በወርደት ወደ ዝ አገሩ ተመለሰ። ወደ አምላኩ ቤተ ጣዖት እንደገባም፣ የዝ ወንዶች

32:10 ሕዝቅያስ 29:16
32:11 ኢ.ሳ.37:10
32:12 2ዜና31:1
32:13 ቀ.4:15
2:15 ዘዐ5:2;ኢ.ሳ.37:10;8:33:15
32:17 2ነገ19:12; መዝ174:22; ኢ.ሳ.37:4;14:17
32:19 መዝ11 54:8;ኢ.ሳ.2:8;17:8; 37:19;ኤር1:16

ልጆቹ በሰይፍ ገደሉት።

²²እግዚአብሔርም ሕዝቅያስንና የኢየሩሳሌምን ሕዝብ ከአሃር ንጉሥ ከሰናክሬምና ከሌሎችም እጅ ሁሉ አዳናቸው፤ በዙሪያቸው ካሉትም ሁሉ ጠበቃቸው። ²³በዙዎችም ለእግዚአብሔር መግ ይዛው ወደ ኢየሩሳሌም መጡ፤ ለይሁዳ ንጉሥ ለሕዝቅያስም ውድ የሆኑ ገዳ በረከቶች አመጡለት፤ ከዚያን ጊዜ ጀምሮም

በአሕዛብ ሁሉ ፊት ከፍ ከፍ አለ።

የሕዝቅያስ ዕብራይ፣ ያከናወናቸው ተግባሮችና ሞቱ

32:24-33 ተጓ ምብ —2ዜና20:1-21;ኢ.ሳ.37:21-38;38:1-8

²⁴በዚያ ጊዜ ሕዝቅያስ ታሞ ሊሞት ተቃርቦ ነበር፤ ወደ እግዚአብሔርም ጸለየ፤ እርሱም መለሰለት፤ ምልክትም ሰጠው። ²⁵የሕዝቅያስ ልብ ግን ታብየ እንጂ ስለ ተደረገለት በነ ነገር ተገቢ ምላሽ አልሰጠም፤ በዚህ ምክንያት የእግዚአብሔር ቁጥጣራ በእርሱ፣ በይሁዳና በኢየሩሳሌም ላይ ወረደ። ²⁶ይሁን እንጂ ሕዝቅያስና የኢየሩሳሌም ሕዝብ ስለ ልባቸው ትዕቢት ረሳቸውን አዋረዱ፤ ስለዚህ የእግዚአብሔር ቁጥጣራ በዘመኑ መንግሥቱ አልመጣባቸውም።

²⁷ሕዝቅያስ እጅግ ብዙ ሰብትና ክብር ነበረው፤ ከዚህ የተነሣም ለብሩ፣ ለወርቁ፣ ለከበሩት ዕንቁዎቹ፣ ለቅመማ ቅመሞቹ፣ ለጋሻዎቹና ለተላያዩ ውድ ዕቃዎቹ ሁሉ ምግጃ ቤቶችን ሠራ። ²⁸እንደዚህም ለእህሉ፣ ለወይን ጠጃና ለዘይቱ ማሰጣጥ የሚሆኑ ምግጃ ቤቶች ለተላያዩ እንስሳት በረት ለሰገና ለፍጻል መንጋም በረት ሠራ። ²⁹እግዚአብሔር ታላቅ ብልጽግና ስለ ሰጠው፣ ብዙ የሰግና የፍጻል፣ የእንስሳትም መንጋ ሰበሰበ፤ መንደሮችንም ሠራ።

³⁰የላይኛውን የግዮንን ምንጭ መውጫ ገድቦ፣ ውግውን በቦይ ቁልቁል ወደ ምዕራብ የዳዌት ከተማ እንዲወርድ ያደረገም ይኸው

ሕዝቅያስ ነበር፤ ሥራውም ሁሉ ተከናወነለት። ³¹ነገር ግን በምድራቱ ላይ ስለ ተፈጸመው ታምራዊ ምልክት እንዲጠይቁት፣ የባቢሎን ገዢዎች መልእክተኞችን በላኩ ጊዜ፣ እግዚአብሔር ሊፈትነውና በልቡ ያለውን ሁሉ ሊያውቅ ስለፈለገ ተወው።

³²በሕዝቅያስ ዘመኑ መንግሥት የተከናወነው ሌላው ሥራና ቸርነቱ በአሞጽ ልጅ በነቢዩ በአሳይያስ ራእይ፣ በይሁዳና በእስራኤል ነገሥታት መጽሐፍ ተጽፎአል። ³³ሕዝቅያስም እንደ አባቶቹ ሁሉ አንቀላፋ፣ የዳዌት ዘሮች መካከ መቃብር በሆነው ኩረብታም ተቀበረ። በሞተም ጊዜ ይሁዳ ሁሉና የኢየሩሳሌም ሕዝብ በሙሉ አከበሩት። ልጁ ምናሴም በእርሱ ፈንታ ነገሠ።

32:20 ኢ.ሳ.1:15; 37:15
32:21 ዘና19:13; 2ነገ19:7;ኢ.ሳ.37:7; 38;ኤር41:2
32:23 1ሳሙ10:27;2ዜና9:24; መዝ68:18;29:176:11;ኢ.ሳ.16:1; 18:7; 45:14; ሰፍ3:10;ዘክ14:16-17
32:24 ቀ.4:15
32:25 2ነገ 14:10; 2ዜና19:2
32:26 2ዜና34:27;28;ኢ.ሳ.39:8; ኤር26:18-19
32:27 ዜና 29:12;2ዜና9:24
32:29 ኢ.ሳ.39:2
32:30 2ሳሙ5:8; 1ነገ1:33;2ነገ18:17
32:31 ቀ.24:ዘፍ 22:1;ዘፍ8:16;ኢ.ሳ. 13:1; 38:7;39:1

²² ዕብራይስጡ ከዚህ ጋር ይስማማል የሰብኛ ሊቃናት የሹልጊት ቅጂች ግን አሳረፉት ይላሉ።

የይሁዳ ንጉሥ ምናሴ
33፥1-10 ተጓ ምብ —2ዜና21፥1-10
33፥18-20 ተጓ ምብ 2ዜና21፥17-18

33 ምናሴ በነገሠ ጊዜ ዕድሜው ዐሥራ ሁለት ዓመት ነበር፤ በኢየሩሳሌም ተቀምጦም አምሳ አምስት ዓመት ገዛ። ጳጳሪ አብሔር ከእስራኤላውያን ፊት አሳዶ ያስ ወጣቸውን ሕዝቦች አስጸያፊ ልማድ በመከተ ልም በእግዚአብሔር ፊት ክፉ ድርጊት ፈጸመ። ጳጳሪው ሕዝቡን ያጠፋቸውን የኩራብታ መስገጃ ስፍራዎች መልሶ ሠራ፤ ለበአሊም መሠዊያዎችን አቆመ፤ የአሽራንም ዐምዶች ሠራ፤ ለሰማይ ከዋክብት ሰራዊትም ሰገደ፤ አመለካቸውም። ፋንጊአብሔር፣ “ስሜ ለዘላለም በኢየሩሳሌም ይኖራል” ባለበት በእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ መሠዊያዎችን ሠራ። ስህሉም የእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ አደባባዮች ላይ፣ ለሁሉም የሰማይ ከዋክብት ሰራዊት መሠዊያዎችን ሠራ። የህዳም ልጅ ሸለቆ ወንዶች ልጆቹን በእሳት ሠዋ፤ አስማት፣ መተትና ጥንቁቅ አደረጉ። መታን ጠሪዎችንና መናናት ሳቢዎችን ጠየቀ። ለቀጣ ያሥጥው ዘንድ በእግዚአብሔር ፊት እጅግ ክፉ ነገር አደረገ።

ገደቧውን የተጠረበ ምስል ወስዶም በእግዚ አብሔር ቤተ መቅደስ አኖረ፤ ስለዚህም ቤተ መቅደስ እንዲህ ብሎ ነበር፤ “በዚህ ቤተ መቅደስና ከእስራኤል ነገድ ሁሉ በመረጥኋት በኢየሩሳሌም ስሜን ለዘላለም አኖራለሁ። ስሙሴ አማካይነት ያዘዘቸውን ሕግጋዊነት ደንቦችንና ሥርዓቶችን ሁሉ በጥንቃቄ ይፈጽሙ እንጂ፣ ለቀድሞ አባቶቻችሁ ከሰጠኋቸው ምድር የእስራኤላውያን እግር ከእንግዲህ ለቆ እንዲወጣ አላደርግም።” ምናሴ ግን እግዚአብሔር በእስራኤላውያን ፊት ካጠፋቸው አሕዛብ የባሰ ክፉ ድርጊት ይፈጽሙ ዘንድ፣ የይሁዳንና የኢየሩሳሌምን ሕዝብ አሳተ።

እግዚአብሔር ለምናሴና ለሕዝቡ ተናገረ፤ እነርሱ ግን መስማት አልፈለጉም። ስለዚህ እግዚአብሔር የአሦርን ንጉሥ ሰራዊት አዛዦች አመጣባቸው፤ እነርሱም በምናሴ አፍንጫ መንጠቆ አገቡበት፤ በናስ ሰንሰለት አስረውም ወደ ባቢሎን ወሰዱት። በተጨማሪም ጊዜ የአምሳኩን የእግዚአብሔርን በጎነት ፈለገ፤ በአ ባዮችም ክፍላኝ ፊት ርሰን እጅግ አዋረደ። ወደ እርሱም በጸለየ ጊዜ፣ በጭንቀት ልመናው ራርቶለት እግዚ አብሔር ጸሎቱን ሰማው።

ስለዚህ ወደ ኢየሩሳሌም፣ ወደ መንግሥቱም መለሰው፤ ምናሴም እግዚአብሔር ክፍላኝ መሆኑን ዐውቀ።

እነዚህ በኋላ በሸለቆው ውስጥ ከሚገኘው ከግዮን ምንጭ ምዕራብ አንጎላቶ እስከ ዓሣ

33፥1 1ዜና3፥13
33፥2 ዘጸ18፥9፣
ኢር15፥4
33፥3 ዘጸ16፥21-
22፣17፥3፣2ዜና24፥18
33፥4 2ዜና7፥16
33፥5 2ዜና4፥9
33፥6 ዘወ22፥18፣
ዘሌ18፥21፣19፥31፣
ዘጸ18፥10፣
14፥28፥13
33፥7 2ዜና7፥16
33፥8 2ሳጦ፥7፣10
33፥9 ኤር15፥4፣
ሕዝ5፥7

33፥11 ዘጸ28፥36፣
2ኃገ19፥28፣መዝ149፥
8፣ኢላ37፥29፣ሕዝ2
9፣4፣38፥4፣አሞ4፥2
33፥12 2ዜና6፥37
33፥14 1ኃገ1፥33፣
2ዜና27፥3፣ህዳ3፥26
፣12፣39፥4፣1፥10
33፥15 2ኃገ23፥12
33፥16 ዘሌ7፥11-18
33፥19 2ኃገ21፥2
1፣17፣2ዜና6፥37
33፥20 2ኃገ21፥18፣
2ዜና21፥20
33፥21 1ዜና3፥14
33፥23 ዘዐ10፥3፣
2ዜና7፥14፣መዝ18፥2
7፣147፥6፣ህዳ3፥34
33፥25 2ዜና22፥1
34፥1 1ዜና3፥14፣
ሰፎ1፥1

በር መግቢያ ድረስ ያለውን የጻዊትን ከተማ የውጭውን ቅጥር፣ የየፊልን ኩራብታ እንዲከብ በማድረግ፣ ይበልጥ ከፍ አድርጎ እንደ ገና ሠራው። በተመሸጉትም የይሁዳ ከተሞች ሁሉ የጦር አዛዦችን አኖረ።

እንግዶች አማልክትንና ጣዖታቱን ከእግዚ አብሔር ቤተ መቅደስ አስወገደ፤ በቤተ መቅደሱ ኩራብታና በኢየሩሳሌም የሠራቸውንም መሠዊያዎች ሁሉ አራቀ፣ ከከተማዬቱም ውጭ ጣላቸው። በእግዚአብሔርን መሠዊያ አደሰ፤ በላይም የኅብረት መሥዋዕትና የምስጋና መሥዋዕት አቀረበ፤ ይሁዳም የእስራኤልን አምላክ እግዚአብሔርን እንዲያገለግሉ አዘዘ። ሕዝቡ ግን በኩራብታ መስገጃ ስፍራዎች መሠዋዕትን ቢቀጥልም፣ የሚሠዋው ግን ለአንዱ አምላክ እግዚአብሔር ብቻ ነበር።

በምናሴ ዘመን መንግሥት የተከናወነው ለላው ተግባር፣ ወደ ክፍላኝ ያቀረበው ጸሎተኛ ባለራእዮች በእስራኤል አምላክ በእግዚ አብሔር ስም የነገሩት ቃል በእስራኤል ነገሥታት ታሪክ ተጽፎአል። ጸሎተኛ እግዚ አብሔር ራርቶ ልመናውን እንዴት እንደ ተቀበለው፣ ኅጢአቱ ሁሉና ታማኝነቱን ማገድደሉ፣ እንደዚሁም ራሱን ከማዋረዱ በፊት ያሠራቸው የኩራብታ መስገጃ ስፍራዎች፣ ያቆማቸው የአሽራ ምስል ዐምዶችና ጣዖታት ሁሉ በባለ ራእዮች መካከል ብት ተጽፈዋል። ምናሴም እንደ አባቶቹ ሁሉ አንቀላፋ፣ በቤተ መንግሥቱም ተቀበረ። ልጁም አሞጽ በእርሱ ፈንታ ነገሠ።

የይሁዳ ንጉሥ አሞጽ

አሞጽ በነገሠ ጊዜ ዕድሜው ሃያ ሁለት ዓመት ነበር፤ እርሱም በኢየሩሳሌም ተቀምጦ ሁለት ዓመት ገዛ። ጳጳሪው ምናሴ እንዳደረገው ሁሉ እርሱም በእግዚአብሔር ፊት ክፉ ድርጊት ፈጸመ፤ አሞጽም ምናሴ ያሠራቸውን ጣዖታት ሁሉ አመለከ፤ መሥዋዕትም አቀረበላቸው። አሞጽ በእግዚአብሔር ፊት ርሰን እንዳዋረደ እንደ አባቱ እንደ ምናሴ ራሱን አላዋረደም፤ ነገር ግን በበደል ላይ በደል እየጨመረ ሄደ።

አሞጽ ሹማምንት በእርሱ ላይ አሳረገው በቤተ መንግሥቱ ውስጥ ገደሉት። በእግዚአብሔር ያገኘ ሕዝብ በንጉሡ አሞጽ ላይ ያሳደጉትን ሁሉ ገደሉ፤ ልጁን ኢዮሲዮስንም በእርሱ ፈንታ አነገሡት።

ኢዮሲዮስ ያደረገው ተሐድሶ

34፥1-2ተጓ ምብ —2ዜና22፥1-2
34፥3-7ተጓ ምብ —2ዜና23፥4-20
34፥8-13ተጓ ምብ —2ዜና22፥3-7

34 ኢዮሲዮስ በነገሠ ጊዜ ዕድሜው ስምንት ዓመት ነበር፤ በኢየሩሳሌም ተቀምጦም ሁሳሳ አንድ ዓመት ገዛ።

ወይም ወንዶች ልጆቻችን ገደለ
ግ8 በዜና መዋዕሉ መጽሐፍ ተደጋግሞ እንደተጠቀሰው ይህ ይሁዳ ነው።

2አርሰም በእግዚአብሔር ፊት መልካም የሆነውን ነገር አደረገ፤ ወደ ቀኝም ወደ ግራም ሳይል፤ በአባቱ በዳዊት መንገድ ሄደ።

3በዘመነ መንግሥቱ በሰምንተኛው ዓመት ገና ወጣት ሳለ፤ የአባቱን የዳዊትን አምላክ መፈለግ ጀመረ፤ በዐሥራ ሁለተኛውም ዓመት ይሁዳንና ኢየሩሳሌምን ከኩረብታ መሰጠጃ ስፍራዎች፤ ከአሺራ፤ ምስል ዐምዶች፤ ከተቀረጹ ጣያታትና ቀልጠው ከተሠሩ ምስሎች አነጻ። 4በአርሰም ትእዛዝ የበአሊም መሠዊዎችን አፈራረሰ፤ እርሱም ከበላያቸው የነበሩትን የዕጣን መሠዊዎችን አደቀቀ፤ የአሺራን ምስል ምዶችን፤ ጣያታትን ምስሎችን ሰጥቦ ከፊጫቸው በኋላ ይመጣቸው በሰጥቶ ሰዎች መቃብር ላይ በተሩ። 5የሳምራን ሰጥንት በመሠዊዎቻቸው ላይ አቃጠለ፤ በዚህ ዐይነትም ይሁዳንና ኢየሩሳሌምን አነጻ። 6እስከ ንግሥቱም ባሉ በምናሴ፤ በኤፍሬምና በስ ምዶን ከተሞች እንዲሁም በዙሪያቸው ባሉ የፈራረሱ አካባቢዎች፤ ገመዊዎችንና የአሺራ ምስል ዐምዶችን አፈራረሰ፤ ጣያታትን እንደ ዱቄት አደቀቀ፤ በመላው እስራኤል የሚገኙትንም የዕጣን መሠዊዎች አካከተ፤ ከዚያም ወደ ኢየሩሳሌም ተመለሰ።

8ኢዮሲያስ በነገሠ በዐሥራ ስምንተኛው ዓመት፤ ምድሪቱንና ቤተ መቅደሱን ካነጻ በኋላ፤ የኤዘልያስን ልጅ ሳፋንን፤ የከተማ ዪቱን ገዥ መዕሤያንና የጸሐፊውን የኢዮ አካዝን ልጅ ኢዮአክን የአምላኩን የእግዚአብሔርን ቤተ መቅደስ ይጠግኑ ዘንድ ላካቸው።

9እነርሱም ወደ ሊቀ ካህኑ ወደ ኬልቅያስ ሄደው፤ ለእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ የመጣውን ገንዘብ ሰጡት፤ ገንዘቡም በር ጠባቂዎች የነበሩት ሌዋውያን፤ ከምናሴ፤ ከኤፍሬምና ከመላው የእስራኤል ቅሬታዎች እንደዚሁም ከመላው ይሁዳና ከብንያም፤ ከኢየሩሳሌምም ነዋሪዎች የሰበሰቡት ነበር። 10እነርሱም የእግዚአብሔርን ቤተ መቅደስ ሥራ እየተቆጣጠሩ እንዲያሠሩ ለተሾሙት ሰዎች ዐደራ ሰጡ፤ እነዚህም ሰዎች ገንዘቡን ቤተ መቅደሱን ለጠጉትና ላደሱት ሰዎች ከፈሉ። 11እንዲሁም የይሁዳ ነገሥታት እንዲፈረሱ ላደረጓቸው

ሕንጻዎች ጥርብ ድንጋዮችን፤ ሠረገላዎችንና ማገጣጠሚያ ዕንጨቶችን እንዲገዙ ለዐናጢ ዎችና ለግንበኞች ገንዘብ ሰጡ።

12ሰዎቹም ሥራውን በታማኝነት አከናወኑ። የበላይ ሆነው አመራር የሚሰጣቸውም ከሞራሪ ጌሣ የሆኑት ሌዋውያን፤ ኢኤትና አብድዩ፤ ከቀዳት ጌሣ ዘርያስና ሚሱላም አሰሩ። በዚያ ዕቃ የላቀ ችሎታ የሚሰጣቸው ሌዋውያን ሁሉ፤ ዩዮጥላቡት ሠራተኞች ጎሳፊ በመሆን፤ በሥራው ላይ የተመደቡትን ሠራተኞች ይቆጣጠሩ ነበር።

34፥2 2ዜና29፥2
34፥3 1ዜና16፥11
34፥4 ዘፀ32፥20፤
34፥13፤ዘሌ26፥30፤27
723፥11፤ሚክ1፥5
34፥5 1ነገ13፥2
34፥7 ዘፀ32፥20
34፥9 1ዜና6፥13
34፥11 2ዜና24፥
12፤33፥4-7
34፥12 2ነገ12፥15፤
1ዜና25፥1
34፥13 1ዜና23፥4

34፥15 2ነገ22፥8፤
ዕገ7፥6፤ዕፀ8፥1
34፥19 ዘፀ28፥3-
68፤ኢሳ36፥22፤37፥1
34፥20 2ነገ22፥3
34፥21 ሰቃ2፥4፤
4፥11፤ሕዝ36፥18
34፥22 ዘዕ15፥20፤
ነዕ6፥14
34፥24 ዘፀ28፥15-
68፤2ዜና36፥14-
20፤ምሳ16፥4፤ኢ
ሳ3፥9፤ኢር40፥2፤42፥1
0፤44፥2፤11
34፥25 2ዜና33፥3-
6፤ኢር22፥9

ጥቅቶቹ ለየውያን ደግሞ ጎሳፊዎች፤ ጸሐፊዎችና በር ጠባቂዎች ነበሩ።

የሙሴ ሕግ መጽሐፍ መገኘት

34፥14-28ተፃ ምሳ — 2ዜና22፥8-20
34፥29-32ተፃ ምሳ — 2ዜና23፥1-3

14ወደ እግዚአብሔር ቤተ መቅደስ የገባውን ገንዘብ በሚያወጡበት ጊዜ፤ ካህኑ ኬልቅያስ በሙሴ አማካይነት የተሰጠውን የእግዚአብሔርን ሕግ መጽሐፍ አገኘ። 15ኬልቅያስም ጸሐፊውን ሳፋንን፤ “የሕግን መጽሐፍ በእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ ወጥቶ አገኘህ” አለው፤ ከዚያም መጽሐፉን ለሳፋን ሰጠው።

16ሳፋንም መጽሐፉን ወደ ንጉሠ ወስዶ እንዲህ አለው፤ “ሹማንንትህ የታዘዙትን ሁሉ በመፈጸም ላይ ናቸው። 17በእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ የነበረውንም ገንዘብ አውጥተው ለተቆጣጣሪዎቹና ለሠራተኞቹ አስረክቡዋል።”

18ከዚያም ጸሐፊው ሳፋን ንጉሡን፤ “ካህኑ ኬልቅያስ መጽሐፍ ሰጥቶኛል” አለው። ሳፋንም መጽሐፉን ለንጉሡ አነበበለት።

19ንጉሡም የሕግን ቃል በሰማ ጊዜ ልብሱን ቀደደ። 20እርሱም ለኬልቅያስ፤ ለሳፋን ልጅ ለአኪቃም፤ ለሚክያስ ልጅ ለዓብደን፤ ለጸሐፊው ለሳፋንና ለንጉሡ የቅርብ አገልጋይ ለዓሳያ ይህን ትእዛዝ ሰጠ። 21“ሄዳችሁ ስለ እኔ እንደዚሁም በእስራኤልና በይሁዳ ስላሉት ቅሬታዎች በተገኘው መጽሐፍ ውስጥ ስለ ተጻፈው ነገር እግዚአብሔርን ጠይቁ። አባቶቻችን የእግዚአብሔርን ቃል ስላልጠበቁ በላያችን ላይ ታላቅ የእግዚአብሔርን ቀራጣ ፈሰሰአል፤ በዚህ መጽሐፍ በተጻፈው መሠረት አልተመላለሱምና።”

22ኬልቅያስና ንጉሡ ከእርሱ ጋር የላካቸው ሰዎች የአልባሳት ጠባቂ የነበረው የሐስራ ልጅ፤ የቲቁዋ ልጅ የሴሌም ሚስት ወደ ሆነችው ወደ ነቢይቱ ወደ ሕልዳና ሄደው ነገሯት። እርሷም በኢየሩሳሌም ውስጥ በሁለተኛው ክፍለ ከተማ ትኖር ነበር።

23ነቢይቱም እንዲህ አለቻቸው፤ “የእስራኤል አምላክ እግዚአብሔር እንዲህ ይላል፤ ወደ እኔ ለላካችሁ ሰው እንዲህ ብላችሁ ንገሩት። 24እግዚአብሔር እንዲህ ይላል፤ በይሁዳ ንጉሥ ፊት በተነበበው መጽሐፍ በተጻፈው ርግማን ሁሉ መሠረት፤ በዚህ ስፍራና በሕዝቡ ላይ ጥፋትን አመጣለሁ። 25እኔን ትተውኝ ለሌሎች አማልክት ዕጣን ስላጠኑና እጃቸው በሠራው ነገር ሁሉ 26ለቀጣ ስላነሣ ሡኝ፤ ቀራጣዬ በዚህ ስፍራ ይነድዳል፤ አይጠፋም። 27እግዚአብሔርን ለመጠየቅ

122 አንድ የዕብራይስጥ ቅጅ እንዲሁም ቩልጊትና የሱርስት ትርጉሞች በዚህ ሲሰማሙ አብዛኞቹ የዕብራይስጥ ቅጾች ግን ከእርሱ ጋር የላካቸው የሚልውን አይጨምሩም።
125 ወይም ባደረጉት ነገር ሁሉ

የላካችሁን የይሁዳን ንጉሥ እንዲህ በሉት፤ ስለ ሰማኸው ቃል የእስራኤል ክምላክ እግዚአብሔር እንዲህ ይላል፤ ²⁷በዚህ ስፍራና በሕዝቡ ላይ የተናገረውን በሰማህ ጊዜ፤ ልብህ ስለ ተነካና በእግዚአብሔርም ፊት ራስህን ስለ አዋረድህ፤ እንዲሁም በእኔ ፊት ራስህን ዝቅ ስላደረግህ፤ ልብስህንም በመቅደድ በፊቴ ስለ አለቀስህ፤ ሰምቼ ሃለሁ ይላል እግዚአብሔር። ²⁸እነሆ፤ ወደ አባቶችህ እስባሰብሃለሁ፤ በሰላምም ትቀበራለህ፤ በዚህ ቦታና በየዋሪዎቹ ላይ የማመጣውን መከራ ሁሉ በዓይኔህ አታይም።” መልሷም ይዘው ወደ ንጉሡ ሄዱ።

²⁹ከዚያም ንጉሡ የይሁዳንና የኢየሩሳሌምን ሽማግሌዎች ሁሉ በአንድ ላይ ሰበሰበ። ³⁰እርሱም ከትንሽ እስከ ትልቅ ካሉት ከይሁዳ ሰዎች፤ ከኢየሩሳሌም ሕዝብ፤ ከኮህናትና ከሌዋውያን ጋር ወደ እግዚአብሔር ቤተ መቅደስ ወጣ። በእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ የተገኘውንም የኪዳን መጽሐፍ ቃል ሁሉ ለሕዝቡ አነበበላቸው። ³¹ንጉሡም በዐምዱ አጠየብ ቆሞ፤ እግዚአብሔር ርን ይከተል ዘንድ በፍጹም ልቡና በፍጹም ነፍሱ ትእዛዞቹን፤ ሕግጋቶቹን ሥርዐቱን ለመጠበቅ፤ በዚህ መጽሐፍ ለተጻፈውም የኪዳን ቃል ለመታዘዝ በእግዚአብሔር ፊት ኪዳን አደሰ።

³²ከዚህ በኋላ በኢየሩሳሌምና በብንደም የሚኖረው ሁሉ በዚህ ነገር ቃል እንዲገባ አደረገ፤ የኢየሩሳሌምን ሕዝብ የአባቶቹ ክምላክ ባዘው የክምላክ ቃል ኪዳን መሠረት ፈጸሙ።

³³ኢዮሲያስም አስጸያፊ ጣዖታትን ሁሉ ከመላው የእስራኤል ግዛት አስወገደ፤ በእስራኤል የነበሩትም ሁሉ አምላካቸውን እግዚአብሔርን እንዲያመልኩ አደረገ፤ እርሱ በሕይወት እያለም የአባቶቻቸውን አምላክ እግዚአብሔርን ከመከተል ወደ ኋላ አላሉም።

ኢዮሲያስ ፋሲካን ማክበሩ

35:1-18-19ተፃ— ምብ 2ዜና 23፥21-23

35 ኢዮሲያስ በኢየሩሳሌም ለእግዚአብሔር ፋሲካን አደረገ፤ በመጀመሪያውም ወር በዐሥራ አራተኛው ቀን የፋሲካው በግታረደ። ²ከዐናቱን በየአገልግሎታቸው መደብ፤ በእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ አገልግሎትም እንዲተገ አበረታታቸው። ³እስራኤልን ሁሉ ያስተምሩ ለነበሩትና ራሳቸውን ለእግዚአብሔር ለቀደሱት ሌዋውያን እንዲህ አላቸው፤ “የእግዚአብሔርን ታቦት የዳዊት ልጅ ሰሎሞን ባሠራው ቤተ መቅደስ አኑሩ፤ በእናንተ ትከሻ አት ሸከሙት፤ አሁንም አምላካችሁን እግዚአብሔርንና ሕዝቡን እስራኤልን አገልግሉ።” ⁴በእስራኤል ንጉሥ በዳዊትና በልጁ በሰሎሞን

34:27 ዘፀ10፥3፤ 2ዜና6፥37፤32፥26
34:28 2ዜና32፥26፤ 35፥20-35
34:30 2ኀገ23፥2
34:31 ዘዳ13፥4፤ 1ኀገ7፥15፤2ኀገ11፥17፤ 2ዜና23፥16
34:33 ዘዳ18፥9
35፥1 ዘፀ12፥1-30፤ዮ፥28፥16
35፥3 2ዜና17፥7
35:4 ቍ፥10፤ 1ዜና24፥1፤ዕዘ6፥18
35:6 ዘሌ11፥44
35:7 2ዜና30፥24፤ 31፥3

በተጻፈው መመሪያ መሠረት፤ እንደየቤተሰባችሁ በክፍል በክፍላችሁ ራሳችሁን አዘጋጁ።

⁵“ሌዋውያን ባልሆኑ ወንድሞቻችሁ አንጻር እንደየቤተ ሰቡ ምድብ በተቀደሰው ስፍራ ቀሙ፤ ለእያንዳንዱም የቤተ ሰብ ምድብ ሌዋውያን ይኑሩት።” የከዚያም የፋሲካውን በጎች እረዱ፤ ራሳችሁን ቀድሱ፤ እግዚአብሔር በመሆኑ አማካይነት ባዘዘውም መሠረት ዕርደቶችን ለወንድሞቻችሁ አዘጋጁ።”

⁷ኢዮሲያስም እዚያ ለነበሩት ሕዝብ ሁሉ ለፋሲካው መሥዋዕት እንዲሆኑ ባጠቃላይ ሠላሳ ሺህ በግና ፍጹል እንዲሁም ሦስት ሺህ ወይፈን ከራሱ ሃብት ሰጠ።

⁸ሽማግሌዎችም ለሕዝቡ፤ ለኮህናቱና ለሌዋውያኑ በገዛ ፈቃዳቸው አዋጥተው ሰጡ። የእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ አለቆች የሆኑት ኬልቅያስ፤ ዘርያስና ይሁዳም ለፋሲካ መሥዋዕት የሚቀርቡ ሁለት ሺህ ስድስት መቶ በግ እንዲሁም ሦስት መቶ ወይፈን ሰጡ። ⁹ደግሞም ኮናንያ፤ ወንድሞቹ ሽማግሌና ናትናኤል እንደዚህም የሌዋውያኑ መሪዎች ሐሸቢዮ፤ ይዳኤልና የዛባት ለፋሲካ መሥዋዕት እንዲሆኑ አምስት ሺህ በግና ፍጹል አምስት መቶም በሬ ለሌዋውያኑ ሰጧቸው።

¹⁰የአገልግሎቱ ዝግጅት በተጠናቀቀ ጊዜ፤ ንጉሡ ባዘዘው መሠረት ከዐናቱ በየክፍላቸው ከተመደቡት ሌዋውያን ጋር ቦታ ቦታቸውን ይዘው ቆሙ። ¹¹የፋሲካው በጎች ታረዱ፤ ከህናቱ የተቀበሉትን ደም ረጨ፤ ሌዋውያኑም የየኮቹን ቁዳ ገፈፉ። ¹²በመሆኑ ሕግ እንደ ተጻፈው ለእግዚአብሔር እንዲያቀርቡም፤ እንደ የቤተ ሰቡና እንደየምድቡ ለሕዝቡ ለመስጠት የሚቃጠለውን መሥዋዕት ለ፤ ወይፈናቸውን እንደዚህ አደረጉ። ¹³እነርሱም የፋሲካውን መሥዋዕት በሥርዐቱ መሠረት ጠበሱ፤ የተቀደሰውንም ቁርጥን በምንቸት፤ በሰታቴና በድስት ቀቀለ፤ ወዲያውኑም ለሕዝቡ አደሉ። ¹⁴ከዚህ በኋላ ለራሳቸውና ለኮህናቱ ዝግጅት አደረገ፤ ምክንያቱም ከዐናቱ የአሮን ልጆች የሚቃጠለውን መሥዋዕትና ስቡን እስከ ሌሊት ድረስ ያቀርቡ ስለ ነበር ነው። ስለዚህ ሌዋውያኑ ለራሳቸውና ለኮህናቱ ለአሮን ልጆች ዝግጅት አደረጉ።

¹⁵መዘምራት የአላፍ ዘርች በዳዊት፤ በአላፍ፤ በኢማንና በንጉሡ ባለ ራእይ በኤዶታም በተሰጠው መመሪያ መሠረት በቦታቸው ነበሩ። በእያንዳንዱ በር ላይ የነበሩት በር ጠባቂዎችም ሌዋውያን ወገኖቻቸው ስላዘጋጁላቸው፤ ከጥበቃ ቦታቸው መለዩት አያስፈልጋቸውም ነበር።

¹⁶በዚህ ዓይነት የፋሲካን በዓል በማክበርና የሚቃጠል መሥዋዕት በእግዚአብሔር መሠዊያ ላይ በማትረብ የእግዚአብሔር

35:8 1ዜና6፥13፤ 29፥3፤2ዜና29፥31-36
35:9 2ዜና31፥2፤ 13
35:10 ቍ፥4፤ 2ዜና30፥16
35:11 2ዜና30፥17
35:13 ዘፀ12፥2-11
35:14 ዘፀ29፥13
35:15 1ዜና25፥1፤ 26፥12-19፤2ዜና2፥9፤30፥11
2፥46፤መዘ6 ፥8፥25

አግልግሎት ሁሉ ንጉሥ አዮሲያስ ባዘዘው መሠረት በዚያኑ ቀን ተከናወነ።¹⁷ በዚያን ጊዜ በስፍራው የተገኙ እስራኤላውያን የፋሲካን በዓል አከበሩ፤ የቂ ጣንም በዓል እንደዚሁ ሰባት ቀን አከበሩ።¹⁸ ከነቢዩ ከሳሙኤል ዘመን ወዲህ እንዲህ ያለ ፋሲካ በእስራኤል ዘንድ ተከብሮ አያ ውቅም፤ አዮሲያስ ከካህናቱ፣ ከሌዋውያኑ፣ ከመላው ይሁዳና ከእስራኤል፣ በዚያ ክፍሎችም ከአዮሳፊም ሰዎች ጋር እንዳከበረው አድርጎ ያከበረ አንድም የእስራኤል ንጉሥ የለም።¹⁹ ይህ ፋሲካ የተከበረው በአዮሲያስ ዘመን መንግሥት በዐሥራ ስምንኛው ዓመት ነበር።

የአዮሲያስ መዋዕት

35፥20-36፥1 ተጻ ምብ — 2ዜና23፥28-30

²⁰ ከዚህ ሁሉ በኋላ አዮሲያስ ቤተ መቅደሱን አደራጅቶ ባጠናቀቀ ጊዜ፣ የግብፅ ንጉሥ ኒካዕ በኤፍራጥስ ወንዝ አጠገብ፣ በከር ከሚሽ ላይ ለመዋጋት ወጣ፤ አዮሲያስም ጦር ነት ሊገጥመው ወጣ።²¹ ኒካዕ ግን፣ “የይሁዳ ንጉሥ ሆይ፤ አገገኛና እኔን የሚያጣገን ምን ድነው? ጦርነት ከገጠምሁት ቤት ጋር እንጂ በአሁኑ ጊዜ አንተን የምወጋህ አይደለህም፤ እግዚአብሔር እንድፈጥን አዞኛል፤ ስለዚህ ከእኔ ጋር ያለውን እግዚአብሔርን መቃወምህን ተው፤ ያለዚያ ያጠፋሃል” አለው።

²² አዮሲያስ ግን ሌላ ሰው መስሎ በጦርነት ሊገጥመው ወጣ እንጂ ወደ ኋላ አልተመለሰም፤ በመገደ ሜዳ ላይ ሊዋጋው ሄደ እንጂ ኒካዕ ከእግዚአብሔር ታዛ የነገረውን ሊሰማ አልፈለገም።

²³ ቀስተኞች ንጉሥ አዮሲያስን ወጉት፤ እርሱም የጦር መኮንኖቹን፣ “ክፋኛ ቁስያሊህና ከዚህ አውጥኝ” አላቸው።²⁴ ስለዚህ ከሠረገላው አውርደው በራሱ ሠረገላ ላይ አስቀምጠውት ወደ አዮሳፊም ወሰዱት፤ እዚያም ሞተ፤ በአባቶቹ መካከ መቃብር ተቀበረ፤ የይሁዳና የአዮሳፊም ሕዝብ ሁሉ አለቀሱለት።

²⁵ አርምያስ ለአዮሲያስ የሕዘን እንጥርጥሮ ግጥም ጻፈለት፤ ወንዶችና ሴቶች መሾ አውራጆች ሁሉ እስከ ዛሬ ድረስ በዚህ ግጥም አዮሲያስን ያስታውሱታል፤ ይህም በእስራኤል የተለመደ ሆኖ በልቅሶ ግጥም መጽሐፍ ተጽፎአል።

²⁶ በአዮሲያስ ዘመን መንግሥት የተከናወነው ሌላው ድርጊትና በእግዚአብሔር የሕግ መጽሐፍ በተጻፈው መሠረት ያከናወነው መንፈሳዊ ተግባር፣ ግንባራ መሪያው እስከ መጨረሻው ያደረገው ሁሉ በይሁዳና በእስራኤል ነገሥታት መጽሐፍ ተጽፎአል።

36 የአገሩም ሰዎች የአዮሲያስን ልጅ አዮሐሐዝን ወስደው በአባቱ ፈንታ በአዮሳፊም አነገሡት።

35፥20 ዘፍ2፥14፣ እ.ባ10፥9፣ኤር46፥2
 35፥21 1ነገ13፥18፣ 2ነገ18፥25
 35፥22 1ሳሙ28፥8
 35፥23 1ነገ22፥34
 35፥25 ዘፍ50፥10፣ 2ዜና34፥28፣ኤር22፥10፣15፥16
 36፥1 2ዜና22፥1
 36፥4 ኤር22፥10-12፣ሕዝ19፥4
 36፥5 ኤር22፥18፣ 25፥1፣26፥1፣35፥1፣36፥1፣45፥1፣46፥2
 36፥6 ኤር25፥9፣ 27፥6፣ሕዝ19፥9፣ 29፥18፣ዳን1፥1
 36፥7 ቍ18፥8ወዘ 1፣7፣ ኤር27፥16፣ ዳን1፥2
 36፥9 ኤር22፥24-28፣24፥1፣27፥20፣29፣ 21፥5፣2፥31

የይሁዳ ንጉሥ አዮሐሐዝ

36፥2-4 ተጻ ምብ — 2ዜና23፥31-34

² አዮሐሐዝ በነገሠ ጊዜ፣ ዕድሜው ሃያ ሦስት ዓመት ነበር፤ በአዮሳፊም ተቀምጦም ሦስት ወር ገዛ።³ ከዚያም የግብፅ ንጉሥ በአዮሳፊም ካለው ዙፋኑ አወረደው፣ በአገሩም ላይ አንድ መቶ መክሊት⁴ ብርና አንድ መክሊት⁵ ወርቅ ግብር ጣለበት።⁶ የግብፅም ንጉሥ የአዮሐሐዝን ወንድም ኤልያቄምን በይሁዳና በአዮሳፊም ላይ አነገሠው፤ ስሙንም ለውጦ አዮሐቄም አለው።⁷ ኒካዕም የኤልያቄምን ወንድም አዮሐሐዝን ይዞ ወደ ግብፅ ወሰደው።

የይሁዳ ንጉሥ አዮሐቄም

36፥5-8 ተጻ ምብ — 2ዜና23፥36-24፥6

⁵ አዮሐቄም በነገሠ ጊዜ፣ ዕድሜው ሃያ አምስት ዓመት ነበር፤ በአዮሳፊም ተቀምጦም ዐሥራ አንድ ዓመት ገዛ። በአምሳኩም በእግዚአብሔር ፊት ክፉ ድርጊት ፈጸመ።⁶ የባቢሎን ንጉሥ ናቡከደነፆር በእርሱ ላይ ዘመተ፤ ወደ ባቢሎንም ይወስደው ዘንድ በናስ ሰንሰለት አሰረው።⁷ እንደዚሁም ናቡከደነፆር የእግዚአብሔርን ቤተ መቅደስ ዕቃ ወሰደ፤ ባቢሎን ባለው በራሱ ቤተ ጣዖት⁸ አኖረው።

⁹ በአዮሐቄም ዘመን መንግሥት የተጠከናወነው ሌላው ተግባር የፈጸመው አስጸያፊ ድርጊትና በእርሱ ላይ የተገኘበት ሁሉ በእስራኤልና በይሁዳ ነገሥታት መጽሐፍ ተጽፎአል። ልጁ የአኪንም በእርሱ ፈንታ ነገሠ።

የይሁዳ ንጉሥ ዮአኪን

36፥9-10 ተጻ ምብ — 2ዜና24፥8-17

⁹ ዮአኪን በነገሠ ጊዜ፣ ዕድሜው ዐሥራ ስምንት¹⁰ ዓመት ነበር፤ በአዮሳፊም ተቀምጦም ሦስት ወር ከዐሥር ቀን ገዛ፤ እርሱም በእግዚአብሔር ፊት ክፉ ድርጊት ፈጸመ።¹⁰ በጸደይም ወራት ንጉሡ ናቡከደነፆር ልኮ በእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ ውስጥ ከፍተኛ ዋጋ ካጠኘው ዕቃዎች ጋር ወደ ባቢሎን ወሰደው። የዮአኪንንም አጎት¹¹ ሴዴቅያስን በይሁዳና በአዮሳፊም ላይ አነገሠው።

የይሁዳ ንጉሥ ሴዴቅያስ

36፥11-16 ተጻ ምብ — 2ዜና24፥18፣ኤር52፥1-3

¹¹ ሴዴቅያስ በነገሠ ጊዜ፣ ዕድሜው ሃያ አንድ ዓመት ነበር፤ በአዮሳፊም ተቀምጦም ዐሥራ አንድ ዓመት ገዛ።¹² እርሱም በአምሳኩ በእግዚአብሔር ፊት ክፉ ድርጊት ፈጸመ፤ በእግዚአብሔር ፊት ሕፃናት ገደለው በኤርምያስ

³ 3.4 ሜትሪክ ቶን ያህል ነው።
⁴ 3.4 ኪሎ ግራም ያህል ነው።
⁷ ወይም ቤተ መንግሥት ተብሎ መተርጎም ይቻላል።
⁹ አንድ የዕብራይስጥ ቅጂ ጥቂት የሰብዓ ሊቃናትና የሰርበት ትርጉሞች (እንዲሁም 2ነገ24፥8) ከዚህ ጋር ይስማማሉ። ብዙ የዕብራይስጥ ቅጂዎች ግን ስምንት ይላሉ።
¹⁰ ዕብራይስጡ ወንድም ያህል (እንዲሁም 2ነገ24፥17 ይመ) ።

ፊትም ራሱን ዝቅ አላደረገም።¹³ እንደዚህም በእግዚአብሔር ስም አምሎት በነበረው በንጉሥ ናቡከደነፆር ላይ ዐመፀ፤ አንገቱን አደነደነ፤ ልቡንም አጠነከረ እንጂ ወደ እስራኤል ከምላክ ወደ እግዚአብሔር አልተመለሰም።¹⁴ ከዚህም ላይ የካህናቱና የሕዝቡ መሪዎች ሁሉ፣ አስጸያፊ የሆኑትን የአሕዛብን ልማዶች በመከተልና በኢየሩሳሌም የተቀደሰውን የእግዚአብሔርን ቤተ መቅደስ በማርከስ፣ ባለመታመናቸው ከጊዜ ወደ ጊዜ እየባሉ ሄዱ።

የኢየሩሳሌም መውደቅ

36፥17-20 ተጓ ምብ — 2ኪና25፥1-21፥ኤር52፥4-7
36፥22-23 ተጓ ምብ — ዕገፊ1፥1-3

¹⁵የአባቶቻቸው አምላክ እግዚአብሔር ለሕዝቡና ለማደራያው ስላዘነ፣ መልእክተኞቹን ይልክ ነበር።¹⁶ እነርሱ ግን የእግዚአብሔር ቀጣብ በሕዝቡ ላይ እስኪሥሩ ፊውስም እስከ ማይገኝላቸው ድረስ በእግዚአብሔር መልእክተኞች ላይ ተሳለቁ፤ ቃሉን ናቁ፤ ነቢያቱንም አቃለሉ።¹⁷ ስለዚህ የባቢሎናውያንን ንጉሥ አመጣባቸው፤ እርሱም ወጣቶቻቸውን በቤተ መቅደሱ ውስጥ በሰይፍ ፈጀ፤ ወጣቱንም ሆነ ወጣቲቱን፣ ሽማግሌውንም ሆነ በዕድሜ የገፋውን አሳስቀረም፤ እግዚአብሔር ሁሉንም ለናቡከደነፆር አሳልፎ ሰጠው።¹⁸ እርሱም ትልልቁንም ሆነ ትንንሹን የእግዚአብሔርን ቤተ መቅደስ ዕቃ በሙሉ፣ እንዲሁም የእግዚአብሔርን ቤተ መቅደስ ሀብት፣ የንጉሡንና የሽማግሌን ሀብት ሁሉ ወደ ባቢሎን አጋዘ።

36፥13 ዘፀ32፥9፣ ዘፀ9፥27፣ ሕዝ17፥13
36፥14 1ዜና5፥25
36፥15 ኢሳ5፥4፣ 44፥26፣ ኤር7፥13፣ 25፥11፣ 7፥25፣ 3፥4፣ 35፥14፣ 15፥44፣ 4፥6 ሕጊ1፥13፣ ዘካ1፥4፣ ሚላ2፥7፣ 3፥1፣ ማቴ5፥12
36፥16 2ካገ2፥23፣ ዕገ5፥12፣ ነዕ9፥30፣ ኢዮ8፥2፣ ምሳ1፥30-31፣ 29፥1፣ ኢሳ28፥14፣ 22፣ 29፥20፣ 57፥4፣ ኤር5፥13፣ 7፥26፣ 20፥8፣ 25፥4፣ 30፥12፣ 34፣ 3፥2፣ 44፥3፣ ጳጳ9፥6፣ ሚክ2፥11፣ ዘካ1፥2
36፥17 ዘና10፥10፣ ዘፀ32፥25፣ ዕገ5፥12፣ ኤር6፥11፣ 9፥21፣ 1፣ 8፥21፣ 32፥28፣ 44፥7፣ 51፥22፣ ሰቆ2፥21፣ ሕዝ9፥6፣ 23፥47
36፥18 ቀጥ7፥10፣ ኤር27፥20
36፥19 1ካገ9፥8-9፣ 2ካገ14፥13፣ ማዘ79፥1-3፣ ኤር11፥16፣ 17፥27፣ 21፥10፣ 14፣ 22፥7፣ 32፥29፣ 39፥8፣ ሰቆ2፥6፣ 14፥11፣ ሕዝ20፥47፣ አሞ2፥5፣ ዘካ11፥1

¹⁹የእግዚአብሔርን ቤተ መቅደስ በእሳት አቃጠሉ፤ የኢየሩሳሌምን ቅጥሮች አፈረሱ፤ ቤተ መንግሥቶቹን በሙሉ አቃጠሉ፤ በዚያ የነበረውንም የከበረ ዕቃ በሙሉ አጠፉ።²⁰ ከሰይፍ የተረፉትን ቅሬታዎች በምርኮ ወደ ባቢሎን ወሰዳቸው፤ እስከ ፋርስ መንግሥት መነሣትም ድረስ የእርሱና የልጆቹ አገልጋዮች ሆኑ።²¹ ምድሪቱም የሰንበት ዕረፍት አገኘች፤ በኤርምያስ የተነገረው የእግዚአብሔር ቃል ይፈጸም ዘንድ፣ ሰባው ዓመት እስኪያበቃ ድረስ፣ ባድማ በነበረችበት ዘመን ሁሉ ዐረፈች።

²²በኤርምያስ የተነገረው የእግዚአብሔር ቃል ይፈጸም ዘንድ፣ በፋርስ ንጉሥ በቂሮስ ዘመነ መንግሥት መጀመሪያ ዓመት፣ በዋዛቱ ሁሉ ዐዋጅ እንዲያስነግርና ይህም እንዲጸፍ እግዚአብሔር የፋርስን ንጉሥ የቂሮስን መንፈስ አነሣ፤ እርሱም እንዲህ አለ፤

²³ “የፋርስ ንጉሥ ቂሮስ እንዲህ ይላል፤ “የሰማይ አምላክ እግዚአብሔር የምድርን መንግሥታት ሁሉ ሰጥቶኛል፤ በይሁዳ በምትገኘው በኢየሩሳሌም ቤተ መቅደስ እሠራለት ዘንድ አገዛኛል፤ ከሕዝቡ በመካከላችሁ የሚገኝ ማናቸውም ሰው፣ እግዚአብሔር ከምላኩ ከእርሱ ጋር ይሁን፤ እርሱም ወደዚያው ይውጣ።”

36፥20 ዘሌ26፥44፣ 2ካገ24፥14፣ ዕገ2፥1፣ ነዕ7፥6፣ ኤር27፥7
36፥21 ዘሌ25፥4፣ 1ዜና22፥9፣ ኤር1፥1፣ 25፥11፣ 27፥22፣ 29፥10፣ 40፥1፣ ጳጳ9፥2፣ ዘካ1፥12፣ 7፥5
ኢሳ44፥28፣ 45፥1፣ 13፣ ጳጳ7፥1፣ 21፥6፣ 28፥10፣ 1

36፥22

²⁴17 ወይም ከለጻውያን